

ARODERGi

ANTALYA REHBERLER ODASI DERGİSİ

CHAMBER of ANTALYA TOUR GUIDES QUARTERLY

TARİHİ AKSEKİ EVLERİ

Historic Akseki Houses

Bir Kutsal Alan Arkeoparkı: KLAROS

A Sanctuary Archaeopark: CLAROS

“Kapadokya’nın Tam Ortasında Bir Yer” ORTAHİSAR

“A Place in the Middle of Cappadocia” ORTAHİSAR

Seyyahlar Gözünden ANADOLU

ANATOLIA: In the Eyes of Travelers

ASKLEPIOS / Asclepius

“Tarih ve Miras Yönünden Zengin Bir Ada”

MALTA’nın Büyüsü

“An Island Rich in History and Heritage”

The Magic of MALTA

Çok Özel Röportaj

TÜREB Başkanı Seçildi

MALTA’nın Büyüsü

UCRETSİZ

VOLVO FARKI, OTOKOÇ FARKIYLA.

Otomobil satış ve servisinde Türkiye'nin lider markası
Otokoç, Volvo sahibi olmak isteyenlerin de hizmetinde.

En avantajlı koşullar, en kaliteli hizmet ve
en hızlı çözümlerle, gelin Volvo sahibi olmanın farkını,
bir de Otokoç farkıyla yaşayın.

Otokoç

otokoc.com.tr

Değerli Meslektaşlar,

Yasamızın çıktığı 22 Haziran 2012 tarihinden bu yana 14 ay geçmiş; geçen süre zarfında “Neler oldu, ne değişti?” tekrar birlikte hatırlayalım.

1. *Turist rehberliği faaliyet olmaktan çıkıp, meslek olarak kabul edildi. İcrâsı ve eğitimi yasal korumaya alındı.*
2. *Meslek odalarının oluşması, rehberleri birey olmaktan çıkararak örgütlü bir güç olarak ortaya çıkmalarını sağladı.*
3. *Siyasi çıkarlar gözeterek rehberlik kursu açılması tarih oldu. Çünkü mesleki eğitim üniversitelerin ilgili bölümlerinde verilecek; gerçekten ihtiyaç duyulan dillerde yalnızca TUREB kurs açabilecek ve ancak lisans mezunu adaylar başvuruda bulunabilecek.*
4. *Sözleşme yapma ve taban ücrete uyma zorunluluğunun getirilmesi ve ceza öngörülmesi haksız rekabeti önlemeye yönelik ciddi yaptırımı olan bir uygulama olarak geldi.*
5. *Öncelikle belgesiz rehberliğin ve yasal mevzuata aykırı faaliyetlerin önüne geçebilmek için denetim yetkisine kavuşan meslek kuruluşları, ülke genelinde TUREB tarafından oluşturulacak bir denetim mekanizması ile mesleğe özgüven ve prestij kazandıracak haklara kavuştu.*
6. *Meslek kuruluşları güçlü bir altyapı ile üyelerinin haklarını koruyabilecek ve haksız yaptırımları engelleyebilecek.*
7. *Rehber bu zamana kadarki olumsuz etiketlerden kurtularak, saygın bir kimlik kazanacak.*

Elbette bunların gerçekleşmesi bugünden yarına mümkün değildir. Ancak, sabırla ve dayanışma ile birkaç yıl içerisinde 2 yıl öncesinde ancak hayal edebildiğimiz bir noktaya ulaşacak. Tüm meslektaşlarıma düşen görev, yasa ve yönetmeliğe uygun çalışmak ve bağlı bulunduğu meslek odasına güvenip destek olmak.

İş ve aş kaygısı ile kimi acentelerin “ahlaksız” tekliflerine “evet” dediğimiz sürece değişen hiçbir şey olmayacaktır. Her şeyden önce birbirimize güvenmeye başlayıp, diğer rehberleri “kaşık düşmanı” olarak değil, sırtımızı verebileceğimiz sağlam bir “duvar” olarak görmemiz gerekir. Bizim en büyük eksikliğimiz meslektaşımıza olan güven duygusudur, meslektaşımızı rakip olarak görmemeliyiz.

Meslek odalarının temel görevleri de üyelerinin haklarını ve mesleği korumak olmalı. Hiçbir amaç, meslektaşlarımızın ve mesleğimizin önüne geçmemeli. Bu doğrultuda meslek kuruluşları gerekli hassasiyeti ve en önemlisi de gereken cesareti göstermekten kaçınmamalı. Meslek kuruluşlarının yöneticileri ne kadar azimli, dürüst, iradeli, tutarlı, adil, kucaklayıcı ve cesur olurlar ise, mesleğimiz de o oranda gelişecektir.

Burada tabii ki en büyük sorumluluk üst kuruluşumuz olan TUREB’e düşüyor. Çatı yapısının yönetimi bu konuda yönlendirici olmalı ve gereken adımları atmakta geciken meslek odalarını da cesaretlendirmeli. 18 Temmuz’da seçilen Birlik yönetiminin bu iradeye sahip olduğundan hiç kuşum yok. Bu vesile ile seçilen meslektaşlarıma, en başta benim “yol arkadaşlarımdan” olan ARO eski 2. Başkanı ve TUREB yeni Başkanı Sayın A. Zeki APALI nezdinde başarılar diliyorum ve camiamıza hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Sayın APALI’ya 3 yıldır ARO’ya ve özellikle ARO DERGİ’ye olan katkılarından dolayı tüm ARO yönetimi ve üyeleri adına teşekkürlerimi iletiyorum ve yeni görevinde desteğimizi her zaman sürdüreceğimizi ifade ediyorum. Tüm meslek odalarının ve üyelerinin yeni oluşan ve henüz alt yapısını “sıfır bütçe” ile oluşturmaya çabalayan birliğimize sahip çıkmalarını ve destek vermelerini diliyorum.

TUREB ne kadar güçlü olursa, mesleğimiz de aynı oranda güç kazanacaktır.

Saygılarımla,

Hasan UYSAL

ARO

ANTALYA REHBERLER ODASI DERGİSİ

CHAMBER OF ANTALYA TOUR GUIDES QUARTERLY

3 ayda bir yayımlanır. YIL: 4, SAYI: 13, Temmuz - Eylül 2013.
Eylül ayında basılmıştır.

Published quarterly. YEAR: 4, ISSUE No: 13, July - September 2013.
Published in September.

İMTİYAZ SAHİBİ / Concessionaire

Antalya Rehberler Odası adına /
On behalf of the Chamber of Antalya Tour Guides
Hasan UYSAL - hasanuysal@aro.org.tr

SORUMLU MÜDÜR, GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Director In Charge, Editor In Chief
Ahmet Zeki APALI - zekiapali@aro.org.tr

YAYIN KURULU / Editorial Board

Prof. Dr. Bekir DENİZ, Prof. Dr. Nevzat ÇEVİK
Prof. Dr. Şadan GÖKOVALI, Yavuz Ali SAKARYA
Hüseyin ÇİMRİN, Mehmet ERDEM,
Recep YAVUZ, T. Michael P. DUGGAN

KATKIDA BULUNANLAR / Contributors

Hayati KORUCU, Doç. Dr. İsmail GEZGİN

KAPAK FOTOĞRAFI / Cover Photo

Akseki, Düğmeli Evler - A. Zeki APALI

GRAFİK TASARIM / Graphic Design

Adnan SAYKI - Tel: +90 537 419 43 23
www.adnansayki.com - adnan@adnansayki.com

ÇEVİRMEN / Translator

Müge SÖZEN

BASKI / Printing House

ASUDE OFSET Matbaa Hizmetleri
Etiler Mah. Adnan Menderes Bulvarı, Sargınlar İş Merkezi
No: 55 / 1 ANTALYA - Tel: +90 242 322 26 17

YAZIŞMA ADRESİ ve İLETİŞİM BİLGİLERİ Mailing Address and Contact Information

Demircikara Mah. Burhanettin Onat Cad.
Anıtkürk Sitesi, A-Blok, No: 89 Kat: 1, D: 4 Antalya / TURKEY
Tel: +90 242 311 11 30 (Pbx) - Fax: +90 242 322 91 75
www.aro.org.tr - dergi@aro.org.tr

"Yazıların sorumluluğu yazarlarına, reklamların sorumluluğu reklam sahiplerine aittir. Yazılı izin olmaksızın hiçbir yazı, fotoğraf ve grafik içerik başka bir yerde kullanılamaz."
Kültür-Sanat, Tarih, Arkeoloji, Mitoloji ve Gezi Dergisi.
ARO'nun bir kültür hizmetidir.

"The responsibility for the articles and advertisements remains with the authors and advertisers respectively. No text, photograph or graphical content may be used anywhere else without written permission."
Arts & Culture, History, Archaeology, Mythology and Travel Quarterly.
A cultural service provided by ARO

İÇİNDEKİLER contents

6-17

Tarihi
AKSEKİ EVLERİ

Historic AKSEKİ HOUSES

18-19

ÖZEL HABER

20-33

Bir Kutsal Alan
Arkeoparkı: KLAROS

A Sanctuary Archaeopark: CLAROS

36-41

"Kapadokya'nın
Tam Ortasında Bir
Yer" ORTAHİSAR

"A Place in the Middle of Cappadocia" ORTAHİSAR

42-51

Seyyahlar Gözünden
ANADOLU

ANATOLIA: In the Eyes of Travelers

52-61

ASKLEPIOS
ASCLEPIUS

62-65

Dülger Balığı -
Zeus Faber

John Dory - Zeus Faber

68-71

Grup Önünde
Etkili ve Başarılı Bir
Anlatımın Sırları...

72-75

Balıkçı Aramızda

76-79

Ülkemiz Tarihinde
Aynı Yerlerde İki Kez
Yinelenen Savaşlar
ve Trajediler

80-93

"Tarih ve Miras Yönün-
den Zengin Bir Ada"
MALTA'nın Büyüsü

"An Island Rich in History and Heritage"
The Magic of MALTA

94-103

HABERLER

104-105

BULMACA

106

ŞİİR KÖŞESİ

Değerli ARO Dergi Okuyucuları,

Geçmişe dönüp baktığımda, geride kalan üç yıllık bir serüven; bu serüvenin içinde dergimizin varoluş mücadelesi, iddiası ve dergicilik alanında yer edinebilmesi adına verilen uğraşları görüyorum. Bunlara kimi zaman okuyucu kimi zaman da arkadaş olarak sizler de şahit oldunuz.

Bugün üyelerimizin takdiri ile karşınıza ilk defa kurulan en üst çatı örgütümüzün ilk başkanı olarak çıkıyorum. Hal böyle iken yapılması gereken işlerin yoğunluğu ve görevimin gerektirdiklerini hakkıyla yapabilmem için büyük bir mesai harcamam gerekiyor. Şimdiye dek kendimden ve ailemden çaldığım vaktimle üstlendiğim görevleri büyük bir özveri ile tamamladım. En önemli çalışmalardan birini ise elbette ARO Dergi oluşturuyor. Yeni görevim gereği 14. sayının yayımlanmasından itibaren aynı kalite ve standartları yakalamak için yeterli vaktim olmayacağından dergideki görevimden ayrılmak durumunda kalacağım. Yeni yapılanmakta olan TUREB için çok daha fazla zaman harcamak, emek vermek gerekiyor. Bu sebeple şimdiye kadar dergi yayıncılığı konusunda destek olan tüm meslektaşlarımıza yürekten teşekkür ediyorum.

Sizlerle ünlü yazar Rudyard Kipling'in çok sevdiğim ve kişilere tavsiye niteliğindeki şiirini paylaşmak istiyorum.

EĞER

Eğer, bütün etrafındakiler panik içine düştüğü ve
Bunun sebebini senden bildikleri zaman
Sen başını dik tutabilir ve sağduyunu kaybetmezsen;
Eğer sana kimse güvenmezken sen kendine güvenir ve
Onların güvenmemesini de haklı görebilirsen;
Eğer beklemesini bilir ve beklemekten de yorulmazsan
Ya da hakkında yalan söylenir de sen yalanla iş görmezsen,
Yahut senden nefret edilir de kendini nefrete kaptırmazsan,
Bütün bunlarla beraber ne çok iyi ne de çok akıllı görünmezsen;
Eğer hayal edebilir de hayallerine esir olmazsan,
Eğer düşünebilip de düşüncelerini amaç edinebilirsen,
Eğer zafer ve yenilgi ile karşılaşır
ve bu iki hokkabaza aynı şekilde davranabilirsen;
Eğer ağzından çıkan bir gerçeğin bazı alçaklar tarafından
Ahmıklara tuzak kurmak için eğilip bükülmesine katlanabilirsen,
Yahut ömrünü verdiği şeylerin bir gün başına yıkıldığını görür
ve eğilip yıpranmış aletlerle onları yeniden yapabilirsen;
Eğer kalp, sinir ve kasların eskidikten çok sonra bile
İşine yaramaya zorlayabilirsen
ve kendin de onlara 'dayan' diyen bir iradede
Başka bir güç kalmadığı zaman dayanabilirsen;
Eğer kalabalıklarda konuşup, faziletini muhafaza edebilirsen,
ya da krallarla gezip karakterini kaybetmezsen;
Eğer ne düşmanların ne de sevgili dostların seni incitmezse;
Eğer aşırıya kaçmadan tüm insanları sevebilirsen;
Eğer bir daha dönmeyecek olan dakikayı,
Altmış saniyelik bir mesafe ile koşarak doldurabilirsen,
Yeryüzü ve üstündekiler senindir
Ve dahası
Sen bir İNSAN olursun oğlum...

Saygılarımla,

A. Zekî APALI

Tarihi Akseki Evleri

Sibel YARAR,
Sanat Tarihçisi

Antik Meles Irmağı kaynağının yakınında dağlık bir arazide kurulan ve antik isimleriyle Marla, Marala ya da Marulye olarak bilinen Akseki, Pisidya sınırlarının uzandığı, doğudan Kilikya, güney ve güney batıdan Pamfilya sınırlarının birbirlerine yaklaştığı alanda yer almaktadır. Eski Yunan ve Roma devirlerinde bölgenin kilit noktalarında şehirler ve kuleler yaptırılmıştır. Asia Minors adlı haritada bu bölgede Eten-

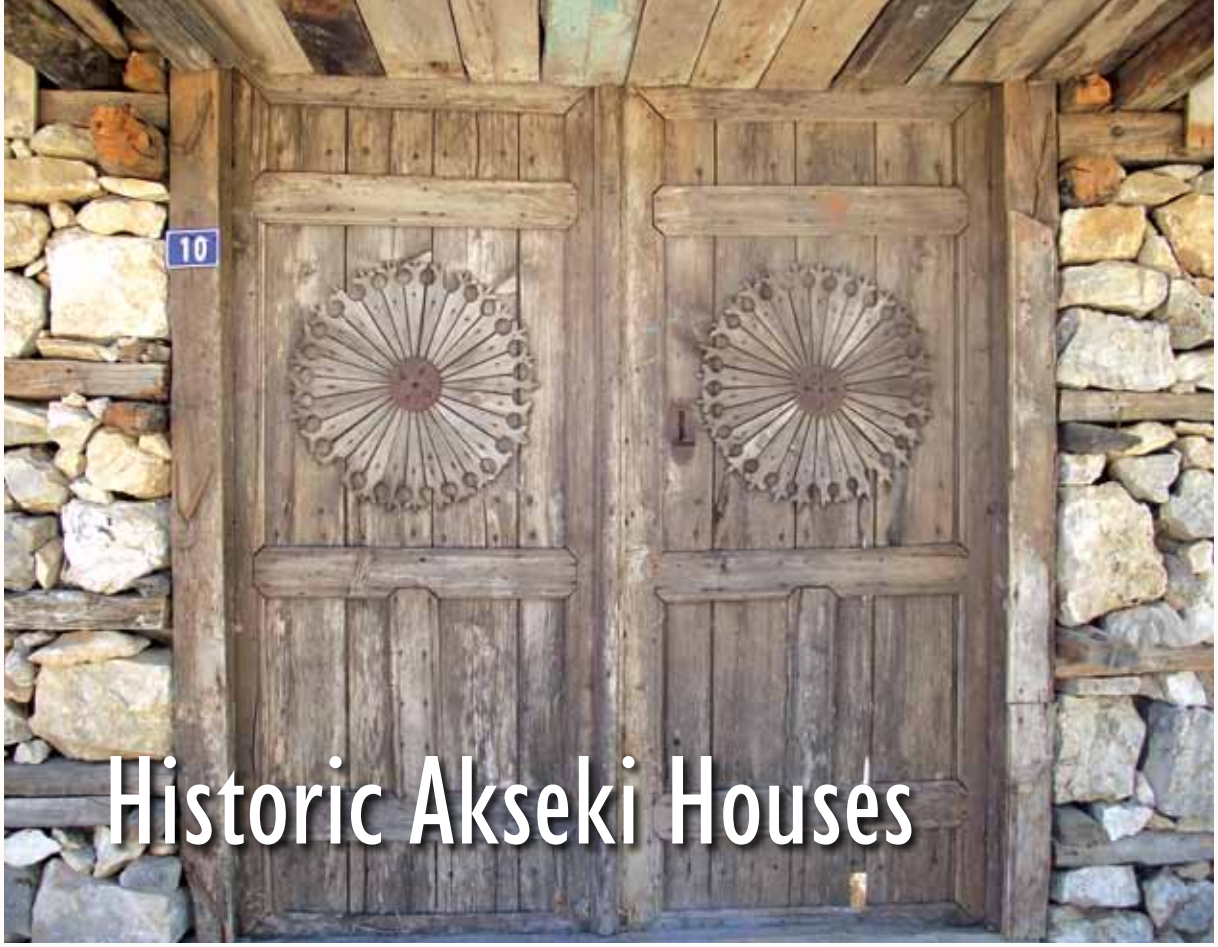
na (İvgal), Gotenna (Gödenne) ve Erimna (Ormana) adlı üç önemli şehir merkezinin varlığı tespit edilmiştir. Günümüze kadar ulaşan bazı kalıntılar bu eski medeniyetlerin izlerini kanıtlamaktadır.

Side'nin Yunan hâkimiyetine katılıp koloni olmasıyla birlikte etrafındaki bu yerleşimler de gelişmeye başlamış, Roma İmparatorluğu'nun gerilemeye başlamasıyla birlikte Side önemini kaybetmiş, Akseki çevresindeki şehirler ise küçük birer piskoposluk haline dönüşmüştür. Bizans döneminde Alanya'nın gelişip önemli bir liman haline gelmesiyle birlikte Akseki de Alanya'ya bağlanmıştır. 13. yüzyılın ilk yarısında ise Selçuklu yönetimine giren Akseki bir süre sonra Mehmet Bey tarafından Karamanoğlu topraklarına katılmıştır. 1472 yılında Akseki

ve çevresi Gedik Ahmet Paşa tarafından Osmanlı toprakları içine dahil edilmiştir. Kanuni döneminde bir sancak olarak Karaman'a bağlanan Akseki, 1577 tarihinde sahile yakınlığı nedeniyle Kıbrıs'a bağlanmıştır. Daha sonra Alanya'ya bağlanan Akseki'nin, Tanzimat'tan sonra değişen idari teşkilat sonucu 1872 yılında bir müdür atamasıyla ilçe oluşunun temelleri atılmıştır.

Tarih boyunca önemli bir yol güzergâhının ortasında bulunan Akseki, Selçuklular döneminde yapılan Alanya - Konya arasındaki ticaret yolunun 3 km'lik bölümünü içine alan parkuruyla yürüyüş gruplarını ağırlamaktadır.

Tarihi Akseki Evleri / Historic Akseki Houses

Historic Akseki Houses

Tarihi Akseki Evleri / Historic Akseki Houses

Sibel YARAR, Art Historian

Akseki, which is situated in hilly terrain near the source of the ancient Meles River and which is known by its ancient names Marla, Marala, and Marulye, is located in an area where the boundaries of Pisidia extend and where the boundaries of Cilicia from the east and of Pamphylia from the South and southwest approach to each other. Cities and towers were built at key points in the region during the ancient Greek and Roman periods. The presence of three major city centres called Etenna (Ivgal), Gottena (Godene) ve Erimna (Ormana) were identified in this region on the map called Asia Minors. Some ruins that have survived to today prove us with evidence of these ancient civilizations.

With the entrance of Side into the Greek domination and it becoming a colony, those settlements around it also had to develop, Side lost its importance with the decline of the Roman Empire, and the cities around Akseki became small bishoprics. Together with the development of Alanya and it becoming an important port in the Byzantine period, Akseki was connected to Alanya. During the first half of the 13th century, Akseki came under Seljuk rule, and later it was included within the territories of the Karamanids by Mehmet Bey. In 1472, Akseki and its surrounding area were included within Ottoman territory by Gedik Ahmet Pasha. Akseki, which was connected to Karaman as a sanjak during the time of Suleiman the Magnificent, was attached to Cyprus in 1577 because of its

proximity to the coast. Akseki was later attached to Alanya, and the foundation for it becoming a district were laid with the appointment of a director in 1872, as a result of the changing administrative organization after the Tanzimat reforms.

Akseki, which has been astride a major route throughout its history, welcomes hiking groups, with its hiking trail including a 3 km section of the trade route between Alanya - Konya which was constructed during the Seljuk period.

The settlement, which is usually concentrated on the slopes due to its geographical conditions, has widened by

Bulunduğu coğrafi koşullardan dolayı genelde yamaçlarda yoğunlaşmış olan yerleşim, günümüzde düzlüklere de yayılarak büyümüştür. Fakat geçmişi yüz yılı aşan geleneksel Akseki Evleri daha çok yamaçlarda inşa edilmiştir.

Yörenin karakteristik özelliklerini ve mimarisini yansıtan ev-

ler, yöredeki sarı renkli moloz taşların aralarına atılan ahşap hatıllarla ve sıkıştırılmış harçsız duvar tekniği ile yapılmıştır. Aralara atılan bu hatıllar dışa doğru taşırılmış ve böylece değişik bir görünüm elde edilmiştir. Bu nedenle bölge halkı bu evlere “**düğmeli evler**” demektedir. Üst örtü olarak ise kırma çatı ve alaturka kiremit

kullanılmıştır. Evlerin yapımında taşın baskın olmasına rağmen iç mekanda özellikle dekorasyonda ahşabın tercih edildiği görülmektedir. Evler genellikle iki katlı olmakla birlikte tek ve üç katlı evlere de rastlanmaktadır. Alt kat genelde ahır ya da ardiye olarak kullanılmakta, esas yaşama alanı ise üst katta yer almaktadır. Evlerin planları, odalara geçişi sağlayan ve yazları gündelik oturma mekanı olarak kullanılan sofaların konumuna göre şekillenmiştir. Genelde dış sofalı planda yapılan evlerin bazılarında eyvan bulunmaktadır. Buradan odalara geçiş bağlantısı yapılmaktadır. Nadir olarak ise iç sofalı ve orta sofalı evler de görülmektedir.

Dıştan bakıldığında oldukça sade görülen evlerin içleri ahşabın ustaca kullanımıyla hareketlendirilmiştir. Dış mekanda sert ve dayanıklı ahşap tercih edilirken, iç mekanda sedir, mahalli adıyla Katran tercih edil-

also spreading onto the plains. However, the traditional Akseki Houses possessing over a century of history were built upon the slopes.

These houses, which reflect the characteristics and architecture of the region, have been built with wooden beams laid within the yellow rubble

stone of the region and with an compressed masonry technique without mortar. These beams laid in the rubble walls extended out beyond the line of the wall, and thus a different view was obtained. For this reason, the local people call these houses "buttoned houses." And a pitched roof and allaturca tiles have been

used as the upper covering. Although stones are predominant in the construction of the houses, wood is preferred for the interior space especially for the decoration. Although these houses are usually two storeyed, single and three storey houses are also found. The ground floor is often used as a barn or a store/warehouse, and the main living area is located on the top floor. The plans of the houses are formed according to the location of the sofas providing access to the rooms and used as the daily living space in summer. There is an iwan in some of the houses built with a plan including an exterior sofa. Access to the rooms are made from here. Houses with an interior sofa and middle sofa are rarely found.

The interiors of the houses which look quite simple outwardly are enlivened with the ingenious use of wood. While

miştir. Bu ağacın az bulunması nedeniyle geç tarihli örneklerde çam, kavak ve cevizin kullanıldığı tespit edilmiştir. Ahşap oda kapıları, panolara ayrılmış ve içlerinde rozetler oluşturulmuş görünümleriyle misafirleri karşılamaktadır. Diğer bir ahşap işçiliği ise kendini dışarıya da gösteren kafesli pencerelerdir. Kafesler farklı şekillerde yapılmıştır ve gerektiğinde dışarıdan kepenkle kapatılabilmektedir.

miştir ve gerektiğinde dışarıdan kepenkle kapatılabilmektedir.

Her evin olmazsa olmazı ocakların dışına genelde ahşaptan olmak üzere davlumbazlar yapılmış ve üzerleri bitkisel motiflerle bezenmiştir.

Yörenin bazı büyük evlerindeki davlumbazlar bir sanat eseri gibi ayrıntıyla işlenmiştir. Genelde yüklük ve gusülhane ünitelerinin bulunduğu cephelerin yüzeylerinde şerbetlik denilen küçük gözler oluşturulmuş ve bazı evlerde bu bölümlerin kenarları bitkisel motiflerle işlenmiştir. Dolap yüzeyleri ise kapılarda olduğu gibi panolara ayrılarak yüzeylerinde bitkisel süslemeler oluşturulmuştur.

Odaların içindeki en önemli süsleme unsurlarından biri ahşap tavanlardır. Tavanlar düz ya da çökertmeli olarak yapılmıştır. Çökertmeli olanlarda duvarla tavan arasında oluşturulan kuşaklarla tavana geçiş kademeli bir şekilde sağlanmış ve böylece mekana bir hareket kazandırılmıştır. Ayrıca bu kuşakların içleri ahşap, kalem işi ya da kumaşlarla kaplanıp ajur tekniğiyle oyulmak suretiyle süslenerek görsel bir zenginlik oluşturulmuştur.

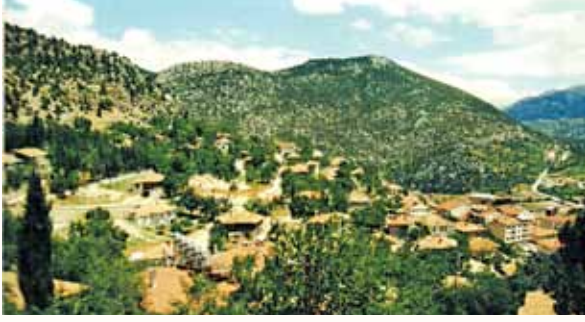
CANKURTARAN HALI

Cankurtaran Halı
(Ladik Halıcılık)
Cankurtaran Mevkii
Karataş Köyü Yol Ayrımı
DENİZLİ
Tel: 0258 276 58 01 (Pbx)
Faks: 0258 276 58 10

*Hayat
Dokundukça
Güzeldir.*

tough and durable wood is preferred for the exterior space, cedar, which is locally called Katran, is preferred for the interior space. As this wood is scarce, it has been determined that pine, poplar, and walnut were used instead with those examples of a later date. The wooden room doors welcome the guests with their shape divided into panels and designs carved in them. Another example of the woodwork are the lattice-work windows exhibiting their geometry also to the exterior. This lattice-work was made in different ways, and if necessary they can be closed with a shutter from the outside.

Stove hoods were usually constructed from wood on the outside of the stoves which are the essentials of every house, and they have often been decorated with floral motifs.

The stove hoods in some of great houses of the region have been carved in detail forming a work of art. Small sections called serbetlik have been created in the surfaces of the facades where there is in general the cupboard and bathing cubicle, and the edges of these sections are carved with floral motifs in some houses. And the closet doors are divided into panels, like the doors, and they are decorated with floral motifs.

One of the most important aspects of decoration in the rooms are the wooden ceilings. The ceilings are made flat or are deep drawn. The transition to the ceiling has been provided in a gradual manner with the belts created between the wall and the ceiling in the deep drawn ones, and thus the space has been enlivened. In addition, the interiors of these belts have been decorated by covering them with wood,

carving or fabric, and carving in the ajour technique, and, in consequence a visual feast has been created.

Techniques such as: carving, scraping, and lattice-work/caging were applied in general in the central decorations of the ceilings in the main structure of which the nailing technique is used. While decorating the ceiling structure, first the surface was divided into squares with the strips nailed, or it has been placed in a way to form a star shaped through narrowing towards the centre.

And the centre of the ceiling is the most important decoration of the house, from where the light of the chandelier hangs in its present form, within its hexagonal, octagonal, circular or oval shape.

Ana kurguda çakma tekniği kullanılan tavanların göbek süslemelerinde genelde oyma, kazıma ve kafesleme gibi teknikler uygulanmıştır.

Tavan yüzeyi süslenirken önce çakılan çıtalarla yüzey karelere bölünmüş ya da ortaya doğru daralarak yıldız şeklini alacak şekilde yerleştirilmiştir.

Tavanın ortasında yer alan göbek ise altıgen, sekizgen, daire ya da oval şekliyle evin en önemli süslemesini, bugünkü şekliyle avizesini oluşturur.

Bunun içindir ki en güzel tavan

süslemeleri her bölgede ve her evde misafir odasında yer alır. Çünkü bu emek ve ustalık sergilenmek, beğenilmek ve hakında konuşulmak ister.

Ev sahiplerinin ne kadar varlıklı olduğu tavan göbeğinin ihtişamından anlaşılır.

Sıradan ve küçük evlerde ortada çıtalarla oluşturulmuş bir çokgen şekil ya da bitkisel motiflerle işlenmiş yuvarlak veya oval bir göbek yer alırken, büyük ev ve konaklarda üzeri kalem işiyle süslenerek renklendirilmiş yıldız şeklinde göbekler bulunmaktadır.

Bu göbekler tavan geleneğinin örnek alındığı başkent saray ve köşklerinin taşradaki temsilcileridir. Ayrıca duvarlarda yer alan manzara tasvirleri, natürmortlar ve "c ve s" kıvrımlı süslemeler bu özelliği tamamlayan öğelerdir.

Yöredeki evlerin inşasını yerli

LEMONADE Tour

mutluluğa bilet alın

Ailenizle ya da Yakın Çevrenizle
Kendi Aranızda Size Özel Bir
Tatil mi İstiyorsunuz?

KÜLTÜR ve GEZİ TURLARIMIZ
YURT İÇİ

Gap Turu-Karadeniz Turu-Çanakkale Turu
Ege Turu-Anadolu Turu-Kapadokya Turu-Pamukkale
YURT DIŞI

Avrupa Turları-Egzotik Turlar-Doğu Avrupa Turları
Uzak Doğu Turları-Safari ve Gaptown Turları

- Yurt İçi ve Yurt Dışı Hotel Rezervasyon Hizmeti
- Rent a Car Hizmeti
- Transfer Hizmeti
- Vip Transferi
- Vize İşlemleri

www.lemonadetour.com • lemonade@lemonadetour.com

Yeşilbahçe Mah. M. KASAPOĞLU cad. Çiviler Apt. no:197 k:4 d:12 Muratpaşa / ANTALYA T:+90 242 321 90 40

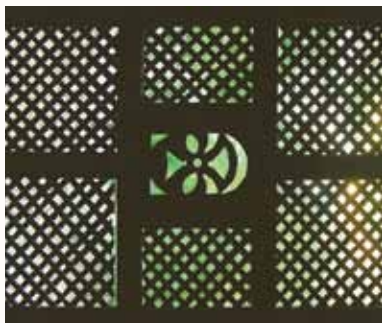
ustaların yaptığı düşünülse de iç mekan süslemelerini Ermeni ustaların yaptığı yerli halk tarafından doğrulanmıştır. Ailesiyle birlikte gezici olarak

çalışan bu ustalar konaklama, yiyecek ve işçilikleri karşılanmak üzere evlerde konuk edilmekte ve işleri bitene dek ağırlandmaktadır.

Yöre halkının anlatımına göre bir ev, tavanı tamamlanmadan bitmiş sayılmaz. Usta son hünerini özellikle misafir odasındaki tavan ve göbeği bitirince göstermiş olur.

Ev artık bitmiştir ve evi yaptıran kişi bunun şerefine sokakta kazan dolu su yemek yaptırır ve ziyafet verir.

Böylece içinde birçok anının yaşanacağı ve geleceğe aktarılacağı bir Akseki evinin daha bacası tütmeye başlar.

That is why the most beautiful ceiling decorations are located in the guest room in every region and in every house. Because this effort and skill needs to be exhibited, appreciated, and spoken about. It is understood from the grandeur of the centre of the ceiling how wealthy the home owners were.

While there is a circular or oval centre created with strips in the middle and embellished with polygonal shapes or floral motifs in the ordinary and small houses, there are star

shaped centres decorated and coloured with carvings in the large houses and mansions. These centres are the provincial representatives of the palaces and mansions in the capital city, the ceiling tradition of which they exemplified. In addition, the depictions of landscapes, still-lives, and “c and s” shaped decorations on the walls are elements completing the decoration.

Although it is considered the houses in the region were built by local craftsmen, it has been confirmed by the local people that the decoration of the interior spaces were made by Armenian masters. These craftsmen, who worked, traveling with their families from place to place, were accommodated in the houses by meeting their accommodation, food and materials for craftsmanship, and they were entertained until their work was completed.

According to the accounts given by the local population, a house is not considered completed until its ceiling is finished. The master shows his greatest skill when he finishes the ceiling and its centre especially in the guest room.

Now the house has been completed, and the owner of the house cooks a caldron of food and gives a feast in the street in honor of it.

Thus, the chimney of another Akseki house, in which many memories will be lived and be transferred to the future, begins to smoke.

Çok Özel RÖPORTAJ

HOŞGELDİNİZ!

Sebahattin ÖZTÜRK; Antalya Valisi

Sayın Valim, öncelikle şehrimize hoş geldiniz. Sizi aramızda görmekten çok büyük memnuniyet duymaktayız. Ayrıca, turizmin isimsiz kahramanları olan rehberlerin yanı sıra okurlarımızın büyük kitlesinin sizi daha yakından tanıyabilmeleri için bize bu fırsatı verdiğiniz için teşekkür ederiz.

• Sayın Valim, görev yerinizin Antalya olduğunu öğrendiğiniz ilk anlarda neler hissettiniz?

1962 Yılında Trabzon, Çaykara'da doğdu. İlkokulu köyünde, ortaokulu o zamanlar Nahiye Merkezi olan Dernekpazarı Ortaokulu'nda tamamladı. 1975 Yılında Trabzon Erkek Öğretmen Lisesi'ni yatılı olarak kazandı, 1980 yılında mezun oldu.

1982 Yılında İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü'ne girdi ve 1986 yılında mezun oldu. 1987 yılında açılan kaymakamlık sınavını kazanarak 19.06.1987 yılında kaymakam adayı olarak mesleğe girdi. İngiltere-Brighton'da yabancı dil eğitimi aldı. 1990 yılında kaymakamlık kursunu başarı ile bitirip kaymakam olarak atandı.

Bursa, Osmangazi Kaymakamı olarak görev yapmakta iken 19.11.2007 tarih ve 2007/12859 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Niğde Valiliği'ne atandı. Yaklaşık 2 yıl Niğde Valiliği görevini yürüten ÖZTÜRK, 04.10.2009 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Bakanlar Kurulu'nun 2009/15479 sayılı kararnamesiyle Niğde'den Erzurum Valiliği görevine atandı. Erzurum'da 3,5 yıldan fazla görev yapan ÖZTÜRK, 09.05.2013 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Bakanlar Kurulu'nun 2013/4699 sayılı kararnamesi ile Antalya Valiliği görevine atandı. Vali Sebahattin ÖZTÜRK evli, bir kız ve bir erkek çocuk babasıdır.

Hem coğrafi, hem de iklim olarak son derece güzel bir bölge. Öğrendiğimizde çok mutlu olduk tabi. Türkiye'nin ve dünyanın cenneti olan yakın coğrafyada bu kadar güzellikte başka bir yer yok. Böyle bir şeye layık görülmüş olmak insanı son derece mutlu ediyor.

• Antalya ve çevresini hiç lisanslı bir turist rehberi eşliğinde gezdiniz mi?

Hayır gezmedim.

• Otel-Acente ve Rehber üçgeninde tamamlanan turizmin kapital olarak en zayıf halkasını oluşturan ve emeği, bilgisi ve enerjisi ile ekmeğinin peşindeki rehberlerin sizler gibi mülki amirlerin manevi desteğine gerçekten de ihtiyaçları var. Bizlerin çalışma şartlarının düzeltilmesi ve ülkemizin, şehrimizin doğru, gerçek bilgilerle lisanslı rehberler tarafından tanıtılması ile ilgili bizlere nasıl yardımcı olmayı düşünüyorsunuz?

Dünyada turizm tatil beldelerinde rehberlik nasıl yapılıyorsa burada da aynı şartların uygulanmasını isteriz. Bütün dünyada lisanslı rehberlere yasal olarak yetkilendirmeler yapılıyor bizde de yapıldı. Bunun uygulanmasını mutlaka yapmak

lazım. Başka ülkelerden rehber gelse bile bu bizim lisanslı rehberlerimizin görevlerini yapmalarına engel değil.

• **Biz lisanslı rehberler bu hükümet zamanında ilk kez bir yasaya kavuştuk. Fakat mağduriyetimiz meclisten geçen yasanın uygulanmasını engelleyen ya da yavaşlatan bürokratlardan kaynaklanmaktadır. Sizin bu konudaki görüşleriniz nelerdir?**

Bu konuda yapılabilecek bir yavaşlatmaya göz yummamız mümkün değil. Elimizdeki yetkilerin tamamını kullanmayı ve kullandırılmasını isteriz. Bu konuda bilinçli bir engelleme varsa, bunu önleriz.

• **Turizmden sorumlu vali yardımcınızla hangi sıklıkta bir araya gelmektesiniz? Size turizm sektörüyle ilgili aktarılan sorunların başında neler gelmektedir?**

Çok sık, her gün bir araya geliyoruz. Otellerin kendi iç işleyişlerinden tutun da belediyeler, diğer kurum ve kuruluşlarla olan münasebetler, sağlık gibi turizmin her alanı ile ilgili sorunlar gündemimize geliyor.

• **Sayın Valim, biz rehberler olarak acente-
rimize Cumhuriyet Meydanı, Karaalioğlu Parkı gibi mekânlara “Şehir Turları” adı altında turlar düzenlemeleri konusunda hep tavsiyelerde bulunmaktayız. Fakat bizim bu turları yaparken karşılaştığımız en büyük sorun otobüslerimizin park sorunudur. İndirme-bindirme yaparken önce izin verilen yerde, bir başka gün ve saatte cezalar kesilebilmekte... Bu soruna nasıl bir çözüm getirebilirsiniz?**

Valiliğin bunların yerlerinin tespiti ile ilgili bir şey yapması değil ama bir öneri olarak ilgili birimlerimiz marifetiyle biz bunu UKOME'ye gö-

türürüz. Teklif edebiliriz, onun dışında, Valiliğimiz karar organlarında alınan bir karar değil. Bu konu belediye ile konuşuldu ve Cumhuriyet Meydanı üzerinden Kaleiçi'ne turistlerin rahat ulaşabilmesi için UKOME, tur otobüslerinin Güllük Caddesi, Selekler Çarşısı ile Orduevi arasındaki alanda bekleme yapmaksızın indirme bindirme işlemlerini yapmalarının uygun olduğu yeni bir karar alarak kısmen ulaşım konusunda kolaylaştırıcı oldu.

• **ARO Dergi'yi hiç inceleme, okuma fırsatınız olmuş muydu?**

ARO Dergisi güzel bir dergi, Antalya'nın çok özel kendi güzelliklerini de içeren son derece modern, baskı tekniği bakımından da çok güzel bir dergi. Dergilerde devamlılık çok önemli, devamını diliyorum.

• **Antalya'daki Profesyonel Turist Rehberlerine, ilimizdeki en üst mülki amir olarak ne mesaj vermek istersiniz?**

Yasa yeni çıktığı için yasanın yeni çıkmasından dolayı birtakım sorunlar elbette olabilir. Fakat en başta Antalya Turist Rehberleri Odası (ARO) olmak üzere biz, bürokrasi, belediyeler hepimizin mücadelesiyle turizmcilerin bu konuya iştirak etmeleriyle zaman içerisinde bu işin oturacağını düşünüyoruz. Yeniliklerden kaynaklanan problemler var. Şimdiye kadar bu işi yasa olmadan yürütüyorlardı. Artık bir yasası var ve bu yasaya göre bu işin yürütülmesi gerekiyor ama biraz zaman lazım. Zaman içerisinde her şeyin yoluna gireceğini düşünüyorum.

Okurlarımızın sizi daha yakından tanıyabilmeleri adına en çok merak ettikleri sorulara verdiğiniz içten cevaplar nedeniyle size tekrar teşekkür eder; çalışmalarınızda başarılar dileriz.

Bir Kutsal Alan Arkeoparkı:

KLAROS

Bir Kutsal Alan Arkeoparkı: KLAROS / A Sanctuary Archaeopark: CLAROS

Yrd. Doç. Dr. Elçin
DOĞAN GÜRBÜZER
Akademisyen, Arkeolog,
Rehber*

Menderes Kaymakamlığı ve Ege Üniversitesi işbirliğiyle hazırlanan ve İzmir Kalkınma Ajansı (İZKA) tarafından desteklenen proje ile, Menderes ilçesi Ahmetbeyli Mahallesi'nde yer alan Klaros Bilicilik Merkezi'nde İzmir'in ilk Arkeopark'ı tarihle bugün buluşturuyor.

Apollon Klarios Bilicilik Merkezi:

Antik dünyanın üç önemli kehanet merkezinden biri olan Apollon Klarios Bilicilik merkezi, İzmir ili Menderes ilçesine bağlı Ahmetbeyli mahallesi sınırları içinde bulunmaktadır. Kuzeydeki Kolophon'a (Değirmendere) uzaklığı 13 km. güneydeki Notion'a uzaklığı ise 1600 m'dir.

Kutsal alanın batısından geçen Ahmetbeyli (Ales) deresi, Ahmetbeyli köyünden 500 m. uzaklıkta bir eğri çizerek kuzey-güney yönüne döner. Pausanias, Ales'i Kolophon'daki Ales olarak adlandırır ve İonia'daki en soğuk nehir olarak tanımlar.⁽¹⁾

Yörenin coğrafyasına ilişkin bilgi veren bir başka antik yazar ise ünlü coğrafyacı

Strabon'dur. Strabon, Kutsal Alanın doğusunda bulunan Galleion dağı (Barbandon- dağ, Kale Boğazı Dağı) ve kutsal alanın konumunu "... sonra Galleion Dağı'na ve bir İon kenti olan Kolophon'a ve vaktiyle bir kehanet ocağının bulunduğu Apollon Klarios Kutsal Alanı'na gelir," şeklinde tanımlar.⁽²⁾

Pausanias bir başka anlatımında "Kolophon (Deniz Kıyısındaki Kolophon) arazisinde, Ales yakınında tanrı Apollon'un dişbudak koruluğu" olduğunu söyler.⁽³⁾

Bugün Klaros yöresinde dişbudak ağacı olmamakla birlikte Pausanias döneminde böyle bir koruluğun var olduğu anlaşılmaktadır. Günümüzde ise Ahmetbeyli Vadisi'nin bitki örtüsü makidir ve üst kesimler çam ile örtülüdür. Öte yandan

* Yrd. Doç. Dr. Elçin DOĞAN GÜRBÜZER, Ege Üniversitesi, Çeşme Turizm ve Otelcilik Yüksekokulu, Turizm Rehberliği Bölümü, Arkeolog - Rehber
(1). Pausanias 7.5.10, (2). Strabon 14. 1. 27, (3). Pausanias 7. 5. 10.

A Sanctuary Archaeopark:

CLAROS

Bir Kutsal Alan Arkeoparki: KLAROS / A Sanctuary Archaeopark: CLAROS

Assist. Assoc. Prof. Elcin
DOGAN GURBUZER
Academician, Archaeologist,
Tour Guide*

With this project prepared in coordination with the District Governorate of Menderes and Aegean University, and supported by the Izmir Development Agency (IZKA), the first ArchaeoPark of Izmir brings history together with the present at the Claros Oracle Centre in the neighborhood of Ahmetlibey in the district of Menderes.

Apollo Claros Oracle Centre:

The Apollo Claros Oracle Centre, which is one of the three important oracle centers of the ancient world, is located within the borders of the neighborhood of Ahmetbeyli

in the district of Menderes in the Province of Izmir. It is 13 km from Colophon (Degirmendere) to the North, and 1600 m from Notion to the South. The Ahmetbeyli (Ales) stream passing from the west of the sanctuary makes a curve 500 m from the village of Ahmetbeyli, and turns in a North-South direction.

Pausanias names Ales as the Ales in Colophon, and he describes it as the coldest river in Ionia.⁽¹⁾ And another ancient writer providing information related to the geography of the region, the famous geographer Strabon. Strabon defines Mount Galesio (Barbandondag, Kale Bogazi Mountain) to the east of the Sanctuary and the location of the sanctuary as: "... then you come to the Mount Galesio, and to Colophon which is an

Ionian city, and the Apollo Claros Sanctuary where there was once an oracle center."⁽²⁾

In another passage, Pausanias records that, "there is the ash tree grove of the god Apollo near Ales in the field of Colophon (Colophon by the Sea)."⁽³⁾

Although there are no ash trees in the Claros region today, it is understood that there was such a grove in the lifetime of Pausanias. Today, the vegetation of the Valley of Ahmetbeyli is lemur, and the upper parts are covered with pines. In addition, the citrus gardens surrounding the sanctuary are also today characteristic of the region.

The establishment of Claros, which is the oldest oracle center of the

* Assist. Assoc. Prof. Elcin DOGAN GURBUZER, The Aegean University, Cesme Graduate School of Tourism and Hotel Management, Department of Tourism Guidance Archaeologist, Tour Guide

(1). Pausanias 7.5.10, (2). Strabon 14. 1. 27, (3). Pausanias 7. 5. 10.

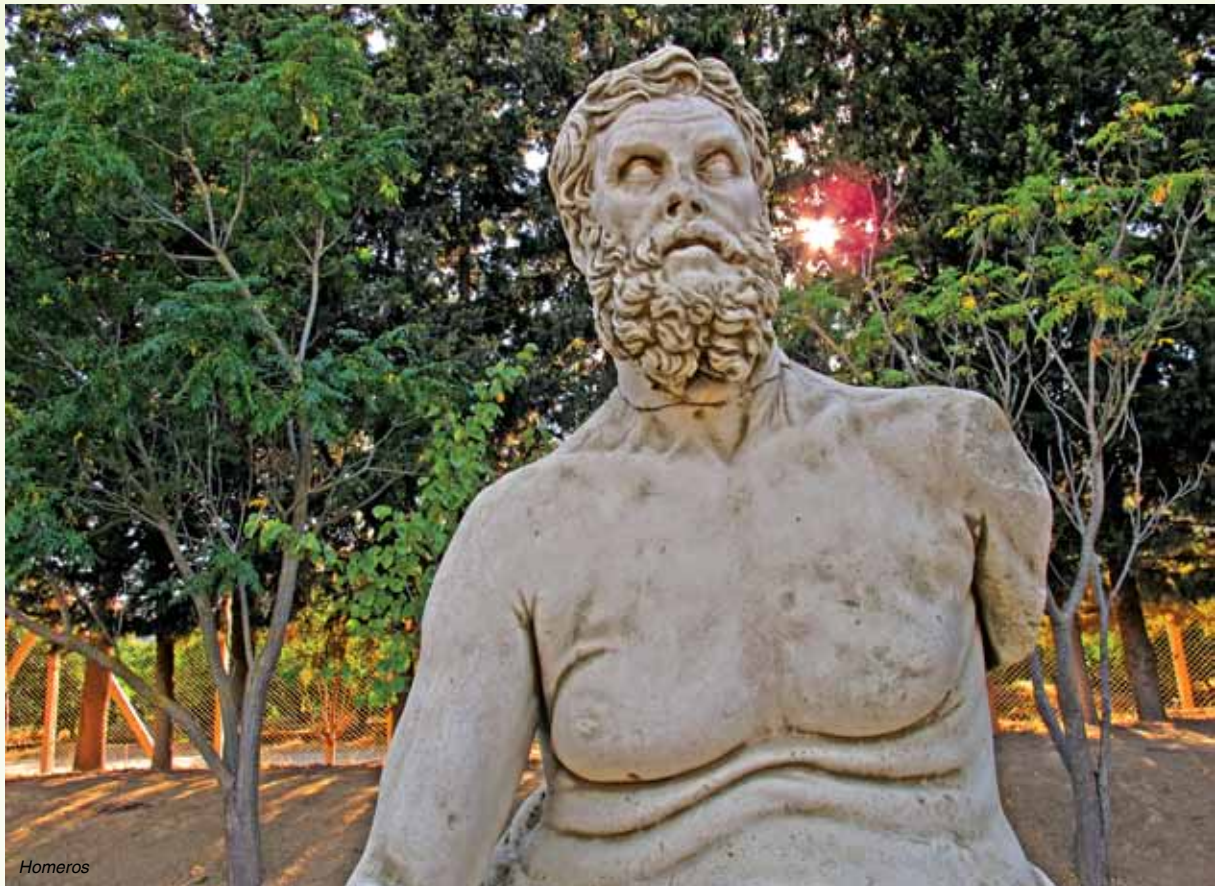
kutsal alanı çevreleyen naren-
ciye bahçeleri de yörenin ka-
rakteristik özelliklerindedir.

*Antik Dönemin en eski Bili-
cilik Merkezi olan Klaros'un
kuruluşu MÖ 13. yüzyıla*

*değin gider. Özellikle son
dönem kazılarında ortaya
çıkarılan Myken Dönemi
malzemeleri, kutsal alanın
Myken döneminde kurul-
duğunun arkeolojik kanıt-*

ları niteliğindedir.

MÖ 13. yüzyılda, Batı Ana-
dolu'nun birçok kenti gibi,
Kolophon ülkesi de Girit'den
gelen göçmenlerin istilâsına
uğramıştır. Ancak yerel halk
Karların büyük direnişi ile kar

Ancient Era, dates back to the 13th century B.C. In particular the Mycenaean period materials found in the recent excavations are archaeological evidence of the fact that the sanctuary was established during the Mycenaean period.

During the 13th century B.C., as was the case with many cities in western Anatolia, the country of Colophon suffered the invasion of immigrants from Crete. However, they were confronted with the great resistance of the local people called Kars, and they could only settle on the coastline (Colophon by the sea).

After the first migration, the second wave of migration came to the Country of Colophon from Greece. Among the

new immigrants, there was also Manto, the daughter of the priest of Apollo. According to the myths, Manto established the Apollo Claros Oracle Centre on the orders of the Delphoi Apollo. In some narrations, it is told that the sacred source in Claros was formed from the tears of Manto who was driven from her country. The sanctuary, which functioned from the first quarter of the 13th century B.C. to the 4th century A.D., was abandoned with the spread of Christianity and the collapse of paganism.

The excavations were first started in 1913 by French archaeologists in the Claros sanctuary and have continued from 2001 until today headed by Prof. Dr. Nuran Sahin within the structure of the Aegean University. On ones entrance to the Sanctuary, the monumental entrance gate, the propylon, first greets the eyes of the visitor. This structure dating from the end of

the 2nd century and the beginning of the 1st century B.C. must have served until the last phase of use of the sanctuary.

This structure built in the Doric style has two different facades, one with four columns (*prostyle*) in the South, and one with two columns (*in antis*) in the North. In the 2nd century A.D., the lists of the city representatives who came to consult the oracle were written on the orthostats and columns of the propylon. In the excavations made to the west of the propylon, a building complex has been found containing 7 rooms which have been excavated to date. It is thought that this building is the *Catagogeion* which is known from inscriptions and ancient sources. The *Catagogeion* buildings consisted of many rooms, and they contained sections such as the kitchen and the bath.

Here, accommodation was paid

şılâşır ve kıyı şeridine yerleşebilirler (deniz kıyısındaki Kolophon). İlk göçün ardından Kolophon Ülke'sine ikinci göç dalgası Yunanistan'dan gelir. Yeni göçmenler arasında Apollon rahibinin kızı Manto da vardır. Mythos'a göre, Manto, Delphoi Apollon'unun emri ile, Apollon Klarios Bilicilik merkezini kurmuştur. Bazı anlatımlarda Klaros'taki kutsal kaynağın, ülkesinden sürülen Manto'nun gözyaşlarıyla oluştuğu da söylenir. MÖ 13. yüzyılın ilk çeyreğinden MS 4. yüzyıla kadar kesintisiz olarak işlev görmüş olan kutsal alan, MS 4. yüzyılda Hristiyanlığın yayılması ve paganizmin çöküşü ile terk edilmiştir.

Klaros Kutsal Alanında ilk olarak 1913 yılında Fransız arkeologlar tarafından başlatılan kazı çalışmaları, 2001 yılından bugüne, Prof. Dr. Nuran Şahin başkanlığında, Ege Üniversitesi bünyesinde devam etmektedir. Kutsal Alana girildiğinde

misafirleri ilk olarak anıtsal giriş kapısı, propylon karşılar. MÖ 2. yüzyıl sonu 1. yüzyılın ilk yarısına tarihlenen yapı, kutsal alanın son kullanım evresine kadar hizmet vermiş olmalıdır. Dor düzenindeki yapının, güneyde dört sütunlu (*prostylon*), kuzeyde 2 sütunlu (*in antis*) olarak yapılmış farklı iki cephesi vardır. MS 2. yüzyılda propylon'un orthostat'ları ve sütunlarının üzerine kehanete danışmaya gelen kent temsilcilerinin listeleri yazılmıştır. Propylon'un batısında yapılan kazı çalışmalarında, şimdilik 7 odası açığa çıkarılan bir yapı kompleksi bulunmuştur. Bu yapının yazıtlardan ve antik kaynaklardan bilinen *Katagogeion* olduğu düşünülmektedir. *Katagogeion* yapıları birçok odadan oluşmakla birlikte içinde mutfak, hamam gibi bölümleri de içeriyordu. Burada konaklama ücretli olup, belli dönemlerde rezervasyon yaptırılması da gerekirdi. Tüm bu özelliklerinden dolayı *Kata-*

gogeion'ları günümüzün otel yapıları olarak düşünebiliriz. Klaros Bilicilik Merkezine antik dünyanın dört bir yanından başvuru için delegelerin geldiği göz önüne alındığında, *Katagogeion*'un kutsal alan için vazgeçilmez önemi anlaşılabılır. Öte yandan her başvuruda bulunan kentin yedi genç kız ve yedi genç erkekten oluşan korolarını da beraberlerinde getirmeleri başvuru koşulu idi. Bu durumda konaklama birimlerinin büyüklüğü kaçınılmazdı. Bugün için Anadolu'daki tek örnek olma özelliğini gösteren *Katagogeion*, kültürel miras açısından önemli bir yere sahiptir.

Propylon'un güneydoğu köşesinin hemen yanında, yarım daire şeklinde büyük bir eksedra bulunur. MÖ 1. yüzyıla tarihlenen bu yapı, kutsal alana gelen ziyaretçilerin içeri girmeden önce gerekli olan bazı prosedürler için bekletilmesi sırasında kullanmaları

ÖZEL LARA
AMERİKAN KÜLTÜR®
YABANCI DİL KURSU

ARO

ANTALYA
REHBERLER
ODASI

anlaşması ile

"Türkiye ve Dünyanın En Yaygın Dil Kursları"

Rehberlere Özel Sınıflarda:

İngilizce, Almanca, Rusça, Norveççe

TUREB, IELTS, TOEFL, TOEIC, YDS
Sınav Hazırlık Programları

Avrupa Dil Pasaportu

İlkokul, Ortaokul, Lise Öğrencilerine
Yönelik İngilizce Programları

48 Günde
İngilizce
www.48gunde.com

LARA (0242) **317 01 01**

Şirinyalı Mh. İsmet Gökşen Cd. No: 96
www.laraakd.com
amerikankultur.org.tr

Arkeopark / Archaeopark

için yapılmış olmalıdır. Yine propylonun kuzeydoğusunda-ki bir başka mimari öge ise, mermerden yapılmış bir arınma havuzudur. Propylon'dan büyük Apollon tapınağına kadar olan güzergah ise bir kutsal yoldan oluşmaktaydı. Kutsal yolun batı ve doğu aksları ise onur anıtları ile süslenmişti. Günümüzde sadece kaideleri korunmuş olan onur anıtlarından batı aksta bulunan en önemli iki tanesi Sextus Appuleus ve Menippos anıtlarıdır. Sextus Appuleus, İmparator Augustus'un üvey kardeşi Octavius'un oğludur ve İmparator Augustus tarafından Asia Proconsul'ü olarak atanmıştır. Dört tamburdan oluşan bir korinth sütunu olan anıtın ilk tamburu üzerinde yer alan ve Sextus Appuleus'a adanmış ithaf yazıtında: "Halk, ikinci kez proconsul (vali) olarak atanan ve kentin kurucusu olan Sextus Apulleius'u onurlandırır" (MÖ 29-28). Anıtın üzerinde Sextus Appuleus'un bronz

heykeli bulunmaktaydı.

Kolophon'lu Menippos'a adanmış olan ve MÖ 100'e tarihlenen diğer onur anıtı ise yüksek kare bir kaide üzerinde yükselen bir İon sütunundan oluşmaktadır. Sütunun üzerinde ise Menippos'un bronz bir heykeli duruyordu.

Kutsal Alana adını veren Apollon Klarios tapınağı, 6x11 sütunlu İonia bölgesinde inşa edilmiş tek dor tapınağıdır. MÖ 3. yüzyılda inşası başlamış olan tapınak hiçbir zaman tam anlamıyla bitirilememiş, ancak MÖ 2. yüzyılın sonlarında krepisi, pronaosu, naosu ve anıtsal kült heykelleri (Leto, Apollon, Artemis) tamamlanmıştır.

Tapınağın altında yer alan iki

adyton ile Apollon Klarios tapınağı ünik bir özellik taşımaktadır. Arka adyonda kutsal kuyu bulunmakta ve sadece kahinin girebildiği bu alanda kehanet işlevi burada gerçekleştirilmekteydi. Ön adyton ise rahip sekreter gibi görevlilerin ve başvuran kişilerin bekleme odası işlevinde kullanılıyordu. Bugün tapınağın üzerinde ve çevresinde orijinal parçaları bulunan anıtsal kült heykelleri (Apollon, Artemis ve Leto) MÖ 2. yüzyıla tarihlenir. Kutsal Alan'da mulajları sergilenen kült heykelleri grubunda Apollon oturur pozisyonda betimlenmiş, sol tarafında annesi Leto, sağ tarafında kız kardeşi Artemis ayakta gösterilmişlerdir. Döneme ait sikkelerden anlaşıldığı üzere Apollon sağ tarafında bir kithara taşımaktaydı. Apollon heykelinin yüksekliği yaklaşık 7,5 m'dir. Tapınağın doğusunda ise Hellenistik Apollon sunağı bulunur. Buradaki arkeolojik veriler sunağın üzerindeki iki adet kurban masasın

Arkeopark Mulaj Heykeller

for, and reservation could be made for certain periods. Due to all these features, we can consider the *Catagogeions* as like the hotel structure of today. In view of the fact that delegates from all around the ancient world came to consult oracle at Claros, the essential importance of the *Catagogeion* for the sanctuary can be understood.

On the other hand, it was a condition of application that every applicant city should bring along its chorus consisting of seven young girls and seven young men. In consequence, the extent of the accommodation units was inevitable. The *Catagogeion*, the only example of this building type in Anatolia, has an important place in terms of cultural heritage.

There is a great semi-circular exedra right next to the southeast corner of the Propylon. This structure dated to the 1st century B.C. must have been constructed for visitors to the sanctuary to use while waiting for some procedures required before entering into the oracle area. Yet another architectural element to the northeast of the propylon is a purification pool made from marble.

The route from the Propylon

to the great temple of Apollo was a sacred road. The east and west axis of the road were decorated with honor monuments. The most important two of these honor monuments on the west axis, of which only the bases of which have survived are the Sextus Appuleus and Menippos monuments. Sextus Appuleus was the son of Octavius, the stepbrother of Emperor Augustus, and he was appointed the Asia Proconsule by the Emperor Augustus. In the inscription which is located on the first pulley of the monument that is a corinthian column consisting of four pulleys and which was dedicated to Sextus Appuleus, is written: "The people honors Sextus Appuleus who has been appointed as a proconsule (governor) for the second time, and who is the founder of the city" (29-28 B.C.). There was a bronze statue of Sextus Appuleus on the monument. And the other honor monument was dedicated to Colophonian Menippos and dated from 100 B.C. consists of an Ionian column rising on a high square base. And there was a bronze statue of Menippos upon this column.

The Apollo Claros temple that gave its name to the

Sanctuary is the only Doric temple built in the Ionian region with 6 by 11 columns. The temple, which was begun in the 3rd century B.C., was never be completely finished, however its crepis, pronaos, naos, and monumental cult statues (Leto, Apollo, Artemis) were completed at the end of the 2nd century B.C.

The Apollo Claros temple has a unique feature with the two adytions under the temple. There was a sacred well in the rear adyton, and the oracle function was carried out here in this area which only the prophet could enter. And the front adyton was used the waiting room for the officials such as priests or secretaries, and the applicants. The monumental cult statues (Apollo, Artemis, and Leto) the original parts of which are found on and around the temple today date from the 2nd century B.C. Apollo is depicted in a sitting position in the group of cult statues, the casts of which are exhibited in the Sanctuary, and his mother Leto is shown standing to his left, and his sister Artemis to his right. As can be understood from the coins of the period, Apollo carried a kithara on his right side.

The height of the statue of Apollo is about 7.5 m. And there is the Hellenistic altar of Apollo in the east of the temple. The archaeological data here has shown that one of the two sacrifice tables on the altar was dedicated to Apollo, and the other was dedicated to Dionysus. And the last of the architectural structures to the North of the sanctuary is a

dan birinin Apollon'a diğerinin Dionysos'a adanmış olduğunu göstermiştir. Kutsal alanın kuzeyinde bulunan son mimari yapı ise daha küçük boyutlardaki Artemis'e adanmış olan bir tapınak ve onun doğusunda büyük Apollon sunağına paralel olarak konumlanmış olan Artemis sunağıdır. Söz konusu yapılar grubu ve bu alandaki arkeolojik buluntular, Klaros kutsal alanındaki Artemis Klaria kültünün varlığını kanıtlamıştır.

Klaros Kutsal alanı Arkeoloji dünyasında ender ve ünik özelliklere sahip bir kutsal alan olması nedeniyle çok özel bir yere sahiptir:

- Antik yazarların sıklıkla söz ettikleri Hekatomb (yüz adet hayvan bağlama bloğu), dünyada bir Kutsal Alan'da bulunmuş tek örnektir.
- Klaros Kutsal Alanı, anıtsal boyutta kült heykelleri (Apol-

lon, Artemis ve Leto) insitu bulunmuş tek kutsal alandır.

- Tapınağının Krepisi (basamakları) dahi yazıtlı (Apollon Klarios Tapınağı) olan ünik Kutsal Alan'dır; dünyada tek örnektir.
- Apollon sunaklarından gelen pişmiş toprak sunuların kesintisiz olarak MÖ 13. yüzyıl başından Roma Dönemine değin devam etmesi sunu geleneğini ve tanrının müzik tanrısı kimliğindeki gelişimini de ortaya koyması yönünden çok önemlidir. Bu açıdan tek örnek kutsal alandır.
- Klaros Kutsal Alanı, mimari, plastik ve yazıtlarının tümü en erken eserlerden en geçe değin mermer olan ender kutsal alanlardan biridir ve Apollon Klarios Tapınağı İonia bölgesindeki tek Dor Tapınağı'dır. Apollon Klarios Tapınağı, adytonları (bekleme odası ve kehanet odası), naos (salon

altında) olan tek örnektir. Bu planı ile antik dünyanın ünik eseri konumundadır.

- Kehanet merkezi olarak, kehanet işlevinde kullanılan kutsal kaynağı bugüne değin korunmuş tek kehanet merkezidir.
- Tüm kehanet elemanları yerinde korunmuş tek kehanet merkezidir.

Bu özelliklere sahip bir ören yerinin turizme kazandırılması şüphesiz ki ivedilikle gerçekleştirilmesi gereken bir durumdur. Böylece Klaros Kutsal Alanında, İzmir Kalkınma Ajansı ile yürütülen yaklaşık 14 ay süren bir proje sonucunda 12 Eylül 2011 tarihinde Klaros Arkeopark'ı açılmıştır. Genel hedefi "İzmir bölgesinin turizmde rekabet edebilirliğinin artırılmasına katkıda bulunmak" olarak belirlenen proje kapsamında, "Menderes ilçesinde bulunan Klaros ören yerinin

temple of a smaller size dedicated to Artemis, and the altar of Artemis in its east which is located parallel to the great altar of Apollo. The group of structures in question and the archaeological finds in this area have proved the existence of the cult of Artemis Claria within the sanctuary of Claros.

The Claros Sanctuary has a very special place in the world of Archaeology as it is a sanctuary with rare and unique features:

- The *Hecatombe* (the block where one hundred animals were bound) which the ancient writers mentioned frequently is the only example in the world, found in a Sanctuary.
- The Claros Sanctuary is the only sanctuary where cult statues of monumental sizes (Apollo, Artemis, and Leto) were found *in situ*.
- It is a unique Sanctuary as even the crepis (stairs) of its temple are inscribed (those of the Apollo Claros Temple).
- It is very important in terms of the fact that it also reveals the presentation tradition of the terracotta gifts for the altars of Apollo that continued from the beginning of the 13th century B.C. into the Roman period, and the development of the god with the identity of god of music. It is the only example of a sanctuary of this type.
- The Claros Sanctuary is one of the rare sanctuaries, as all of the architecture, plastics and inscriptions which are marble from the earliest works to the latest ones, and the Apollo Claros Temple is the only Doric Temple in the Ionian region. The Apollo Claros Temple is the only example of the adytions (waiting room and

oracle room) with the naos (under the hall). With this plan, it is a unique work of the ancient world.

- As an oracle center, it is the only oracle center where the sacred source that was used in the function of oracle has been preserved to today.
- It is the only oracle center where all of the oracle elements have been preserved *in situ*.

A historical place with such features should undoubtedly be introduced to tourism and consequently, as a result of a project carried out in the Claros Sanctuary together with the Izmir Development Agency which lasted 14 months, the Claros ArchaeoPark was opened on September 12th, 2011.

Within the scope of this project, the overall objective of which was determined, "to contribute to increasing the competitiveness of the region of Izmir in tourism," "the improvement, protection, and promotion of the historical place of Claros located in the district of Menderes in terms of visual perception and landscaping, and the enhancement of its diversity of tourism through organizing it as an ArchaeoPark" have been included amongst the objectives.

Although Izmir, which is home to great historical and cultural wealth with its 8500-year history, has an important potential for tourism, it is understood that the city cannot obtain a large enough share from tourism, especially in terms of the number of foreign tourists.

According to the report prepared by IZKA, the competitiveness and market share of Izmir is quite small when compared to other prominent tourism destinations in Turkey and the world.⁽⁴⁾ In general, Izmir's share in Turkey's tourism is about 4%. Izmir and its surrounding area maintained its features being one of the most important destinations for about half of the tourists visiting Turkey from the 1960's to the 1980's. However, although the number of tourists visiting Izmir has increased over the last three years, the tourism in the province of Izmir has declined over the last 20 years.⁽⁵⁾

This project, which began with the determination of the above-mentioned tourism problems of the region, now plays a great role in the revival of the tourism in the region. Within the scope of the project, primarily the casts of the 12 marble works, all of which were found in Claros, has been taken.

Within the scope of the casting work, with the permission of the Ministry of Culture, casts were taken from the works in the History and Art Museum of Izmir and the museums of Selcuk where the originals are found, and then these casts were employed in the construction of the exact copies of the statues / works.

And another study carried out within the scope of the project is the exhibition of the model of the Apollo Claros temple in the sanctuary. In fact, this model was designed to portray the bull sacrifice ritual carried out in the Sanctuary.

This model of the sacrifice ceremony, in which the temple, the block in front of it where 100 animals were bound, and a bull bound to it symbolically,

(4). The Needs Analysis of the Types of Tourism and Tourism Investments in Turkey, May 2009, IZKA
(5). Izmir Current Situation Analysis, June 2009, IZKA.

Kore / Kouros

görsel algılama ve çevre düzeni açısından iyileştirilmesi, korunması ve tanıtılması ve Arkeopark olarak düzenlenerek turizm çeşitliliğinin artırılması” da hedefler arasına alınmıştır.

8500 yıllık geçmişi ile tarihi ve kültürel açıdan büyük bir zenginlik barındıran İzmir önemli bir turizm potansiyeline sahip olmasına karşın özellikle yabancı turist sayısı bakımından kentin turizmden yeterli payı alamadığı anlaşılmaktadır.

İZKA tarafından hazırlanan rapora göre, İzmir’in Türkiye’de ve dünyada öne çıkan diğer turizm destinasyonları ile rekabet gücü ve pazar payı oldukça küçüktür.⁽⁴⁾ Genel olarak, İzmir’in Türkiye turizminden aldığı pay %4 civarındadır. 1960’lı yıllardan 80’li yıllara

kadar Türkiye’ye gelen turistlerin yarıya yakın kısmı için İzmir ve çevresi en önemli destinasyonlardan biri olma özelliğini korumuştur. Ancak İzmir’e gelen turist sayısı son üç yıldır bir artış eğiliminde olsa da, İzmir ili son 20 yıldır turizmde gerilemiştir.⁽⁵⁾

Bölgeye yönelik sözü edilen turizm sorunlarının belirlenmesi ile birlikte başlayan proje, bölge turizminin canlanmasında büyük rol oynamaktadır. Proje kapsamında öncelikle tamamı Klaros’tan bulunmuş olan 12 mermer eserin mulajları alınmıştır. Mulaj çalışması kapsamında Kültür Bakanlığı’nın izniyle orijinal eserlerin bulunduğu İzmir Tarih ve Sanat Müzesi ve Selçuk müzelerindeki eserlerden kalıp alınmış, daha sonra bu kalıplar heykel/eserlerin birebir kopyasının yapılmasında kullanılmıştır.

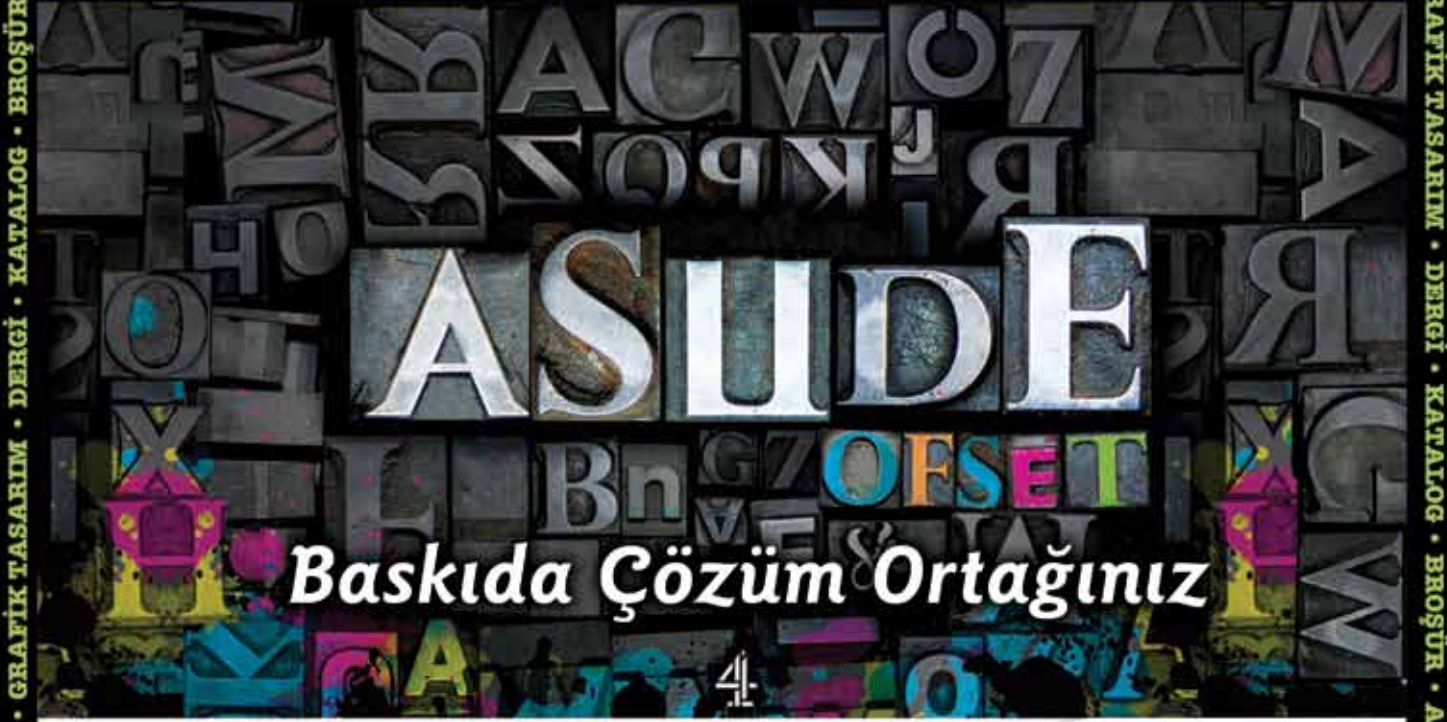
Proje kapsamında gerçekleştirilen bir başka çalışma ise,

Apollon Klaros tapınağı maketinin kutsal alanda sergilenmesidir. Bu maket, aslında, Kutsal Alanda gerçekleştirilen boğa kurbanı ritüelinin bir canlandırması şeklinde tasarlanmıştır. Tapınak ve önünde 100 adet hayvan bağlama bloğu ve onlara bağlanan bir boğanın simgesel olarak yer aldığı bu kurban seremonisi maketi, 3,5 metrekare ebatında ve 1/40 ölçeğinde olup cam bir vitrin içinde ziyaretçilere gösterilmektedir. Maketin hava şartlarından korunması amacıyla ayrıca çelik taşıyıcı konstrüksiyon çatı ile üzeri örtülmüştür.

Klaros Bilicilik Merkezi’nde, antik yazarların sıklıkla söz ettikleri *Hekatomb* (yüz adet hayvan bağlama bloğu) dünyada bir kutsal alanda bulunmuş tek örnektir. Antik dönemde tüm tanrılara çok sayıda hayvan kurban edildiği bilirse de, Apollon diğer tanrılardan farklı olarak *Hekatombaia*’s’u (adına çok sayıda kurban ke-

(4). İzmir’de Turizm Çeşitleri ve Turizm Yatırımları İhtiyaç Analizi, Mayıs 2009, İZKA

(5). İzmir Mevcut Durum Analizi, Haziran 2009, İZKA

72 x 102 cm. 5 Renk Ofset Baskı Makinası

Man Roland 705

ARO
ÜYELERİNE
%10
İNDİRİM

asude.....
OFSET MATBAA HİZMETLERİ

Etiler Mah. Adnan Menderes Bulvarı Sarginlar İş Merkezi No: 55/1 ANTALYA
T: 0.242 322 26 17 F: 0.242 322 26 18 - info@asudeoffset.com

www.asudeoffset.com

silen tanrı) ve birçok kentte bu ayda *Hekatombaion* Bayramları kutlanıyor ve tanrıya aynı anda yüz hayvan özellikle de boğa kurban ediliyordu. Klaros Kutsal Alanı'nda bulunmuş olan *Hekatombe* ilk arkeolojik kanıt olmaktadır.

Arkeopark projesi öncesinde, Klaros Antik Kenti'nde, ören yerlerinin girişlerinde bulunan genel tanıtım amaçlı tabela dışında herhangi bir tabela/bilgilendirme panosu bulunmamaktaydı. Bu nedenle ziyaretçilerin alanda gezdikleri sırada bilgilenmeleri söz konusu olamazdı. Bu proje ile birlikte Kutsal Alanda halihazırda bulunan tapınak, sunak gibi yapılar ve heykeller ile mulajları yapılarak alanda sergilenen eserlere yönelik bilgilendirme panoları hazırlanmıştır.

Aydınlatma sisteminin kurulması, arkeopark olarak da düzenlenen ören yeri için en gerekli unsurlardan bir tanesidir. Bu bağlamda ören yeri çevresinin ve gerektiğinde proje kapsamında sergilenen eserlerin ışıklandırılması için alana projektörler yerleştirilmiştir. Bu ışıklandırma sistemi parkta düzenlenebilecek çeşitli bilimsel ve kültürel etkinliklerde de kullanılabilecektir. Öte yandan, proje ile ören yerinde sergilenen eserlerin sayısının artması, güvenlik ihtiyacının artmasına da neden olmuştur. Dolayısıyla alanın korunmasına yönelik güvenlik kamerası sistemi kurulmuştur.

Arkeopark projesinin yaygınlaştırma ve görünürlük faaliyetlerinin en önemlilerinden biri, ilçedeki öğrencilere tarih ve arkeoloji bilincini aşılamak ve ilçelerinde bulunan bir ören yerini

daha iyi tanıtmak üzere planlanan eğitimlerdir.

Tarihi ve arkeolojik değerleri koruma bilincini küçük yaşta kazanabilmeleri amacıyla eğitim gezileri ilköğretim öğrencilerine yönelik hedeflenmiştir. Bu kapsamda ilçedeki köy okullarının öğrencilerine eğitim gezileri düzenlenmektedir. Eğitim gezilerinde öğrencilere Klaros Kutsal Alanı hakkında bilgi verilmekte, kazı çalışmalarının nasıl yürütüldüğü, tarihi ve kültürel varlıkların nasıl korunması gerektiği hakkında bilgilendirmeler yapılmaktadır. Ayrıca öğrenciler kazı çalışmalarını deneyimleme olanağı da bulmaktadırlar.

Böylece, tarih bilincini küçük yaşta kazanmış bireyler kazanılarak, kültürel ve tarihi miraslara bağlı bir nesil yetiştirmek için bir adım atılmış olmaktadır. Klaros kazıları, arkeopark projesi ile, tarih ve arkeolojinin görsel bir yolla kuşaklara taşınmasını sağlayarak kültürel bilinci uyandırma konusunda bir etki yaratma çabası içindedir. Bu bağlamda Klaros Arkeoparkı, arkeolojinin yaşayan bir bilim olması ve bu bilimin turizme kazandırılması konusunda atılmış önemli bir adımdır.

Kaynakça:

N. Şahin, N. Şahin, *Klaros. Apollon Klarios Bilicilik Merkezi* (1998).

J. De La Genière, "Le sanctuaire d'Apollon à Klaros", *Anatolia Antiqua* I, 1989, 31-35.

J. de La Genière, "Sanctuaire

d'Apollon à Klaros. État de la question", içinde: J. Cobet - V. von Graeve - W.D. Niemeier - K. Zimmermann (ed.), *Frühes Ionien Eine Bestandsaufnahme. Panionion-Symposium Güzelsamı. 26. September - 1. October 1999. Milesische Forschungen* 5 (2007) 179-185.

N. Şahin - P. Debord, "Découvertes récentes et installation du culte d'Apollon Pythien à Klaros" *Pallas Pallas* 87 (2011), 169-204.

L. Robert ve J. Robert, *Klaros I. Décrets Hellénistiques*, (1989).

R. Étienne ve P. Varène, *Sanctuaire de Klaros L'Architecture. les propylées et les monuments de la voie sacrée*, (2004).

F. Graf, *Apollo*, (2008).

G. Ragone, "Colofone, Claro, Notio. Un contesto per Senofane" *Tra Ionia ed Eolide*, Napoli, 2006, 35-71.

measures 3.5 m² and is 1/40 scale, and it is presented to visitors inside a glass showcase. In order to protect the model from the weather conditions, it has also been covered with a structural steel roof construction. The Claros Oracle Centre contains the *Hecatombe* (the block where one hundred animals were bound) which the ancient writers mentioned frequently, and is the only example in the world to have been found in a Sanctuary.

Although it is known that many animals were sacrificed to all of the gods in ancient times, unlike the other gods, Apollo was an *Hecatombaios* (a god in the name of whom many animals were sacrificed), and the *Hecatombaion* Feasts were celebrated in several cities in this month, and one hundred animals, especially bulls, were sacrificed at the same time to the god. The *Hecatombe* found in the Claros Sanctuary is the first archaeological evidence of this.

Prior to the ArchaeoPark project, there was no signage or information boards except the signage for general promotional purposes found at the entrances to the ruins of the ancient city of Claros. For this reason, visitors were uninformed as they wandered around the area. Together with this project, information boards were prepared for structures such as the temple and altar and the statues in the Sanctuary, and the casts which have been taken and which are exhibited in the area.

The establishment of the lighting system is another essential element for a historical place also organized as an ArchaeoPark. In this context, projectors were placed in the area to light the surroundings

of the historical place and, as necessary, the works exhibited within the scope of the project. This lighting system can also be used for the various scientific and cultural activities that can be carried out in the park. On the other hand, the increase in the number of the works exhibited in the historical place with this project has also led to an increase in the need for security. Therefore, a security camera system was installed for the protection of the area.

One of the important activities concerning the dissemination and visibility of the ArchaeoPark project are the training given to instill awareness of history and archeology to the students of the district, and to better introduce this historical place in their district.

The study tours were aimed at students of primary education so they could gain an awareness of the conservation of historical and archaeological assets at a young age. In this context, study tours are carried out for students in village schools within the district.

In these study tours, information about the Claros Sanctuary is given to the students, and they are informed about how excavation studies are conducted, and how to protect historical and cultural assets. In addition, these students have the opportunity to experience the excavation studies. Thus, a step has been taken to educate a generation devoted to our cultural and historical heritage through enabling these individuals to acquire an awareness of history at a young age.

The Claros excavations are in a process, making an effort to create greater cultural awareness through ensuring the transfer of history and archaeology to the next generations in a visual way through this archaeopark project.

In this context, the Claros ArchaeoPark is an important step taken in making archaeology a living science, and introducing this science to tourism.

References:

N. Sahin, N. Sahin, *Claros. Apollo Claros Oracle Centre* (1998).

J. De La Genière, "Le sanctuaire d'Apollon à Claros", *Anatolia Antiqua* 1, 1989, 31-35.

J. de La Genière, "Sanctuaire d'Apollon à Claros. État de la question", within: J. Cobet - V. von Graeve - W.D. Niemeier - K. Zimmermann (ed.), *Frühes Ionien Eine Bestandsaufnahme. Panionion-Symposium Guzelcamli. 26. September - 1. October 1999. Milesische Forschungen* 5 (2007) 179-185.

N. Sahin - P. Debord, "Découvertes récentes et installation du culte d'Apollon Pythien à Claros" *Pallas Pallas* 87 (2011), 169-204.

L. Robert and J. Robert, *Claros I. Décrets Hellénistiques*, (1989).

R. Étienne and P. Varène, *Sanctuaire de Claros L'Architecture. les propylées et les monuments de la voie sacrée*, (2004).

F. Graf, *Apollo*, (2008).

G. Ragone, "Colofone, Claro, Notio. Un contesto per Senofane" *Tra Ionia ed Eolide, Napoli*, 2006, 35-71.

**Türk Turizm Sektörü'nün
Tanıtım Müziği olan**

Gülümcan albüm oldu

Yıllardır turizm sektöründe simge olan, büyük beğeni ile dinlenen Murat İŞBİLEN'in bestesi 'GÜLÜMCAN' adlı eser albüm olarak sanat dünyasında yerini aldı. Eseri ilk defa icra eden gitar, düzenleme ve kayıtlarını yapan Ahmet ÖZGÜL ve dünya çapında müzisyen olan keman üstadı Turay DİNLEYEN bu albüm de yıllar sonra tekrar buluştu. Dünyaca ünlü Üstad neyzen Süleyman YARDIM'ın da yer aldığı ve birlikte icra ettikleri albümde, Ahmet Özgül'e ait 10 adet yeni beste yer alıyor.

ÇETİNER MÜZİK YAPIM'ın yapımcılığını üstlendiği, proje aşaması ile birlikte yaklaşık 3 yıl süren 'GÜLÜMCAN' albümü sanat severlerle buluştu.

Kültürel değerlerimizin, müzik dünyasına kazandırılması amacı ile kalıcı eserlere imza atan Hikmet ÇETİNER'in Prodüktör'lüğünü yaptığı "GÜLÜMCAN Ethnic Music" albümünde; gitar, aranje, yönetmen, düzenleme, kayıt, mix ve mastering Ahmet ÖZGÜL, Keman Turay DİNLEYEN, Ney, Tütek (Azeri nefesli çalgısı), ve ocorina (eski astek nefesli çalgısı), Süleyman YARDIM, klarnet Savaş DEMİRAL, yan flüt Döndü DULKADİR, kopuz Erdem ŞİMŞEK, Viyola Korhan GÜLDEREN tarafından icra edildi.

ÇETİNER MÜZİK YAPIM tarafından çıkarılan, CAPPADOCIA 1-2-3 ve TROY Turkish Folk Music albümlerini icra eden Ahmet ÖZGÜL, bu albümde besteleri ile de karşımıza çıkıyor. SARI GÜLÜM, SANA VEDA, GİTME, HUZUR, ÖYKÜ, YEDİ ZAMAN, SAMİRA, SERENAD, UZAKLAR ve HASRET gibi şimdiye kadar hiç yayınlanmamış besteleri ile Ahmet ÖZGÜL, 'GÜLÜMCAN' ile müzik severlerin arşivlerin de yerini aldı.

Aynı zamanda Gülümcan albümü **ITUNES** başta olmak üzere **birçok dijital portalda tüm dünyada satışa sunuldu.**

1- GÜLÜMCAN	• Beste: Murat İşbilen
2- SARI GÜLÜM	• Beste: Ahmet Özgül
3- SANA VEDA	• Beste: Ahmet Özgül
4- SEN GİTTİN	• Beste: Ahmet Özgül
5- HUZUR	• Beste: Ahmet Özgül
6- ÖYKÜ	• Beste: Ahmet Özgül
7- YEDİ ZAMAN	• Beste: Ahmet Özgül
8- SAMİRA	• Beste: Ahmet Özgül
9- SERENAD	• Beste: Ahmet Özgül
10- UZAKLAR	• Beste: Ahmet Özgül
11- HASRET	• Beste: Ahmet Özgül

ÇETİNER®

KİTAP • CD • DVD • KARTPOSTAL • POSTER • SAAT • ANAHTARLIK

Müzik
CD

Türkiye'nin seçkin sanatçılarının icra ettiği, Sufi Müzik, Etnik Müzik ve Türk Halk Müziği'nden oluşan örnek eserler...

Hiz. Mevlâna'yı ve Şeb-i Arus törenini baştan sona Mevlâna Müzesi Gül Bahçesi'nde gösteren 77 dakikalık eşsiz eserler...

DVD

9 DİLDE

Konya
KİTAP
Mevlâna

Konya'nın tarihi ve kültürel yerlerini anlatan, Hiz. Mevlâna'nın hayatını ve müzeden görüntüleri tarihi bir biçimde gösteren, eşsiz mükemmel kalitede kültürel bir yayın. İçerisinde Konya'nın tarihi yerlerini gösteren özel haritasıyla tam 110 sayfa. Özel kuşe kâğıda baskılı, iplek dikiş ciltli mükemmel bir eser.

6 DİLDE

Konya ve Mevlâna'yı anlatan, Lüks bristol kâğıda, 4 renk baskılı, özel kaplamalı, 1. sınıf kartpostallar.

KARTPOSTAL

12 DİLDE

3D
ANAHTARLIK

Özel tasarım, 3 Boyutlu, nikel, pirinç, eskitme ve krom kaplamalı anahtarlıklar. Patent No: 2011/07792

Hijyenik kumaşlardan üretilen, el dikişi, özel yapım turistik Cappadocia Balloon... Patent No: 2012/02167

cappadocia
BALLOON

ÇETİNER®

MÜZİK, YAPIM, DAĞITIM PAZARLAMA TURİZM GIDA SAN.TİC.LTD.ŞTİ.

Aziziye Mahallesi Sokullu Mehmet Paşa Sokak No: 24
Tel-Fax: +90 332 233 12 62 • Karatay/KONYA

www.cetinermuzik.com.tr • cetiner@cetinermuzik.com.tr

“Kapadokya’nın
Tam Ortasında Bir Yer”

ORTAHİSAR

Bilhan SUBAŞI,
Arkeolog-Öğretim Görevlisi

Çalışmada, 2004 yılından bu yana Kapadokya bölgesinde ziyaret edilemeyen, ancak 2013 yılı Haziran ayı içerisinde onarım ve bakım çalışmalarının bitirilerek yeniden turizme açılan, son derece görkemli bir kale ve ismini buradan alan bir kasaba tanıtılacaktır. Ortahisar, Nevşehir’den 16 km, Ürgüp’e 5 km uzaklıkta olan, şirin ve eserleriyle görkemli bir yerleşim yeridir.

Ortahisar Kalesi, Kapadokya bölgesinin orta kısmında bulunmasından dolayı bu adı almaktadır. Kalenin yapımı ve tarihiyle ilişkili kaynaklarda çok farklı görüşler bulunmak-

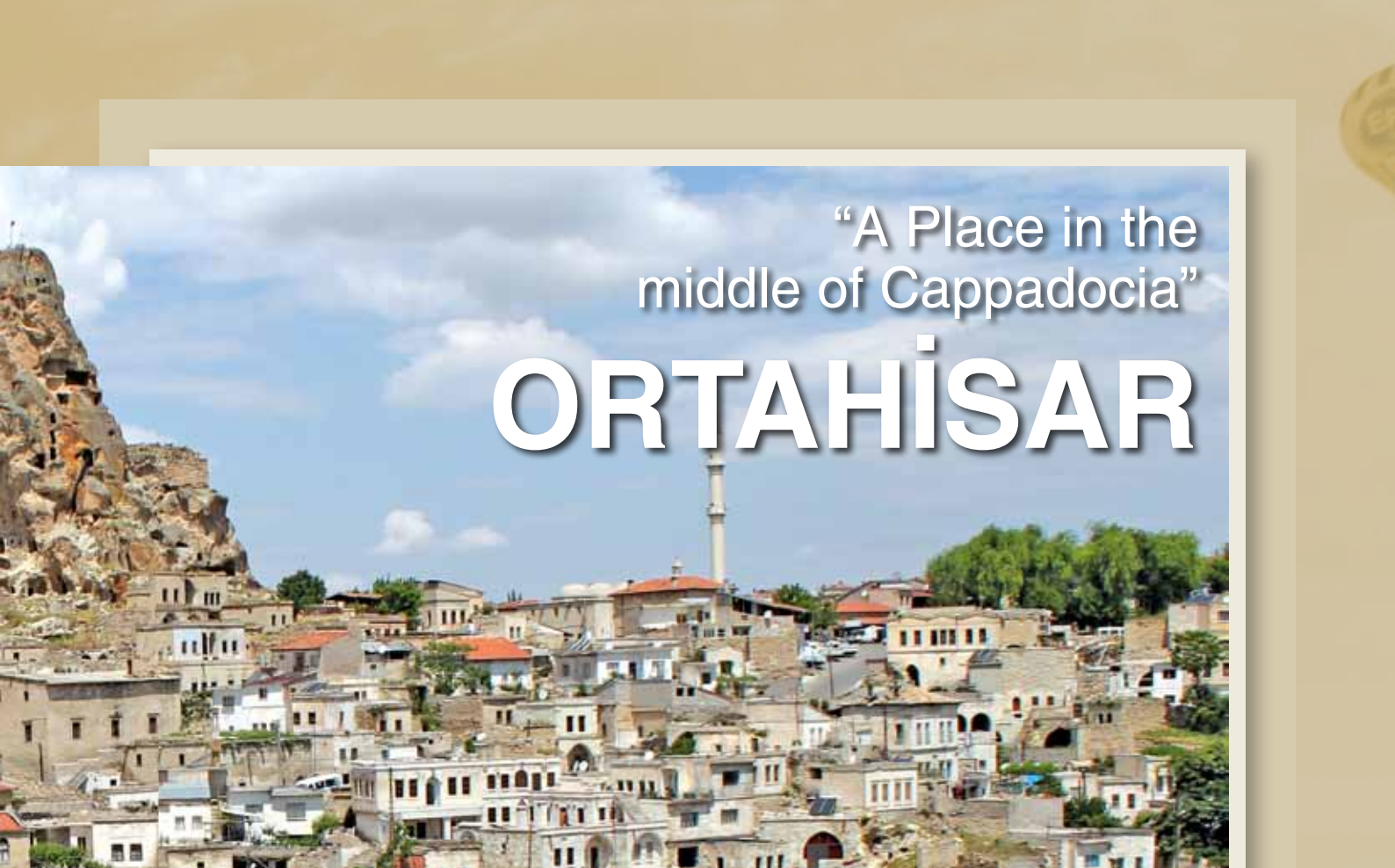
tadır. Görüşlerden biri ve en eski tarihe dayandırılanı, Hititler zamanında bu doğal peribacasının bazı alanlarının işlendiği yönündedir. Hititler döneminde, tehlike durumunda korunma amaçlı, buraya sığınanlarla orada yaşayan askerlerin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik depo ve yaşam alanları oluşturmak için ilave bölümlerin işlendiği ileri sürülmektedir. Ancak bu görüşü kesin olarak destekleyecek bir yazıta rastlanmamıştır.

Hititlerden sonra sırasıyla, MÖ 585’te Medler, MÖ 547’de Persler, MÖ 334’te Büyük İskender, MÖ 332’de Kapadokya Krallığı, MS 17-395’de Roma İmparatorluğu, MS 395-1071’de Doğu Roma (Bizans) İmparatorluğu’nun etkisinde kalmıştır.

Günümüze en yakın tarihli gö-

rüş ise 11. yy başlarında Orta Asya’dan Anadolu’ya Türk boylarının göç ettiği yıllarla ilişkili olmalıdır. Özbek Türklerinden olan Hibe Dede, sekiz kardeşiyle Horasan’dan gelerek buraya yerleşmiştir. Bu aile, kasabanın ortasında bulunan kale ve etrafında hazır buldukları oyukları geliştirip ilaveler yaparak, kendi meskenlerini yapmıştır. Şimdiki Ortahisar halkının büyük bir bölümünün söz konusu dokuz kardeşten geldiği söylenmektedir.

MS 1071’de Malazgirt zaferiyle bu bölge de Türk hakimiyetine girer. İlk Türk hakimiyetinin görülmesi ise Danişment Beyliği ile olur. Bu bölgede daha önce yaşamakta olan ve Hristiyanlık inancı taşıyan topluluklarla Türkler birlikte yaşamaya başlar. Daha sonraları bölge Selçuklu hakimiyetine girer. Ancak Moğol istilasından sonra İlhanlılar’ın Anadolu’daki en önemli varisi olan Eretna Beyliği’nin (1327-1380), sonra da Karamanoğulları Beyliği’nin hakimiyetine girer. 1473’ten

“A Place in the
middle of Cappadocia”

ORTAHISAR

Bilhan SUBASI,
Archaeologist-Instructor

In this study, a very magnificent castle in the Cappadocia region, which not be visited from 2004 onwards, but which has been re-opened to tourism in June, 2013 with the completion of the repair and maintenance work, is introduced, with the town named after the castle. Ortahisar is a charming settlement with magnificent monuments, 16 km from Nevsehir and 5 km from Urgup.

The Ortahisar [Middle Castle] Castle gets its name due to the fact that it is in the central part of the Cappadocia region. There are many different views regarding the construction and the history of this castle in the sources.

One view, based upon the oldest date, relates that some parts of this natural fairy chimney were constructed during the Hittite period. It is suggest-

ed that additional sections of the castle were developed for protection in case of danger, in order to create warehouses and living spaces to meet the needs of the refugees and the soldiers living there, during the Hittite period. However, no inscription has been found to make this view certain.

After the Hittites, the castle and settlement would have been influenced by the Medes in 585 B.C., the Persians in 547 B.C., Alexander the Great in 334 B.C., the Kingdom of Cappadocia in 332 B.C., the Roman Empire in 17-395 A.D., and the Eastern Roman (Byzantine) Empire in 395-1071 A.D., respectively.

And the view which is based upon the most recent date is

that related to the years when the Turkish tribes migrated from Central Asia into Anatolia from the beginning of the 11th century. Hibe Dede, one of the Uzbek Turks, came from Khorasan with his eight brothers and they settled here.

This family made its own dwelling by developing the caves and cavities they had found already in and around the castle in the middle of the town, and through making additions to them. It is said that a large part of the people of Ortahisar today are descendants of these nine brothers.

This region came under Seljuk Turkish rule following the Great Seljuk victory at Manzikert in 1071, with the first Turkish rule in this area under the Danishmendid. The Christian communities which lived in this region began to live together with the Turkish arrivals.

Later, this region came under

sonra bölgede Osmanlı hakimiyeti görülür. 1916'da kasaba olan Ortahisar'ın ilk belediye binası da Ortahisar Kalesi'nin hemen altında kurulur.

Ortahisar'ın ortasında bulunan dev bir peri bacası olan kale yapısı yabancı gezginler tarafından şato diye de anılır. İçerisinde odalar, salonlar ve teraslar vardır. Kalenin yerden yüksekliği 179 metreye ulaşır.

Kale içerisinde konumundan ötürü kayaların oyulması ile birbirlerine merdivenler, tüneller ve koridorlarla bağlantılı odalar yapılmıştır. En üst noktasına çıkmak oldukça yorucu ve zahmetli olmasına rağmen yukarıda görülecek manzara bir o kadar güzeldir.

Haziran ayı itibarıyla, yapılan çalışmalar sonucunda, birinci terasa kadar çıkmak biraz daha kolay ve güvenli hale getirilmiştir. En üst noktaya çıkışla ilgili çalışmaların da kısa zamanda tamamlanacağı

umulmaktadır.

Kaleye giriş ücreti belediyenin sorumluluğunda olup kişi başı 2 TL'dir. Eğer yukarıya çıkacak zamanınız yoksa kasaba meydanından vadiye doğru inen ana yolu takip edip vadinin karşısındaki seyir terasına çıkarak da bu güzellikleri görebilmeniz mümkündür.

Ortahisar'da evler kaleye doğru basamak basamak yükselir. Bölgede göreceğiniz kayalar SİT alanı olarak belirlenip korumaya alınmıştır.

Günümüzde bu kayaların içerisinde bulunan doğal mağaralarda Akdeniz bölgesinden getirilen portakal ve limonlar saklanmaktadır. Kasaba, Atik ve Cedit adlarında iki mahalleden oluşur. Halkın geçim kaynağı büyük ölçüde üzüm yetiştiriciliğine ve büyükbaş hayvancılığa dayanır.

Yörenin ilk etnografya müzesi de Ortahisar'da bulunur.

Burası Kapadokya yöresinin yaşam biçiminin mankenlerle canlandırıldığı özel bir müzedir. 2004 yılında açılan müze, **Berrin Yıldız ve Murat Sarıkaya** isimli iki girişimcinin çabalarıyla oluşturulmuştur.

12 odadan oluşur. Odalarda; kayaların kilise ve ev haline getirilmesi, tarım hayatı ve tarımda kullanılan aletler, eski kayıt damı (mutfak), pekmez yapımı, dokuma odasında yünden ipin elde edilişi, halı ve kilim dokumacılığı, baskı teknikleri, Türk hamamı, eski bir köy meydanı, köy odası, kız isteme, kına gecesi, gelin odası sergilenmektedir.

Müze yapıları, kasabadaki eski belediye hizmet binası ve kasabanın artık kullanılmayıp harabe haline gelmiş ilk turistik otelinin restore edilmesi sonucu oluşturulmuştur. İçinde lokanta ve kafeterya bulunur. Bu müzeye giriş ücreti ise 5 TL'dir.

Kasaba meydanında bir de

Seljuk rule. However, after the Mongol invasion, it came under Eretnid rule (1327-1380), the most important heir of the Mongol Ilkhanate in Anatolia, and then rule passed to the Karamanids.

Ottoman rule in the region began after 1473. Ortahisar becomes a town in 1916, and its first municipal building was constructed just below the Ortahisar Castle.

The castle structure in the middle of Ortahisar, which is a huge fairy chimney, is also called by foreign travelers a chateau. Inside there are rooms, lounges, and terraces. The castle is about 179 m above the ground. Rooms which are connected to each other by stairs, tunnels, and corridors were made inside the castle by carving through the rocks.

Although it is quite tiring and troublesome to climb to the top, the landscape to be seen

from the top is quite simply beautiful. From June this year, climbing up to the first terrace has been made a little easier and safer as a result of the work which has been done and it is expected that the work related to climbing up to the top will be completed within a short time.

The entrance fee of the castle is under the responsibility of the Municipality, and is TRY2 per person. If you do not have the time to climb up to the top, you can also see these beauties by following the main road coming down into the valley from the town square and going up to the view terrace across the valley.

The houses of Ortahisar rise step by step up towards the castle. The rocks that you can see in the area have been designated a protected area.

Today, oranges and lemons are brought from the Mediterranean region and are stored

in the natural caves in these rocks. The town consists of two neighborhoods named Atik and Cedit. The main source of livelihood of the people is based largely upon grape cultivation and on the husbandry of cattle.

The first ethnographic museum of the region is located in Ortahisar. This is a private museum in which the lifestyle of the Cappadocia region is depicted, employing mannequins.

The museum, which opened in 2004, was created through the efforts of two entrepreneurs, **Berrin Yıldız** and **Murat Sarıkaya**. It consists of 12 rooms.

Depicting the rocks churches and houses, agricultural life and the implements and tools used in agriculture, the old kitchen, molasses making, making thread from wool in the weaving room, carpet and rug weaving, printing

Abidoğlu Camii yer almaktadır. Yapım tarihi **Hicri 1258** olarak gösterilen bu caminin **Miladi** takvime göre **1841**'de yapıldığı anlaşılmaktadır.

Bu da Osmanlı hakimiyetindeyken ve I. Abdülmecid'in tahta geçişinin ikinci yılına rastlamaktadır. Caminin cemaatı oldukça fazla olduğu için kasabanın merkez camisi konumundadır.

Caminin giriş bölümünde ise dört dille yazılmış İhlas Suresi'nin manâsı yazılı olan büyük ebatta çerçeve bulunmaktadır.

Hemen yanında ise caminin kapı üstünde yazılı olan Osmanlıca kitabelerinin manâsının yazılı olduğu çerçeveler bulunmaktadır.

Kapının sağ tarafında ise bu camiye yaptıran merhum Abidoğlu Hacı Mehmet Zade'nin kabri görülebilir.

techniques, the Turkish bath, an old village square, village room, asking for a girl in marriage, the henna night, and the bridal chamber are displayed in these rooms.

The museum buildings were made from the restoration of Ortahisar's municipality ser-

vice building and the first touristic hotel of the town which was no longer used and had become delapidated. Inside there is a restaurant and café. The entrance fee for this museum is TRY5.

And there is also the **Abidoğlu Mosque** in the town

square. The construction date of this mosque is recorded as **Hijri 1258**, and so it is understood that this mosque was built in **1841** according to the **Gregorian calendar**.

And this was the second year of the Ottoman Sultan Abdulmecid I's reign. As the congregation of the mosque is great, this is the central mosque of the town. There is a large-size frame around the entrance of the mosque on which the meaning of the Ihlas Surat is written in four languages.

Right next to it, there are panels in which the meaning of the Ottoman inscriptions over the entrance of the mosque are explained. And the tomb of the late Abdioglu Hacı Mehmet Zade, who founded this mosque, can be seen to the right side of the entrance.

REALTY WORLD® PREMIUM GAYRİMENKUL

Fark Yaratacak Emlak Danışmanlarını Arıyor!

Girişimci bir “ruha” sahipseniz,
“kazançlı ve güvenilir” bir iş kurmak,
“kendi işinizin patronu” olmak
istiyorsanız...

Bülent Ecevit Bulvarı No: 141/ B
Çağlayan - Lara, ANTALYA
Mobil : 0532 613 54 27
Ofis : 0242 329 10 15
Faks : 0242 323 14 40
premium.realtyworld.com.tr
umitsen@realtyworld.com.tr

“Gelin, Görüşelim”

Ümit Sen

Seyyahlar Gözünden Anadolu

Mustafa Yalçın YALÇINKAYA,
Rehber

Seyahat etme güdüsünü en güçlü hisseden insanların başında seyyahlar gelir. Kendisi dışındaki dünyaları anlama gayretinin bir sonucu olan seyyahlık, meşakkatli bir iştir. Bir sonraki şehirde, sizi neyin beklediğini bilmeksizin, hevesini kaybetmeden yolculuğa devam etmek, bu esnada gözlemlerde bulunmak ve yerel halkla iletişime geçebilmek her insanın kolaylıkla altından kalkabileceği bir faaliyet değildir.

Yaşadığımız Anadolu toprakları yüzyıllardır nice seyyahlara ev sahipliği yapmıştır. Bu seyyahlar yolculukları boyunca küçük notlar aldılar,

resimler çizdiler. Dikkat etmediğimiz yaşam detaylarımızı kendi milletlerine aktardılar. Yazdıkları bazen gururumuzu okşadı, bazen de düşündürdü. Ele aldıkları konular sayesinde kültür tarihimizi daha iyi anlamamızı sağlayacak eserler ortaya koydular. Gezi yazıları ve seyahatnameler, okuru bilmediği diyarlara götürüp, aydınlanmış olarak geri getiren yazılı rehberlerdir. Seyahatnamelerde yazarlar kendi görüş açılarından olaylara bakarlar; bundandır ki tarafsızlık ilkesine fazla takılmamakta fayda var bu eserleri okurken. Aynada nasıl görüldüğümüzü algılamamızı sağlarlar. Sıkça ele alınan siyasi tarihi değil de pek anılmayan sosyal ve kültürel tarihi anlama kılavuzlarıdır. Seyyah dediğimiz şahıs kimdir, ne yer, ne içer, neden gezer, kısacası neyin mücadelesini verir? Bu insanları, kadim Anadolu topraklarına getiren şevk neyin nesidir? Bu soruların peşine düştüm ve karşılaştığım insan profillerini sizlerle paylaşayım dedim.

Yaşam modellerinin kökenini, farklılığını araştıran seyyahlar, farklı meslek gruplarına ait insanlardan teşekkül bir camia. Arkeologlar, jeologlar, casuslar, gazeteciler, tarihçiler ve diplomatlar sıkça karşımıza çıkıyor.

İngilizler, Fransızlar ve Almanlar başı çekiyorlar. Sayıları da azımsanmayacak kadar fazla. Hiç ummadığımız olaylarla ilişkileri de bizim rehber merakımızı celbedecek bir nitelikte. Bu nevi şahsına münhasır kişiliklerin eserlerini okumanın hepimize pek çok şey katacağı aşık. Kimisi Pier Loti gibi zamanla bizden olmuş, Arif Efendi adıyla toplumla kaynaşmış, kimisi Busbecq gibi Ankara'daki Augustus Tapınağı'nı dünyaya tanıtmış, kimisi de Antoine Galland gibi el yazması nadir eserleri toplayıp Fransa kralına armağan etmiş. Farkında olmadığımız zenginliğin,

Anatolia

In the Eyes of Travelers

Mustafa Yalcin YALCINKAYA,
Tour Guide

Travellers are among the people who feel the urge to travel most powerfully. Traveling, in an effort to understand worlds other than ones own, oneself, is an arduous task. It is not an activity that every individual can easily undertake, to continue a journey without knowing what is waiting for you in the next city and without losing enthusiasm, to make observations during this time, and to be able to communicate with the local people.

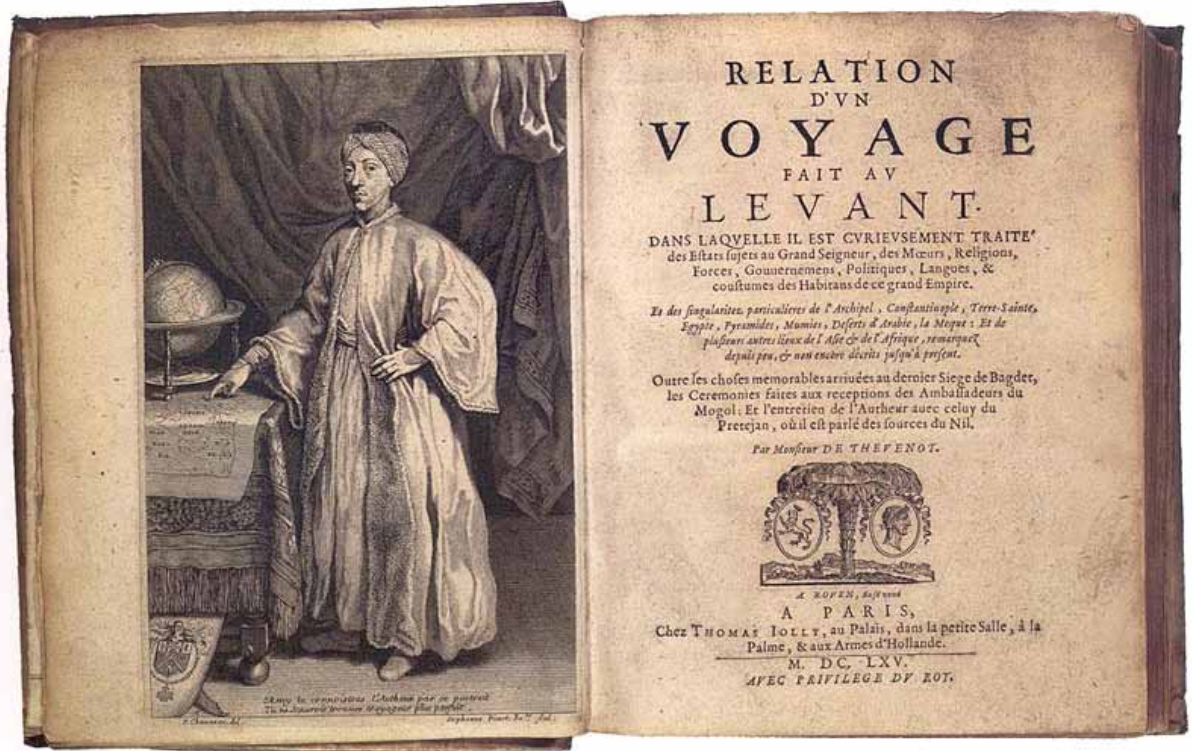
The Anatolian territories we inhabit have been visited by many travellers over the course of centuries. These travellers took notes and drew pictures during their journeys and they shared the details of our lives that we did not pay attention to with their own people. The things they wrote sometimes praised us, and sometimes made us think about ourselves. They produced works that

would enable us to have a better understanding of our cultural history through the issues that they addressed. Travel articles and travel books are the written guides that transport the reader to unknown lands, and bring some degree enlightenment. The authors relate events from their own particular point of view in the travel books they write; so the principle of impartiality should not be expected when reading these works. They help us perceive how we appear in a sometimes rusty, sometimes distorting and sometimes shiny mirror. They are the understandable guides not often to the frequently addressed aspects of political history, but to social and cultural history which are otherwise not much mentioned. Who is the person that we call a traveller, what does he eat/drink, why does he travel, in short, what is he striving for? What is the enthusiasm that brings these people to the territory of ancient Anatolia? I pursued these ques-

tions, and I wanted to share with you profiles of the people that I met.

The travellers, who explore the origin and diversity of the models of life, are a community consisting of people belonging to different occupational groups. We often find archaeologists, geologists, botanists, journalists, historians, spies and diplomats.

The English, French, and German took the lead and they are in no small numbers. Their relationship with events that we would never have expected to have had the nature to arouse our curiosity, as these were to us at that time usual. It is obvious that reading the works of these idiosyncratic personalities will have a lot to say to all of us. Some have even become

farkına varmamıza fırsatçılığıyla vesile olmuş.

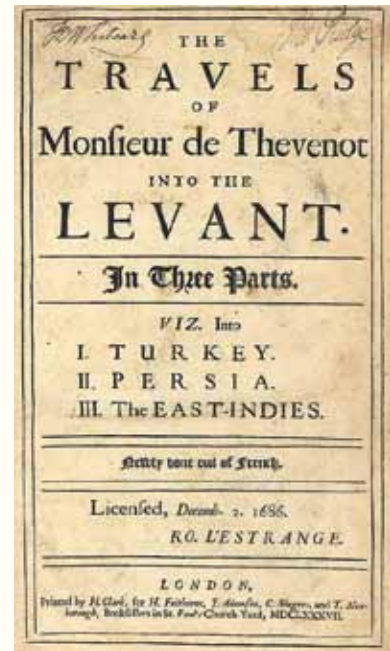
Seyyahlar konusuyla ilgilenen herkes Oryantalizm kavramıyla karşılaşır. Bu kavramı biraz açmakta fayda var. Oryantalizm, güneşin doğuşu manasındaki Latince '**oriens**' sözcüğünden türetilmiştir. Dar manada '**Doğu Bilimi**' diyebiliriz ama mevzuya geniş baktığımızda Doğu toplumlarını anlamak veya yargılamak için sosyal bilimlerde ve sanat alanında ortaya konan eserler külliyatı diyebileceğimiz geniş bir sahadır. Biz bu oryantalizme Şarkiyat demişiz. Bizi anlamaya çalışanları, biz de anlamaya çalışmışız velhasılı. Batı medeniyetinin endüstrileşme ve kolonizasyon anlayışına karşı Doğu'da oksidentalizm kavramı oluşmuştur. Oksidentalizm ise Doğu dünyasındaki Batıya şüpheyile yaklaşımın akademik adıdır. 16. yy'dan başlayarak Anadolu'yu ziyaret eden seyyahlar, Batı'da Oryantalizm denilen bir tarih disiplininin ortaya çıkmasını sağlamışlardır. Pek çoğunun

seyahatlerinin merkezinde İstanbul olmasına rağmen, bir kısmı Anadolu'ya da açılmıştır. Batı üniversitelerinde Oriental Studies adıyla anılan çalışmalar bu sürecin bir sonucudur. Kendisini üstün gören Batı, Doğu'yu tanıdıkça insan odaklı farklı bir medeniyetle karşı karşıya olduğunu anlamıştır. Aslında Büyük İskender'in Pers İmparatoru Darius'la dostluğu ve Pers kültürü karşısında etkilenmesi pozitif olayların en büyüğü olarak değerlendirilse de genel olarak Doğu imajı olumlu değildir, Haçlı Seferleri esnasında Selçuklu Türkleri ile karşılaşan Batı, tüm Müslümanlar Türk'tür, tüm Türkler Müslümandır gibi bir önermenin içinde kendini bulmuştur. İstanbul'un Türkler tarafından fethi ve Viyana kuşatmaları ise Türkofofinin zirve yaptığı dönemler olmuştur.

Çoğu aydınlar, entelektüeller sınıfına mensup bu seyyahlar, Osmanlı'yı anlamak için uzun yolcu-

luklara çıkmış ve tehlikeli maceralara girişmişlerdir.

Jean de Thevenot: Fransız gezgin; gezginlik dışında başka bir işle uğraşmamıştır. Osmanlı'yı, Mısır'ı ve İran'ı adımlamış, yayınevi sahibi aile üyeleri sayesinde notlarını kitap haline getirebilmiştir. 1633-1667 yılları arasında bu

one of us over time and have fused with our society with the name of Arif Efendi, such as Pier Loti, some introduced the Temple of Augustus in Ankara to the world such as Busbecq, and some have collected the rare works of manuscripts and presented them to the king of France such as Antoine Galland. They have been instrumental in making us aware of the wealth we were unaware of.

Anyone interested in the topic of travellers encounters the concept of Orientalism. This concept is worth being a little unveiled. Orientalism is derived from the Latin word '**oriens**' meaning sunrise, the east. In the narrow sense, it may be called the "**Science of the Eastern**," but when regarded broadly, it is a wide field that we can call the corpus of works produced in the fields of social sciences and arts to understand, inform ourselves or judge of Eastern societies. We called this orientalism *Sarkiyat*. In short, we have also tried

to understand those who tried to understand us. The concept of Occidentalism has occurred in the East as a response to Western industrialization and the colonization of Western Imperialism. And Occidentalism is the academic name of the sceptical approach to the West within the Eastern world. Those travellers, who visited Anatolia from the 16th century onwards, have provided the material for the emergence of a discipline of history called Orientalism in the West. Although Istanbul was the centre for the trips of many, some also went to Anatolia. The studies in the Western universities called Oriental Studies are a result of this process. The West which regarded itself as superior, understood that it was facing a people-oriented different civilization as it came to know the East. Although the friendship of Alexander the Great with the Persian Emperor Darius and his impression of Persian culture are considered to be the largest of positive events, the image of the East in general is

not positive. The West, when faced with the Seljuk Turks during the Crusades, found itself with propositions such as, all Muslims are Turk, and all Turks are Muslim. And the conquest of Constantinople/Istanbul by the Ottoman Muslims and the sieges of Vienna were peak periods of Turcophobia.

These travellers, most of whom were intellectuals, set out on long journeys and dangerous adventures to understand the Ottomans.

Jean de Thevenot: A French traveller; he did nothing other than traveling. He travelled the Ottoman Empire including Egypt, and also Persia, and he could publish his notes as a book as his family members were publishers. The original French name of the travel notes of this traveller, who lived between 1633-1667, is "**Relation d'un voyage fait au Levant.**"

dünyada nefes alan seyyahımızın gezi notlarının Fransızca orijinal adı **“Relation d'un voyage fait au Levant”** tır. *Thevenot Seyahatnamesi* adıyla Türkçe olarak da yayımlanmıştır. 1655-1656 yıllarının Osmanlısını anlatan Thevenot, İstanbul'da bizlere klasik bir tur güzergahı çiziyor. Ayasofya'dan, Sultanahmet'ten, Selimiye'den bahsediyor. Thevenot, örf ve adetler, giyim-kuşam, sosyal hayat konularına detaylı olarak eğiliyor. Sık sık fazla da bunlara özenmeyelim diyerek, okurda olumlu intiba bırakmama gibi bir tarz sergiliyor ama genel olarak baktığımızda doğru tespitleriyle okuru şaşırtıyor. İstanbul, Bursa, İzmir, İskenderiye, Kahire, Kudüs ziyaretlerinde bulunan Thevenot,

geniş Osmanlı coğrafyasındaki izlenimlerini Batılı gözüyle bizlere aktarıyor. İkinci büyük doğu seyahati esnasında Tebriz'de ölen Thevenot kısa hayatında çok şey görmüş ve bilmiş olmanın hazzını yaşayan şahıslardan.

Dorina L. Neave: 1881 yılında babasının görevi nedeniyle İstanbul'a gelen ve burada 26 yıl yaşayan Lady Dorina Neave, Abdülhamit dönemi Osmanlısının bir portresini çiziyor. Her milletten esnaf ve sokak satıcıları, türlü zenginliğin olduğu çarşılar, Gökusu ve Kağıthane dereleri, Boğaziçi ve Sultanahmet semtleri, Rufai, Mevlevi, Bektaşî ayinleri gibi konular, kitabın gönül telimizi titreten dokunuşları olarak karşımıza çıkıyor.

Edmondo De Amicis: İtalyan yazar, eğitimci ve gazeteci Amicis'in de yolu İstanbul'a düşmüş. Deniz seyahati yaptığı için Yunan Adaları'ndan ve Çanakkale'den de bahseden gezginimiz, Roma'da çalıştığı gazetesinin muhabiri sıfatıyla, 1874 yılında 28 yaşında İstanbul'a gelmiş. Elimizdeki en detaylı İstanbul Seyahatnamesi diyebileceğimiz eseri 1980'li yıllarda Beynün Ak-yaş tarafından dilimize kazandırılmıştır. Pek çok Türk sanatçısına da ilham kaynağı olan eserde yazarın İstanbul kuşlarına ilişkin tespitleri, Boğaz'daki iskeleler karşısındaki hayranlığı ve Haliç tasvirleri ilgi uyandırıyor. Şehrin geleceğine ilişkin kaygılarını da belirten yazar, çarpık kentleşmenin ile

It was also published in Turkish under the name Thevenot Travel Book. Thevenot, who describes the Ottoman Sultanate of 1655-1656, creates a classic tour itinerary of Istanbul for us. He talks about Hagia Sophia, the Blue Mosque, the Selimiye. Thevenot investigated the issues of traditions, dress codes, and social life. He tried not to leave a positive impression upon his readers by frequently saying "We would better not emulate them," but he surprises the readers by his correct observations and determinations in general. Thevenot, who visited Istanbul, Bursa, Izmir, Alexandria, Cairo, and Jerusalem, gives his impressions of the vast extent of the Ottoman geography seen through Western eyes. Thevenot, who died in Tabriz during his second large eastern journey, is one of those who had the joy of having seen and known a lot during his short life.

Dorina L. Neave: Lady Dorina Neave, who came to Istanbul because of her father's mission in 1881, lived here for 26 years, and she draws a portrait of the Ottoman Empire during the reign of Sultan Abdulhamid II. Issues such as shopkeepers and street vendors of all nationalities, markets with all kinds of wealth, the Goksu and Kagithane rivers, the Bosphorus and Sultanahmet districts, and Rufai, Mevlevi, Bektashi rituals emerge as the most touchy subjects in her book.

Edmondo De Amicis: The Italian writer, educator and journalist Amicis' way also passed through Istanbul. This traveller, who also talks about the Greek Islands and the Dardanelles as he made sea voyages, came to Istanbul at the age of 28 in 1874 as the reporter for the newspaper he

worked for in Rome. His work, which can be called the most detailed Istanbul Travel Book in our hands, was translated into Turkish by Beynün Akya-vas in the 1980s. In this work, which has also inspired many Turkish artists, the findings of the author relating to the birds of Istanbul, his adoration of the piers in the Bosphorus, and his depictions of the Golden Horn arouse the reader's interest. The author, who also relates his concerns about the future of the city, feels at that period that urban sprawl will be a problem of Istanbul in the future. The author devoted himself completely to literary studies in his advancing years, and wrote '**Heart**' which is also admired in our country.

And we should mention **Charles Texier** who was both a traveller and an archaeologist. This famous archaeologist was born in Versailles in 1802, and died in Paris in 1871. Texier, who visited many cities during his Anatolian travels started in 1833 and 1843, also made excavations in the meantime. His book named **Asie Mineure: Description Geographique, Historique et Archeologique des Provinces et des Villes de la Chersonnese d'Asie** (Asia Minor: Geography, History and Archaeology), which was published in three volumes between 1839 and 1849 in Paris, was translated into Ottoman Turkish by Ali Suat under the name "Kucuk Asya, Cografyaya, Tarihe, Asar-i Attikaya Ait Tarif" between 1923-1924, and then was finally translated into modern Turkish by Kazim Yasar Kopraman. There are also 289 engravings, paintings and drawings in the book.

We can see the economic situation in Anatolia at that

time and gain information about the trade made with the information provided concerning the cities he visited.

From which it can be understood that the most important commercial activities at that time in Anatolia were timber, leather processing, tobacco production, cotton production, salt production, crop production, vegetable and fruit cultivation, cultivation of opium, silk production, textile work, tapestry, weaving, coppersmith, mohair production, mining, livestock, and viticulture. And Texier compares the Tatars in the postal services to the *angaries* of the Persians and *veradarius** of the Romans. The Tatars were the special messengers with the authority to take the transport animal they wished from settlements, and to change the animal with another animal when they wished.

Texier, who records that the Armenians, Greeks, and Jews played an important role in the commercial activities in Anatolia in addition to the Muslims, states that the Armenians dealt mainly with textiles, leather processing, caravans, and weaving; the Greeks with textiles and needlework; and the Jews with the business of brokerage. Within his information it is understood the Armenians went to Istanbul with their caravans within the country, and to Persia and Afghanistan beyond the borders. Among the Greeks making needlework, mainly the women do this work. And all of the carpet production in Usak was carried out by the Greek women.

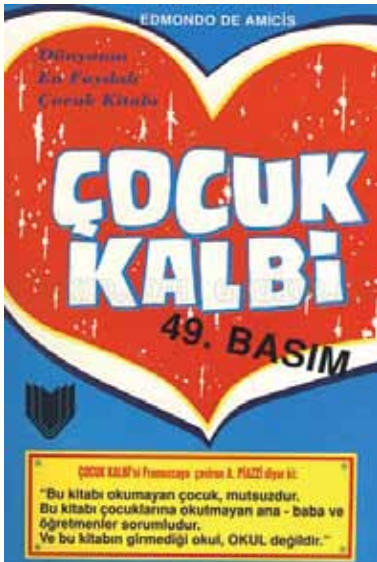
The author, who records there was an European doctor in almost every city, relates the former doctors were the barbers

Anadolu'nun o dönemde-ki ekonomik durumunu ve yapılan ticaret hakkındaki bilgileri, gezilen şehirler hakkında verilen bilgiler dâhilinde görmekteyiz.

Buna göre, Anadolu'da görülen en önemli ticari faaliyetler; kerestecilik, dericilik, tütün üretimi, pamuk üretimi, tuz üretimi, tahıl üretimi, sebze-meyve yetiştiriciliği, afyon tarımı, ipekçilik, tekstil, halıcılık, dokumacılık, bakırcılık, tiftik üretimi, madencilik, hayvancılık ve şarapçılıktır.

Yazarımız posta hizmetlerinde bulunan Tatarları ise İranlıların angarilerine ve Romalıların veradariuslarına* benzetmektedir. Tatarlar, yerleşim yerlerinden diledikleri ulaşım hayvanını alabilme ve hayvanını istedikleri bir hayvanla değiştirme yetkisine haiz özel ulaklardı.

ride İstanbul'un sorunu olacağını da o dönemde hissediyor. Yazarımız ilerleyen yaşlarında kendini tümüyle edebiyat çalışmalarına vermiş ve ülkemizde de çok beğenilen '**Çocuk Kalbi**' eserini yazmıştır.

Hem gezgin, hem de arkeolog olan **Charles Texier**'den bah-

setmemek olmaz. 1802 yılında Versailles'de dünyaya gelen ünlü arkeolog 1871 yılında Paris'te vefat etmiştir.

1833 ve 1843 yıllarında başlayan Anadolu seyahatlerinde pek çok şehri ziyaret eden Texier, bu esnada kazılar da yapmıştır. 1839-1849 yılları arasında Paris'te üç cilt olarak yayımlanan **Asie Mineure: Description Geographique, Historique et Archeologique des Provinces et des Villes de la Chersonnese d'Asie** (Küçük Asya: Coğrafyası, Tarihi ve Arkeolojisi) adlı kitabı, 1923-1924 yılları arasında "Küçük Asya, Coğrafyaya, Tarihe, Asar-ı Attikaya Ait Tarif" adıyla Ali Suat tarafından Osmanlı Türkçesi'ne çevrilmiştir ve son olarak da Kazım Yaşar Koprıman tarafından günümüz Türkçesi'ne aktarılmıştır. Eserde ayrıca 289 gravür, resim ve çizim mevcuttur.

Anadolu'daki ticari faaliyetlerde ise, Müslümanların yanı sıra Ermeni, Rum ve Yahudilerin de önemli bir yer tuttuğunu ifade eden Texier, bu milletlerden Ermenilerin daha çok tekstil, dericilik, kervancılık ve dokumacılık; Rumların tekstil ve halıcılık; Yahudilerin ise komisyonculuk işiyle uğraştıklarını belirtmektedir.

Bu bilgiler dâhilinde, Ermeniler, kervanlarıyla ülke içinde İstanbul'a, ülke dışında ise İran ve Afganistan'a kadar gitmektedirler. Halıcılıkla uğraşan Rumlar arasında bu işi ağırlıklı olarak kadınlar yapmaktadır. Uşak'taki halı üretiminin tamamı ise, Rum kadınlar tarafından gerçekleştirilmektedir.

Hemen hemen her şehirde bir Avrupalı doktorun bulunduğunu belirten yazar, eski doktorların sadece hacamat yapan

·OBA· RESTAURANT

**Türk mutfağının yöresel yemeklerini,
Türk misafirperverliği ile ferah yeşil alanımızda
siz değerli misafirlerimize sunmaktayız.**

www.adnansayki.com

Ürgüp Yolu, Uçhisar Kavşağı, Çubuk Mevkii Uçhisar, NEVŞEHİR

Tel: 0384 219 20 01 - Faks: 0384 219 30 60 - YAKUP: 0533 399 54 42 - ŞAHİN: 0532 654 67 46

www.obacappadocia.com - oba@obacappadocia.com

(kan alan) berberler olduğunu ve bunların normal hastaların ya ayağından veya kolundan kan alarak bu organlarını sıcak tuttıklarını söylemektedir: “*Bunlar, insan anatomisini bilmemelerinden bu işi çok az doğru yaparlar ve koldan kan alırken yanlışlık yapmak-tan sürekli olarak korkarlar*” sözleriyle de dönemin doktor pratiklerine ciddi eleştiriler sunmaktadır. II. Abdülhamit döneminde perukâr denilen berber dükkanları açılana kadar, berber esnafının çalışma yerinin kahvehaneler olduğunu da hatırlatmakta fayda var. Doktorluk mesleğine fazla rağbet etmeyen Türkler, tedavi amacıyla doğadan faydalanmakta ve hastanın vefat etmesi durumunda, doktoru sorumlu gördükleri için doktorluğa heves etmemektedirler diye belirtmekte Fransız Thevenot.

Bu tespit, günümüzde sık rastladığımız sağlık mensuplarına yönelik saldırıların tarihin derinliklerinden gelen aksi adeta. Başka ülke dillerinde karşılığı olmayan ve Türkçe’de bulunan “**bahşiş**” kelimesini gezginlerin çok çabuk öğreneceğini, bu kelimenin ufak bir hizmete karşılık verilen ücret veya bahşiş gibi bir şey değil, yabancından bedava yere sürekli olarak beklenen bir şey olduğunu söyleyen yazar, ne var ki bu bahşişin gelişigüzel çok az bir tutara bağlı kalındığından bu şekilde verilmesinden çekinmeye de değmeyeceğini belirterek, beraberinde bir kuruşluk ve yirmi paralık bozukluk bulundurma gereğinin bundan ileri geldiğini vurgulamaktadır.

Genel olarak Texier’in Anadolu Kültürü’ne ilişkin tespitlerine baktığımızda pek çok geleneğin ve yaşam pratiğinin devam ettiğini görmekteyiz. Bunlar yaylaya çıkma, konut malzemeleri, hayır kurumlarının inşası, kahvehanelerin sosyal rolü

ve süt ürünlerinin yaygın üretimi ve tüketimi gibi konulardır.

Anadolu’yu ziyaret etmiş olan seyyahların kişiliklerine, görüşlerine ve eserlerine ilişkin yazılarımız önümüzdeki sayılarda da devam edecektir.

Kaynaklar:

1. www.wikipedia.org.tr
2. ABDÜLAZİZ BEY (1995), *Osmanlı Âdet, Merasim ve Tabirleri*, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul.
3. ALEMDAR, Korkmaz (2001), *İletişim ve Tarih*, Ankara.
4. AYVANSARAYLI Hafız Hüseyin (1987), *Camilerimiz Ansiklopedisi*, I. Cilt yay. haz. İhsan Erzi, Tercüman Yayınları, İstanbul.
5. GERMENER, Semra -Zeynep İnankur (2002), *Oryantalistlerin İstanbul’u*, Türkiye İş Bankası Yayınları, İstanbul.
6. OLIVIER -Türkiye Seyahatnamesi (1977), *1790 Yıllarında Türkiye ve İstanbul*, çev. Oğuz Gökmen, Ankara.
7. ÖZKAYA, Yücel (1994), *Osmanlı İmparatorluğunda Âyanlık*, TTK-Ankara.
8. PAKALIN, Mehmet Zeki (2004), *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü II*, İstanbul.
9. ÜÇEL-AYBET, Gülgün (2003), *Avrupalı Seyyahların Gözünden Osmanlı Dünyası ve İnsanları*, İletişim Yay.
10. KAYA Mustafa *Charles Texier’in Seyahatnamesine Göre 19. Yüzyılda Anadolu’nun Sosyal, Kültürel ve Ekonomik Durumu*
11. MONTAGU, Lady *Şark Mektupları*, İstanbul: Timaş Yay., 1997
12. SAID, Edward *Oryantalizm*, İstanbul: İrfan Yay., 1998
13. HORVATH, Bela *Anadolu 1913*, İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yay., 1997
14. ORTAYLI, İlber “*Avrupalı Seyahatnâmelerde Türkiye ve Türkler*”, *Türkler’de İnsani Değerler ve İnsan Hakları*, 2. Kitap, İstanbul: Türk Kültürüne Hizmet Vakfı Yay., 1990
15. *Tarih ve Düşünce Dergisi* Sayı 49.

*Veradarius: Latince kurye-ulak manasına gelmektedir.

who only bled patients, and they kept the organs of the normal patients warm by drawing blood from their feet or arms. He seriously criticizes the practices of the doctors of that period in these words: “*These people rarely do this job correctly as they do not know about the human anatomy, and they are constantly afraid of doing wrong when sampling blood from the arm.*” It is worth remembering that the coffee shops were the workplaces of the barbers until the barber shops called *Perukar* were opened during the reign of Sultan Abdulhamid II. The Frenchman Thevenot relates the Turks, who were not much interested in the profession of medicine, benefited from nature for treatment, and they were not enthusiastic about medicine, as they held the doctor responsible in the event of the death of a patient. This determination is almost a reflection of the attacks on the health workers frequently encountered nowadays, repeated from the depths of history.

The author, who says the traveller will quickly learn the Turkish word “**bahsis** [tip]” which has no counterpart in the languages of other nations, and that this word is not something like a fee or donation given for a small service, but is something constantly expected from the foreigners for nothing, relates it would not be worthwhile to be slow to give this *bahsis*, as it is a very small amount given randomly, and he emphasizes the necessity of having one or two pennies in one’s possession for this purpose.

In general, when we look at Texier’s findings relating to Anatolian Culture, we see that many traditions and practices of life continue today. These are issues such as going to the highlands in the summer, the housing materials, the construction of

charitable institutions, the social role of coffee houses, and the common production and consumption of dairy products.

Our series of articles concerning the personalities, views and works of those travellers who visited Anatolia will continue in subsequent issues.

References:

1. www.wikipedia.org.tr
2. ABDULAZIZ BEY (1995), *Ottoman Traditions, Ceremonies, and Phrases*, History Foundation of Turkey Yurt Publications, Istanbul.
3. ALEMDAR, Korkmaz (2001), *Communication and History*, Ankara.
4. AYVANSARAYLI Hafiz Huseyin (1987), *Encyclopedia of Our Mosques*, Volume I prep. by Ihsan Erzi, Tercuman Publications, Istanbul.
5. GERMENER, Semra-Zeynep Inankur (2002), *The Istanbul of the Orientalists*, Turkey Is Bank Publications, Istanbul.
6. OLIVIER- Turkey Travel Book (1977), *Turkey and Istanbul in the 1790s*, trans. Oguz Gokmen, Ankara.
7. OZKAYA, Yucel (1994), *Landed Proprietorship in the Ottoman Empire*, TTK-Ankara.
8. PAKALIN, Mehmet Zeki (2004), *Glossary of Historical Ottoman Idioms and Terms II*, Istanbul.
9. UCEL-AYBET, Gulgun (2003), *The Ottoman World and People Through the Eyes of the European Travelers*, Iletisim Pub.
10. KAYA Mustafa *The Social, Cultural, and Economic Situation of Anatolia in the 19th Century according to the Travel Book of Charles Texier*
11. MONTAGU, Lady *Eastern Letters*, Istanbul: Timas Pub., 1997
12. SAID, Edward *Orientalism*, Istanbul: Irfan Pub., 1998
13. HORVATH, Bela *Anatolia 1913*, Istanbul: History Foundation of Turkey Yurt Pub., 1997
14. ORTAYLI, Ilber “*Turkey and Turks in the European Travel Books*”, *Human Values and Human Rights of the Turks, 2nd Book*, Istanbul: Turkish Cultural Services Foundation Pub., 1990
15. *Journal of History and Thought* Issue No. 49.

Asklepios

Antik dönem insanların hekim tanrı olarak nitelediği Asklepios, “dev kertenkele” anlamına gelen ascalapos ismiyle ilişkilendirilmiştir (Kennedy, 1998).

Vedat ACAR, Turizm Rehberliği Bölümü, Araştırma Görevlisi*

Belki de antik dönemde Bergama kentiyle özdeşleştirilen en önemli karakter Asklepios'tur. Yunan mitolojisinde yer alan birçok karakterde olduğu gibi Asklepios'un da yaşamını an-

latan çok fazla eser kaleme alınmıştır.

Asklepios Olympos'un önde gelen ve muhteşem bir yakışıklılığa sahip Apollon'un da oğlu,

Koronis adında bir Nympha ile yaşadığı bir aşk kaçamağının meyvesiydi. Koronis ile olan birliktelikten Asklepios dünyaya gelir. Bir süre sonra sebebi her ne kadar bilinme-

* Vedat ACAR, Arş. Gör. Adnan Menderes Üniversitesi Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu, Turizm Rehberliği Bölümü (Apollo Black Bird) Delphi Arkeoloji Müzesi XII. Oda / (Apollo's Black Bird) Delphi Archaeological Museum XIIth Room.

Asclepius

Vedat ACAR, Department of Tourism Guidance, Research Assistant*

Perhaps the most important character identified with the city of Pergamon in ancient times is Asclepius. Like many characters in Greek mythology, many works have been written concerning Asclepius' life.

Asclepius, whom the people in antiquity described as the physician's god, has been associated with the name ascalapos meaning a "giant lizard" (Kennedy, 1998).

Asclepius was the son of Apollo, a leading god of Olympus who was extremely handsome, and the fruit of a love affair he had when he lived with a Nymph called Coronis. Asclepius was born from Apollo's sexual relationship with Coronis. After a while, although the reason is unknown, Apollo appointed a crow to watch over Coronis.

This bird, according to some a raven (Morford and Lenardon, 2003), was appointed to inform Apollo of all the deeds of Coronis. Coronis, who was unaware she was being followed, one day made love to someone called Thessalian Ischyus (Daly, 2009; Morford and Lenardon, 2003: 80).

The crow was witnesses to all of this, but it did not prevent this love affair of Coronis. It flew in fear to Apollo to give him this startling news, but as soon as Apollo received this news he became furious, and turned the previously white feathers of the crow black.

The change Apollo made to the crow did not calm his fury. He went to his sister Artemis, and asked her to punish Coronis for what has happened, rather, to kill Coronis (Anonymous, 2009: 90). There is no agreement among the authors about the death of Coronis. Some authors write that Coronis was killed by an arrow thrown by Artemis (Daly, 2009: 15), some write that she was killed by Apollo (Morford and Lenardon, 2003), others write that Coronis was killed by being bound to the top of a pile of wood and being burnt (Anonymous, 2009: 90).

While Coronis is agonizing, Coronis' unborn baby comes into Apollo's mind, and suddenly he removes the baby from out of Coronis' womb and commends it to the Centaur Chiron. Chiron belongs to a well-known race of animals which are termed Centaur in Greek mythology, and the upper half of the body is human and the lower half horse. The Centaurs, who had a bad reputation of exhibiting irregular behaviour among the Lapithes, who were the mythical people of Thessalia, were depicted as their violators. As a result of this, they had to be driven from their country Thessalia, and they took refuge on Mount Pindos (Daly, 2009: 32).

Although Chiron resembled the other centaurs physically, unlike them he was a polite and wise centaur who raised many heroes and statesmen such as: Achilles, Peleus, Asclepius, Actaion, and Castor (Coleman, 2007: 216).

Chiron also taught Asclepius how to recognize many different plants in nature and how to cure many diseases.

Chiron's brother Ocyrhoë had the ability of a seer, an oracle, and he predicted that Asclepius would have an incredible ability to cure in the future, he would be able to return a dead person to life, however his ability would jeopardize his own life, and that he would be killed by a bolt of lightning thrown by his grandfather Zeus (Roman and Roman, 2010: 87).

Just as Ocyrhoë had said, Asclepius had the ability to return a dead person to life one day. Days would pass, and then one day he would be asked to return a dead person to life. This person was Hippolytus, the son of Theseus, the hero and king of Athens. His name means "the one torn apart by horses." As he was a young and handsome man, Theseus' second wife Phaedra became infatuated with him.

However, despite all her efforts, Hippolytus did not respond to her love. Eventually, Phaedra flames with vengeance, and tries to take revenge upon him. She went to Theseus, and told him that Hippolytus had attempted to rape her. When Theseus heard this, he became extremely furious, and he begged Poseidon to punish Hippolytus by curs-

se de Apollon, Koronis'e göz kulak olması için bir kargayı görevlendirir. Kimilerine göre bir kuzgun olan bu hayvan (Morford ve Lenardon, 2003), Koronis'in bütün yaptıklarını Apollon'a haber vermekle görevlendirilir. Takip edildiğinden habersiz olan Koronis, bir gün Teselyalı Ischyus adında biriyle birlikte olur (Daly, 2009;

Morford ve Lenardon, 2003: 80). Karga, tüm bu olup bitenlere şahit olur olmasına ama Koronis'in bu aşk kaçamağına engel de olamaz. Korku içerisinde Apollon'a bu ürkütücü haberi vermek için gelir ancak Apollon bu haberi öğrenir öğrenmez öfkelenerek, karganın önceleri beyaz olan tüylerini siyaha çevirir.

Kargaya yaptıkları onun öfkesini yatıştırmaz. Kardeşi Artemis'e giderek ondan bu yapılanları cezalandırmasını, daha doğrusu Koronis'i öldürmesini ister (Anonim, 2009: 90). Koronis'in ölümüyle ilgili yazarlar arasında bir söz birliği yoktur. Kimi yazarlar Koronis'in ölümünün Artemis'in attığı bir okla meydana geldiğini (Daly, 2009: 15), kimileri onun Apollon tarafından öldürüldüğünü (Morford ve Lenardon, 2003), kimileri ise Koronis'in ölümünün bir odun yığınının üstüne bağlanarak yakılmak suretiyle gerçekleştiğini yazar (Anonim, 2009: 90). Koronis can çekişirken, Apollon'un aklına Koronis'in karnındaki bebek gelir ve birdenbire bebeği Koronis'in vücudundan dışarı çıkararak onu Khentaur Khiron'a emanet eder. Khiron, Yunan mitolojisinde Kentaur olarak bilinen vücutlarının üst tarafı insan, alt tarafı at olan tanınmış bir hayvan ırkına mensuptur. Theselya'nın mitik insanları olan Lapitler arasında düzensiz davranışlar sergilemeleriyle kötü bir ün sağlamış olan Kentaurlar, kural tanımaz biçimde tasvir edilmekteydiler. Bunun bir sonucu olarak da ülkeleri olan Theselya'dan sürülmek zorunda kalarak, Pindos Dağı'na sığındılar (Daly, 2009: 32). Khiron her ne kadar fiziksel açıdan diğer kentaurlara benzerlik gösterse de, bunların aksine Iason, Achilleus, Peleus, Asklepios, Aktaion, Kastor gibi birçok kahramanı ve devlet büyüğünü yetiştiren kibar, bilge bir kentaurdu. (Coleman, 2007: 216). Khiron Asklepios'a doğadaki birçok bitkiyi tanımayı ve birçok hastalığı da iyileştirmeyi öğretti.

Khiron'un kardeşi Ocyrhoe, bilicilik yeteneğine sahip biriydi ve Asklepios'un gelecekte inanılmaz derecede iyi-

Asklepios Heykeli, Nama 263 (DerHexer) / Statue of Asclepius, Nama 263 (DerHexer).

ing to him. Poseidon does not reject this human's desire, and he responds to all the pleadings of Theseus by sending a bull from the sea to frighten Hippolytus' horses. Poor young Hippolytus fell from the chariot, and was dragged to his death (March, 2001: 400).

In his work called *Legends and Heroes*, Themes writes that Hippolytus was the son of Theseus and Antiope, he was adopted by Pitheus, the king of Troizen, and her step-mother Phaedra hung herself as he rejected all her attempts to get closer to him. Undoubtedly, Artemis was one of those who were most sorry for Hippolytus' death. She came to Asclepius, and begged him to return Hippolytus to life. Asclepius cannot be indifferent to the endless pleadings of Artemis, and he returns Hippolytus to life. Hippolytus returns to life, but this costs Asclepius dear. One of those who became extremely nervous due to what was done was Hades, Lord of the Underworld.

Immediately after this event, Hades went to Zeus, and reproached him that the number of mortals arriving in his reign was decreasing each passing day, and that he should find a solution for this. So, worrying that these people who are protected against diseases and death might also revolt against the gods one day, the ruler of Olympus decided that the only way out was to kill Asclepius, and he killed him with a bolt of lightning (Daly, 2009: 50; Kennedy, 1998: 50; Rose, 2005:116).

The brutal death of such a person with outstanding talents appalled Apollo, and he destroyed the Cyclops who gave the deadly lightning to Zeus by letting his anger get the better

of him. Asclepius became one of the dead ones, but Zeus provided for him, he would become a lesser god responsible for medicine and for improvement in health. Epidaurus, located in the northeast Peloponnese, became his cult centre. Just as in Epidaurus, the cult of Asclepius was been introduced in many other places including Cos and Pergamon (Daly, 2009: 19).

Pergamon is undoubtedly one of those regions in which the cult of Asclepius was in the forefront. Therefore, this geography became the home for visitors coming here to rid themselves of diseases and to find health in antiquity.

Those who came for this purpose were taken into the "propylon", the courtyard, where they were examined and diagnosed, and if they were likely to get better, they were allowed to enter the Asclepeion. Those who were not likely to recover and those due to give birth were not allowed to enter the Asclepeion. The treatment process began with being cleaned with healing waters.

Later, prayers and offerings were made to the god, and people went to sleep. Those patients who had the bath and wore white clothes they were taken into the sleeping rooms, and there they were given suggestions. Diet, hot and cold baths and body movements were practiced in the Asclepeion. The people who gained health after this treatment process in the temple used to donate to the temple as much as they could.

These donations were in the

form of animal sacrifices, food, money, wreaths, small pots and plates made of precious metals, or they left in the Asclepeion a small model of their recovered organs (Jackson, 1999: 143-150; Menekay, 2009). Different methods of treatment were applied in the Asclepeion which had the function of the health centre of the ancient era.

These treatment methods included the incubation sleep, the interpretation of the dreams had during the course of this sleep, bathing in the healing waters, special diets, psychodrama therapies made at the theatre, hot and cold water baths in the temples, drinking water from the mineral water springs, blood sampling, induced vomiting, taking a laxative if necessary, especially sea bathing for the Asclepiions sited on the coast, treatments with different drugs, suggestion, and spiritual treatments in order to resolve the problems of inner solace (Dogan and Sezgin, 2012).

It would not be wrong to say that the Asclepeion in Pergamon was the home to many important people. One of them was Galen, undoubtedly one of the most important physicians of the period.

Born in Pergamon, Galen first dealt with philosophy at early age, and then with medicine. After a full medical education he received in Izmir, he went to Alexandria. And in Alexandria, he began to deal with the subject of anatomy. He began to learn Hippocratic medicine, and when he was 28 years old, he returned to Pergamon and began to work as a phy-

leştirme yeteneğine sahip olacağı ve bir gün ölen birini hayata döndürebileceği, fakat bu yeteneği onun kendi hayatını da tehlikeye sokacağı ve büyükbaşısı olan Zeus'un yıldırımları tarafından hayata gözlerini yumacağı kehanetinde bulunur (Roman ve Roman, 2010: 87).

Tıpkı Ocyrhoe'nin dediği gibi Asklepios, bir gün bir ölüyü diriltilecek kadar yetenek sahibi oldu. Günler geçecek ve bir gün ondan bir ölüyü hayata döndürmesi istenecekti. Bu ölü, Atina'nın kahramanı ve kralı olan Theseus'un oğlu Hippolytos'tur. Adı, "atlar tarafından parçalara ayrılan" anlamına gelmektedir. Genç yakışıklı bir delikanlı olması, Theseus'un ikinci karısı olan Phaedra'nın ona delilercesine âşık olmasına neden olmuştur. Fakat Phaedra'nın tüm çabalarına rağmen birtürlü aşkına karşılık gelmemektedir. Sonunda Phaedra, intikam hırsıyla yanıp tutuşmaya, Hippolytos'tan intikam almak için çaba sarf etmeye başlar. Theseus'a giderek Hippolytos'un ona tecavüz etmeye kalktığını söyler. Phaedra'nın anlattıklarını duyduğunda Theseus'un başından aşağı kaynar sular dökülür ve oğluna lanetler yağdırarak Poseidon'dan onu cezalandırması için yalvarır. Poseidon, bu insanın isteğini geri çevirmez ve Hippolytos'un atlarını korkutmak için denizden bir boğa yollayarak Theseus'un tüm yakarışlarına cevap verir. Zavallı genç Hippolytos, savaş arabasından düşerek ölüme sürüklenir (March, 2001: 400). Themes, Legends and Heroes adlı yapıtında, Hippolytos'un Theseus ve Antiope'nin oğlu olduğunu, Troizen Kralı olan Pitheus

tarafından evlat edinildiğini ve üvey annesi olan Phaedra'nın tüm yakınlaşmalarını reddetmesi üzerine de Phaedra'nın kendini astığını yazmaktadır. Hippolytos'un ölümüne en çok üzülenlerden biri de şüphesiz Artemis'tir. Asklepios'a gelerek Hippolytos'u hayata döndürmesi için yalvarır. Artemis'in bu bitmek bilmeyen yakarışlarına Asklepios kayıtsız kalmaz ve Hippolytos'u hayata döndürür. Hippolytos hayata döner dönmesine fakat bu Asklepios'a pahalıya patlar. Yapılanlara en çok sinirlenenler arasında yer altı dünyasının efendisi Hades de vardır. Hades bu olayın akabinde Zeus'a giderek kendi hükümdarlığına gelen ölümlülerin sayısının her geçen gün azaldığını ve buna bir çözüm bulması gerektiği konusunda Zeus'a serzenişte bulunduğunda, Olympos'un hakimi, hastalıklar ve ölüme karşı korunan bu insanların günün birinde tanrılara da baş kaldıracığından endişelenerek tek çarenin Asklepios'un öldürülmesi olduğuna karar verir ve onu yıldırımlarıyla öldürür (Daly, 2009: 50; Kennedy, 1998: 50; Rose, 2005:116). Üstün yeteneklerle donatılmış olan böyle bir insanın hunharca ölümü, Apollon'u çok sarsar ve öfkesine yenik düşerek ölümcül yıldırımları Zeus'a bahşeden Kyklopları yok eder. Asklepios ölümler arasına katılır fakat Zeus, onu hekimlik ve iyileştirmeden sorumlu olan daha küçük boyutlu bir tanrı olmasını sağlar. Pelopenesos'un kuzeydoğusunda yer alan Epidaurus onun kült merkezi olur. Tıpkı Epidaurus'da olduğu gibi içlerinde Kos ve Bergama'nın da bulunduğu birçok yerde Asklepios kültü meydana getirilmiştir (Daly, 2009: 19).

Bergama hiç şüphesiz Asklepios kültünün ön plana çıktığı bölgelerden

biridir. Bundan dolayı da antik dönemde bu coğrafya, hastalıklardan kurtulmak ve sağlık bulmak için gelen ziyaretçilere ev sahipliği yapmaktaydı.

Bu amaçla gelenler, "propylon" avlusuna alınır, muayene edilir, teşhis konulur, şayet iyi olacak gibilerse Asklepiyon'a girmelerine izin verilirdi. İyileşemeyecek gibi olanlar veya doğum yapacak olanların Asklepiyon'a girmelerine izin verilmezdi. Tedavi süreci öncelikle şifalı sularla temizlenmeyle başlamaktaydı. Sonrasında tanrıya dualar edilip adaklar adandıktan sonra uykuya yatılmaktaydı. Yıkayıp beyaz giysiler giyen ve adaklar adayan bu hastalar uyku odalarına alınır ve kendilerine telkinler verilirdi. Perhiz, sıcak ve soğuk banyo ile beden hareketleri Asklepiyon'da uygulanmaktaydı. Tapınaktaki bu tedavi süreci sonrasında sağlıklarına kavuşan insanlar, kendi olanakları doğrultusunda tapınağa yardımda bulunurlardı. Bu yardımlar, hayvan kurban edilmesi, yiyecek, para, çelenkler, değerli metallerden yapılmış kap ve tabaklar ya da iyileşen organlarının küçük birer modelini buraya bırakılması suretiyle gerçekleşmekteydi (Jackson, 1999: 143-150; Menekay, 2009). Antik dönemin sağlık merkezi işlevini yürüten Asklepiyon'da birbirinden farklı tedavi yöntemlerine başvurulmaktaydı. Bu tedavi yöntemleri arasında, kuluçka uykusu, bu uyku sırasında görülen rüyaların yorumlanması, şifalı sularla yıkanmak, özel diyetler, tiyatrodaki yapılan psikodrama tedavileri, tapınaklarda soğuk ve sıcak su banyoları, maden suları kaynaklarından sular içilmesi, kan alınması, kusturma, gerekirse müshil verilmesi, deniz kıyısında bulunanlara özellikle deniz banyosu yaptı-

The gloss of your beauty...

Altınova Mevkii Sinan Mah. Serik Caddesi No:27 07170 / ANTALYA / TURKEY
Phone : +90 242 340 55 00 Pbx Fax : +90 242 340 38 40

rılması, değişik ilaçlarla tedaviler, telkin, teselli ve iç sıkıntılarını gidermek amacıyla ruhsal tedaviler sayılabilir (Doğan ve Sezgin, 2012).

Bergama'daki Asklepion'un, birçok önemli insana ev sahipliği yaptığını söylemek yanlış olmaz. Bunlardan biri şüphesiz dönemin önemli hekimlerinden biri olan Galenos'tu.

Galenos, Bergama'da dünyaya gelerek, genç yaşta önce felsefe, sonrasında da tıpla ilgilenir. İzmir'de aldığı iyi bir tıp eğitiminin ardından İskenderiye'ye gider. İskenderiye'de ise anatomiyle ilgilenmeye başlar. Hipokrat tıbbını öğrenmeye koyulur ve 28 yaşına geldiğinde Bergama'ya geri dönerek, doktorluk yapmaya başlar. Tedavi çalışmalarının yanı sıra farmakoloji, fizyoloji, anatomi ve felsefe alanlarına karşı ilgi duyar (Doğan ve Sezgin, 2012). Galenos'un yanı sıra Aelius Aristides adında zengin bir ailenin çocuğunun yirmi altı yaşında solunum güçlüğü, ateş, diş ağrısı, karın şişliği, göğüs ağrısı ve sağırılık gibi semptomlar nedeniyle Bergama Asklepion'una geldiği bilinmektedir. Hangi doktora danıştıysa da hiçbir fayda sağlayamamış, sonunda soluğu Bergama'daki Asklepion'da almıştır. Burada geçirdiği zaman boyunca "Hieroi Logoi" adıyla bilinen metinleri kaleme almıştır. Bu metinlerde tedavisi esnasında karşılaştığı zorlukları detaylı olarak anlatmıştır. Bu eserden elde edilen bilgiye göre MS 145 yılına kadar Aristides'in hastalığının devam ettiği bilinmektedir. Daha sonra inkübasyona yatma buyruğu gelir. Devam eden iki yıl boyunca Bergama'da inkübasyona yatar. Her ne kadar Aristides'in Bergama'da herhangi bir mül-

kü olmasa da, aile bağlantıları sayesinde tapınağın iki bekçisinden biri olan Asklepiakos'un evinde kalmasına izin verilir. Aristides, Bergama'da olduğu süre zarfında hekim Theodotos ile düzenli olarak görüşür. Aristides, rüyalarını Theodotos ile paylaşmaktaydı. Hiera Logoi'de bundan şu şekilde bahsetmektedir (Hieroi Logoi II, 34-5, çev. C.A. Behr'den aktaran Jackson, 1999:152):

"Bu rüyaları gördükten sonra gün doğduğunda, doktor Theodotos'u çağırttım. Gelince ona rüyamı anlattım. Ne kadar ilahi olduklarına hayran kaldı, ne yapacağını bilemedi. Vücudumun kış boyu ne kadar güçsüz kaldığını biliyor ve bundan korkuyordu. Çünkü aylardır evde yatıyordum. Bu nedenle bekçi Asklepiakos'u tapınağa göndermeye karar verdik. O sırada ben onun evinde yaşıyordum ve rüyalarımı onunla da paylaşmayı alışkanlık edinmişim."

Aristides, başına gelen bu musibetleri iyiye işaret olarak görmekteydi. Şöyle ki, bu hastalık ona tanrıdan ne kadar uzak olduğunu ve inancının ne kadar zayıf olduğunu fark etmesini sağlamada önemli bir faktör olmuştu. Hastalığının ona tanrıyla olan ilişkilerini arttırdığı şu cümlelerden anlaşılmaktadır (Hieroi Logoi IV, 14-27; C.A. Behr Çevirisinden aktaran Jackson, 1999:154):

"Hastalığımın ilk yılı boyunca bedensel sıkıntılarım nedeniyle retorik çalışmalarına ara verdim ve ümitsizliğe kapıldım. İlahi emir nedeniyle ve yakarışlarım için Bergama'da dinlenirken Tanrı'dan retoriği bırakmam yolunda bir emir aldım... Bana Tiyatro'daki Tapınak Stoası'na gitmemi söyledi. Ve ona doğaçlama söylevimin ilk meyvelerini sunmamı istedi. Ve öyle oldu... Hep aynı şeyi yaşamışımıdır, sorunlarımı hal-

ledip yarışmaya hazır şekilde beklerken birden zorlanırım ve nefesim daralır; fakat başta da söylediğim gibi artık daha rahatım ve nefesim daralmıyor; konuşmamı yaptıkça daha da güçlenip hafifliyorum... Ve zamanımızda Yunanlılar'ın en büyük retorik uzmanı olan ünlü Pardalas'ın bana dediği gibi ilahi bir şans sonucu hastalandım, bu sayede Tanrı ile bağ kurabildim ve bu ilerlemeyi kaydettim."

Bergama'yı terk ettikten sonra Aristides, uzun süreler gezmiştir. Yunanistan ve Küçük Asya şehirlerinde ve Roma'da imparatora söylevlerde bulunmuştur. Daha önce kaybettiği başarıyı yeniden elde eder. Ancak hep nerotik hipokondriyak olarak kalır. Galenos, Aristides'in çok seçkin bir hatip olduğunu şu sözcüklerle dile getirmiştir (CMG Ek I, 1934, 33. Behr çevirisinden 1968,162'den aktaran: Jackson:155):

"Vücudu güçlü, ama ruhu zayıf, cansız ve işe yaramaz olan birçok insan tanıdım. Bunların hastalıkları, bir tür uykusuzluktan, inme, zayıflık ve epilepsi türü bir hastalıktan kaynaklanıyordu... Ve ruhu güçlü ama vücudu zayıf olan çok kişi gördüm. Bunlardan biri de Mysialı Aristides'ti. Ve bu adam en seçkin hatiplerdendi. Yaşamı boyunca eğitti ve söylevler verdi ama vücudu eriyip gitti."

Sonuç olarak Asklepios'un antik dönem yaşantısına olan etkisi yadsınamaz. Tıpkı Aristides gibi birçok insan, hastalıklarına derman bulabilmek için Asklepios kültünün egemen olduğu bölgelere akın etmekteydi. Ölümün bile giremediği yer olarak ün yapan bu merkezlere, ağır hastaların girmesine müsaade edilmeyişi belki de üne gelebilecek herhangi bir zardan korunma düşüncesi idi. Helenistik dönem pagan inancı

sician. As well as treatment studies, he became interested in the fields of pharmacology, physiology, anatomy and philosophy (Dogan and Sezgin, 2012).

In addition to Galen, it is known that Aelius Aristides, the son of a wealthy family, came to the Asclepeion of Pergamon with symptoms such as breathing difficulties, fever, toothache, abdominal distension, chest pain and deafness at the age of twenty-six. Whichever physician he had consulted, he could not find any benefit, and eventually he came to the Asclepeion in Pergamon.

During the time he has spent here, he wrote the texts known as "Hieroi Logoi." In these texts, he has described in detail the challenges he faced during his treatment. According to the information obtained from this work, it is known that Aristides' illness continued until 145 A.D. Then came the command to go into incubation sleep. During the next two years, he went into incubation sleep in Pergamon.

Although Aristides had no property in Pergamon, he was allowed to stay in the house of Asklepiakos, one of the two guardians of the temple, through family connections. Aristides regularly met with Theadotos, the physician, while he was in Pergamon. Aristides used to share his dreams with Theodotos. He mentions this in his Hiera Logoi as follows: (Hieroi Logoi II, 34-5, translated by Jackson from trans. C. A. Behr, 1999:152):

"After having these dreams, I sent for doctor Theodotos at the sunrise. When he came, I told my dream to him. He was amazed at how divine it was, and he did not know what to

do. He knew how weak my body had remained during the winter, and he was afraid of this. Because I had been lying at home for months. For this reason, we decided to send the guardian Asklepiakos to the temple. Then I was living at his house, and I used to share my dreams also with him."

Aristides regarded these evils he had faced as a good sign. Namely, this disease had been an important factor for him in realizing how far he was from the god and how weak his faith was. It was understood from the following sentences that his disease had reinforced his relationship with the god (Hieroi Logoi IV, 14-27; translated by Jackson from trans. C. A. Behr, 1999:154):

"During the first year of my illness, I suspended my rhetoric studies due to my bodily troubles, and I was in despair. While resting in Pergamon due to the Divine commandment and my pleadings, I received a commandment from the god to give up rhetoric... He told me to go to the Temple Stoa in the Theatre.

And he asked me to offer the first fruits of my improvisational oration to it. And so I did... I have always experienced the same thing, when I solve my problems and wait ready for the competition, I suddenly have a hard time, and my breath is reduced; but as I have said at the beginning, I am more comfortable now, and my breath is no more reduced; I even get stronger and I get lighter as I make my speech...

And as Pardalas, the greatest rhetoric expert of the Greeks in our time, has told me, I have become ill as a result of a divine chance, thus I could establish a relation with the god,

and I made this progress."

After leaving Pergamon, Aristides travelled for a long time. He made speeches in the cities of Greece and Asia Minor, and to the Emperor in Rome. He achieved again the success he had lost before. However, he always remained a neurotic hypochondriac. Galen has stated that Aristides was a distinguished orator in the following words (CMG Ek I, 1934, 33. Translated from Behr trans. 1968,162 by: Jackson:155):

"I have known many people whose bodies were strong, but spirits weak, lifeless, and useless. Their diseases were due to a kind of lack of sleep, stroke, thinness, and an epilepsy kind of disease...

And I have seen many people whose spirits were strong but bodies weak. And one of them was the Mysian Aristides. And this man was one of the most distinguished orators. He educated and made speeches throughout his life, but his body was worn out."

As a result, Asclepius' effect on the life of the ancient period is undeniable. Just like Aristides, many people flowed into the regions where the cult of Asclepius dominated to find a cure for their diseases.

The fact that the entrance of the seriously ill into these centres, which had a reputation for being where even death could not enter, was not permitted, was maybe the thought of prevention of any damage to its reputation. In view of the pagan belief of the Hellenistic period, it can be seen that various duties were assigned to each god and goddess.

Just like Hades was given the

göz önüne alındığında her bir tanrı ve tanrıçaya çeşitli görevler yüklendiği görülebilmektedir. Nasıl ki Hades'e yer altı dünyasının; Poseidon'a yer yüzündeki suların; Artemis'e doğanın hâkimiyeti verildiyse, Asklepios'a da düşen hekimlik olmuştur. Böylece, Asklepios'un döneminin bir hekim tanrısı, insanların dertlerinden kurtulmak için başvurduğu bir mercii, çaresizliklerinden sığındıkları bir liman olduğunu söylemek mümkündür.

Bibliyografya

Coleman, J. A. (2007) The Dictionary of Mythology, Arturus Publishing Limited: England.

Daly, K. N. (2009) Greek and Roman Mythology A to Z, Chelsea House Publishing: England.

Doğan, S. ve Sezgin, F. (2012) "Bergama'nın Tıp Tarihindeki Öneminden Türkiye Ne Kadar Haberdar," Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi, c.4, s.2, ss. 271-279.

Jackson, R. (1999) Roma İmparatorluğu'nda Doktorlar ve Hastalıklar (çev. Ş. Mumcu). İstanbul: Homer Kitabevi

Kennedy, M. D. (1998) Encyclopedia of Greco-Roman Mythology, Santa Barbara, California, Denver, Colorado, Oxford, England.

March, J. (2001) Cassell's Dictionary of Classical Mythology, Cassell & Co: England.

Menekay, S. (2009) "Ölümün Girmesinin Yasak Olduğu Vasiyetnamelerin Hiç Açılmadığı

Şehir; Asklepion- Bergama" <http://www.frik.com.tr/TUR/dirim/pdf/2009/nmh/tarih.pdf> (Erişim Tarihi: 17.01.2013).

Morford, M. P. O. ve Lenardon, R. J. (2003) Classical Mythology, Oxford University Press: England.

Roman, L. ve Roman M. (2010) Encyclopedia of Greek and Roman Mythology, Facts on File an Imprint of Onfobase Publishing.

Rose, H.J. (2005). A Handbook of Greek Mythology. London, New York: Taylor and Francis e- Library.

U X L Encyclopedia of World Mythology (2009), Gale Cengage Learning: United States of America.

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR.

*ARÖ olarak
29 Ekim Cumhuriyet Bayramınızı
ve Kurban Bayramınızı
Kutlarız...*

KUTLAMA

domination of the underworld; Poseidon the domination of the waters on the earth; and Artemis the domination of nature, Asclepius was given medicine.

Thus, it can be said that Asclepius was a physician god of his period, an authority that people applied to, to rid themselves of their problems, and a port of refuge for people from their hopelessness.

Bibliography

Coleman, J. A. (2007) The Dictionary of Mythology, Arturus Publishing Limited: England.

Daly, K. N. (2009) Greek and Roman Mythology A to Z, Chelsea House Publishing: England.

Dogan, S. and Sezgin, F.

(2012) "How Much is Turkey Aware of the Importance of Pergamon in the History of Medicine," Journal of Social Sciences and Humanities, v.4, p.2, pp. 271-279.

Jackson, R. (1999) Doctors and Diseases in the Roman Empire (trans. S. Mumcu). Istanbul: Homer Publishing

Kennedy, M. D. (1998) Encyclopedia of Greco-Roman Mythology, Santa Barbara, California, Denver, Colorado, Oxford, England.

March, J. (2001) Cassell's Dictionary of Classical Mythology, Cassell & Co: England.

Menekay, S. (2009) "The City where the Entrance of Death is Forbidden and where the Testaments are Never Opened;

Asclepeion-Pergamon" <http://www.frik.com.tr/TUR/dirim/pdf/2009/nmh/tarih.pdf> (Date of Access: 17.01.2013).

Morford, M. P. O. and Lenardon, R. J. (2003) Classical Mythology, Oxford University Press: England.

Roman, L. and Roman M. (2010) Encyclopedia of Greek and Roman Mythology, Facts on File an Imprint of Onfobase Publishing.

Rose, H.J. (2005). A Handbook of Greek Mythology. London, New York: Taylor and Francis e- Library.

U X L Encyclopedia of World Mythology (2009), Gale Cengage Learning: United States of America.

hanede mutluluk var :)

Deniz Manzaralı, Havuzlu
Müstakil Villa 620.000 TL.

Lara-Barınaklar'da 350m² Arsa içinde
Komple Bina 850.000 TL.

Ebru Karaca Sen

Bülent Ecevit Bulvarı No: 141/ B Çağlayan - Lara, ANTALYA
Mobil: 0532 283 88 44 - Ofis: 0242 329 10 15 - Faks: 0242 323 14 40
premium.realtyworld.com.tr - eburkaracasen@realtyworld.com.tr

Deniz Manzaralı, 350 m²
Site içinde Villa 600.000 TL.

Dölger Balığı - Zeus Faber

Dölger Balığı - Zeus Faber

Atilla Şükrü NİLGÜN,
Rehber & Balık Adam

Aile: Zeidae

Sınıf: Osteichthyes
(kemikli balıklar)

Cins: ZeusLinneaus 1758

Tür: Zeus Faber Linneaus 1758

*Yahudi dinine mensup
olanların özel balığıdır.*

Dünya dillerindeki adları;

Almanca: Peter Fisch, Hering-
skönig, Martinfisch, Christusfisch,
Sonnenfisch,

İngilizce: John Dory, St. Pierre,
Peter's Fish,

İspanyolca: Zeus Faber, El Pez
de San Pedro,

Katalanca: Gall (peix) Sant Pere,

Fransızca: Zeus Faber, Saint
Pierre, Doree,

Hırvatça: Kovac (riba), St. Petra,

İtalyanca: Zeus Faber, Pesce
San Pietro,

Hollandaca: Zonneus (Zeusfber),

Macarca: Kakashal,

Polonyaca: Piotrosz, Paszcak,

Rusça: Solnechnik, Zeus Faber...

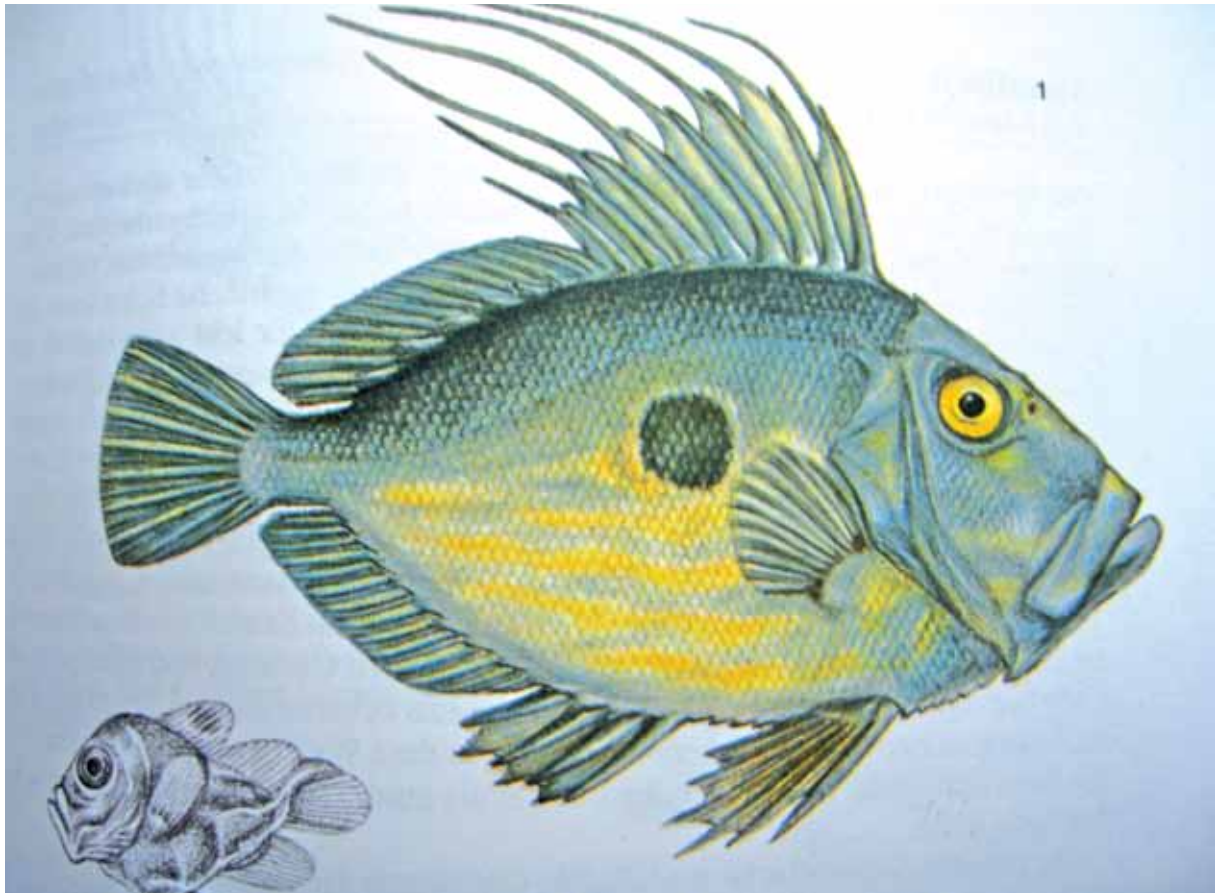
Kudüs şehrinin, balık kapısının
ardında yapılan MÖ 1000 tarihli
kazılarda, kefal, karagöz ve dölger
balığı kılıçıkları bulunmuştur. İstan-
bul'daki Mısır Çarşısı'nın denize
bakan tarafındaki kapının da adı
Balık Kapısı'dır. Balık ticaretinin
çokça yapıldığı yer anlamında
da kullanılır.

Havari Simon Petrus (kephastan
kaya anlamına gelir) balıkçı idi.
12 kişiyi alabilen bir kayığı olduğu
söylenir. Rivayete göre balık ağını
çektiğinde, canlı ufak bir dölger
balığını ağdan kurtarıp denize
salmıştır.

Diğer bir söylenceye göre Petrus
cebinden metal parasını düşür-

John Dory - Zeus Faber

Atilla Sukru NILGUN, Tour Guide & Diver

John Dory - Zeus Faber

Family: Zeidae

Class: Osteichthyes
(bony fish)

Species: Zeus Linnaeus 1758

Type: Zeus Faber Linnaeus 1758

It is a special fish for members of the Jewish faith.

Its name in world languages are as follows:

Peter Fisch, Heringskönig, Martin-fisch, Christusfisch, Sonnenfisch in **German**,

John Dory, St. Pierre, Peter's Fish in **English**,

Zeus Faber, El Pez de San Pedro in **Spanish**,

Gall (peix) Sant Pere in **Catalan**,

Zeus Faber, Saint Pierre, Doree in **French**,

Kovac (riba), St. Petra in **Croatian**,

Zeus Faber, Pesce San Pietro in **Italian**,

Zonneus (Zeusfber) in **Dutch**,

Kakashal in **Hungarian**,

Piotrosz, Paszcak in **Polish**,

Solnechnik, Zeus Faber in **Russian**...

Mullet, bream and John Dory fish bones were found in the excavations dating from 1000 B.C. made behind the Fish Gate of the city of Jerusalem. The name of the gate beside the Egyptian Bazaar overlooking the sea in Istanbul

is also called the Fish Gate. It is the term employed meaning the place where the trade in fish is conducted.

The Apostle Simon Peter (kephastan means rock) was a fisherman. He is said to have had a boat which carry 12 people. According to legend, when he pulled the fishing net, he rescued a small alive John Dory from the fishing net, and threw back it into the sea. According to another legend, Peter dropped a coin from his pocket; when he dipped his hand into the sea to grab the coin, he held the John Dory which had jumped to the shiny object.

In both cases, the traces of his thumb and forefinger create a black stain on the left and right sides of the John Dory. This fish

müştür; elini suya daldırarak parayı almak isterken, parlak nesneye atlayan dölger balığını tutmuş olur.

Her iki durumda da baş ve işaret parmağı izi Dölger balığının sağında ve solunda siyahı bir leke oluşturur. Yahudiler için Petrus'un da adını taşıdığından özel bir yeri vardır.

Şekil olarak aykırı dursa da çok lezzetli bir balıktır.

Celilelilerin (Gallilea) kıymetli balığıdır. MÖ 445 yılında Vezir Nehemias ve rahip Ezra Sabbat (Schabbat) günü Finikelilerin Petrus balığı satmasını şiddetle protesto etmişlerdir.

Yahudilerde Sabbat günü para ve malda % 10 verginin kalktığı, yabancı kadınlarla evlenilmemesi gereken, hayvanlara eziyetin yapılmadığı, Cuma akşamından Cumartesi akşamına kadar haftada bir gün tatil ilan edilen gündür.

Petrus ve arkadaşlarına bilhassa Roma'dan da talep geldiği için, Dölger balığı öncelikli olarak tuzlanıp, deniz yolu ile gönderilmiş.

Dölger balığı Almanca Heringskö-nig adı ile de geçer; Hering ringa balığıdır. Dölger Balığı, Ringa sürülerini takip ettiği için bu isim verilmiştir. Rum balıkçıları Dölger balığına Hristos (İsa) balığı ismini vermişlerdir.

Türkçe'de Dölger (Marangoz) balığı ismini zannederim Christus'tan (İsa) almış olmalı. Almanca'da İsa Balığı diye de geçer; İsa da marangozdu, dolayısı ile Dölger marangoz anlamına gelir.

Sait Faik Abasıyanık'ın en önemli eserinin adı "Dölger Balığının Ölümü"dür. Ona göre Dölger balığının dışarıya taşan uzuvları marangozların aletlerine benzer; dolayısı ile balık "Dölger" ismini almıştır. İnsana hüznü veren bir hikayedir; dölgerin son nefesini

vermeden attığı çıgıllıklar, denizden çıktıktan sonraki süreçte nasıl uzun uzun debelendiği, derisinin renk değiştiği ve soluklaştığının anlatımıdır.

Balıkçı bir toplum olmadığımızdan adlandırmalar hep yabancı menşelidir.

Dölger balıkları tek gezmekten hoşlanırlar; 20 m ile 200 m aralığında yüzerler.

Tüm dünyada yılda 10.000 ton kadar avlanırlar.

Türkiye'de Marmara, Ege ve Akdeniz'de toplam 80 ila 100 ton arası tutulurlar.

Genelde dip trolleri ve ağ ile yakalanırlar. Balığın kendisi plaka gibi yassıdır.

Kahverengi ton baskın olup, sırtının üzerinde 12 yüksek ışın dikenini, anüsün ardında 3 ışını vardır.

12 yıl ortalama ömürleri vardır.

60 cm boyunda, 8 kg ağırlığında olurlar, istatistiklere geçmiş 90 cm 20 kg olan trofeler de mevcuttur.

2 alt türü daha vardır. Kuzey

Amerika'da *Zeusacellata* ve Güney Afrika'da *Cyttoidops mcullochii* bilimsel isimleridir.

Atlantik'te, İskandinavya'da, Batı Avrupa, Akdeniz, Ege, Marmara'da, nadiren Karadeniz'de, Avusturalya'da, Afrika kıyılarında yaşar.

Değişik kıyı zeminlerinde gezinir, geniş bir ağız ve yutağı vardır, vakumlama şekli ile avını yutar. Tekne içine kepçe ile almakta yarar vardır.

Sardalye, gümüş, ringa, karides, kalamar, sübye, yengeç vb ile beslenir. Olta ile de tutulur. Karagöz veya Çutre iğnesi uygundur. Dölgerin pulları küçüktür, derisi kalındır, eğer mangal yapılabarsa derisini yüzmeye gerek yoktur.

Yumurta attığı aylar Haziran ile Ağustos arasındadır.

Dölger balığının her türlü yemeği yapılır. Görüntü itibarı ile dikenli ve alışılmış beyaz balık standardında olmadığından zor satılır.

Balık alırken tipi ve görünüşü sizi yanıltmasın, en iyi balık taze olanıdır, unutmayınız.

has a special meaning for the Jews as it bears the name of Peter.

Although it is awkward in shape, it is a very delicious fish.

It was the precious fish of the Galileans. In 445 B.C., the Vizier Nehemiah and the Priest Ezra strongly protested that the Phoenicians' were selling Peter's Fish on the Sabbath Day. The Sabbath Day is the day from the Friday evening to the Saturday evening, during which the 10% tax on money and property ceased, the day on which foreign women should not be married, the day on which there should not be any animal abuse and the day which was announced as the one day holiday a week.

As John Dory was demanded from Peter and his friends, especially in Rome, so it was first salted, and then sent by sea.

John Dory is also called Hering-skönig in German; Hering is the herring. John Dory is given this name as it follows the schools of herring. The Greek fishermen called Jon Dory the Christos (Jesus) fish.

John Dory must have received its name from Christos (Jesus) in Turkish. It is also called Jesus Fish in German; Jesus was a carpenter, and "Dulger" means carpenter in Turkish.*

The most important work of Sait Faik Abasiyanik is called "The Death of John Dory." According to him, the limbs of John Dory extending out from its body resemble the tools employed by carpenters; therefore the fish is named "Dulger." It is a saddening story; it is the narration of the screams of John Dory before dying, how it struggled desperately for a long time during the period when it was out of the sea and of how its skin changed color and paled.

As we are not a fishing community, the nomenclatures are always foreign.

John Dory enjoy touring alone; they swim between depths of 20 and 200 m. They are fished for and about 10,000 tons per year are caught of John Dory from all over the world. A total of 80 to 100 tons are caught in the Marmara, Aegean and Mediterranean seas of Turkey.

In general, they are fished with bottom trawls and fishing nets.

The fish itself is as flat as a plate.

The brown colour is dominant, and they have 12 high spikes on the ridge, and 3 spikes behind the anus.

They have an average life of 12 years. They are on average 60 cm long and they weigh 8 kg, but some have been caught that are 90 cm long, and weigh 20 kg recorded in the statistics.

They have also two sub-types. Their scientific names are *Zeusacellata* in North America and *Cyttoidops mccullochie* in South Africa.

They live in the Atlantic, Scandinavia, Western Europe, Mediterranean Sea, Aegean Sea, Marmara Sea, are rarely found in the Black Sea, are found off Australia, and along the coast of Africa.

They navigate over the different floors off the coast, have a wide mouth and pharynx, and swallow their prey by vacuuming them. It is recommended to bring them into the boat with a butterfly net.

They feed on sardines, silverfish, herrings, shrimps, squids, cuttlefish, crabs, etc. They are also caught with a fishing line. Bream hooks or common rosenfinch hooks are suitable. The scales of the John Dory are small, its skin is thick, it is not necessary to skin it if it is to be cooked on a barbecue. They lay eggs between the months of June to August.

All kinds of meals can be made with John Dory. As it is thorny and does not fit the standard type of white fish in its appearance, it is sold with difficulty.

Do not be fooled by the type and the appearance of the fish when buying it, its better to remember that the best fish is the fresh one.

*The Turkish word for John Dory is dulger, and dulger means carpenter in Turkish. (T. N.)

ARO Cafe & Bistro

Zengin içecek çeşitleri,
Damak tadınıza uygun eşsiz lezzetleri,
Huzurlu bahçesi ile hizmetinizde.

Antalya Rehberler Odası

Demircikara Mah. Burhanettin Onat Cad. Antürk Sitesi No: 89 Kat: 1 07100 Antalya

Tel: 0242 311 11 30 (pbx) - Faks: 0242 322 91 75

www.aro.org.tr

ARO

Cafe & Treffpunkt

Hizmetinizde...

Antalya'nın cazibe merkezi olan Cumhuriyet Meydanı'nda açılan ARO Cafe 2 artık siz değerli meslektaşlarımızı bekliyor. Zengin içecek çeşitleri, damak tadınıza uygun eşsiz lezzetleri ile huzurlu bir dinlenme mekanını sizlerin beğenisine sunmaktan gurur duyuyoruz. Denizden gelen sabah esintisi ile Gazetenizi okuyup çayınızı yudumlayarak güne başlayabileceğiniz; kahvenizi yudumlarken günün yorgunluğunu üzerinizden atıp akşamın keyfini çıkarabileceğiniz bu eşsiz mekan artık sizlerle daha güzel...

Rekberlerin vereceği destek, üyelerimize daha çok dergi, kitap, CD, DVD ve hizmet olarak geri dönecektir. Desteklerinizi bekler; tüm ARO üyelerine hayırlı olmasını dileriz.

ARO Cafe Treffpunkt

Cumhuriyet Meydanı

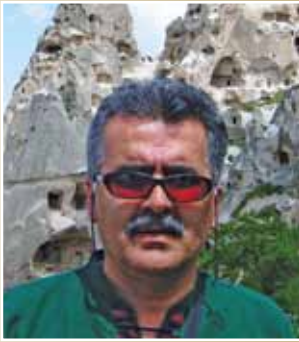
Tel: (242) 241 75 45

www.aro.org.tr

Grup Önünde Etkili ve Başarılı Bir Anlatımın Sırları...

Burhan SAĞIR, Öğretim Görevlisi, Rehber

Her ne kadar ana dilimiz Türkçe'yi iyi konuşabilmek için bir eğitim almıyorsak da, yazı dilini doğru yazmak için ilkokuldan beri gelen bir eğitim ve öğretime tâbi tutuluruz. Ancak, bu durum profesyonel turist rehberleri için farklılık gösterir. Onlar mesleklerini konuşarak icra ederler. Rehberlerin bilgilerini, görgülerini, tecrübelerini, duygu ve düşüncelerini söz ile aktarmakta güçlük çekmemeleri

gerekir. Memleketlerinden getirdikleri yöresel ağız ve şiveler ile konuşma becerilerini sınırlamaları doğru olmaz.

Güzel ve etkili bir konuşma tanrının insana verdiği bir yetenek midir? Yoksa, çalışmak ve emek harcamakla geliştirilebilir mi? Bu durum tartışılabilir. Her iki görüşü de benimseyenler olabilir. Ancak, "Bu yetenek bende yok ki..." demek ve kaçmak doğru değildir. DEMOSTHENES ve CİCERO'nun gençliklerinde çelimsiz yaratılıştaki oldukları, utangaç ve kekeme oldukları bilinir. Her ikisi de bu kusurlarını gidermek için ağızlarına ufak çakıllar koyarak deniz kenarında uzun parçalar okumuşlardır.

Özellikle mesleğe yeni başlayan rehberler, grup önünde heyecanla karışık bir korku duyarlar. Buna "Trac" denir. Dili damağına yapı-

şır, sözleri gırtlığında düğümlenir, yüreği sıkışır, eli ve ayağı titrer. Otobüs içindeki misafirleri bile gözü görmez olur. Bu arada dolaşım sistemine **kortizol** salgılanır. Düşünce akışı engellenir, kalp hızlı çarpar, kan dolaşımı hızlanır, terleme, ağız kuruması ve seste titreme meydana gelir. Tüm bunlar birer kusur değildir, normaldir. Ancak, misafirlerin önünde sık sık bu duruma düşmemek için yapılabilecek şeyler de vardır.

İlk olarak rehber olmadan önce üzerinize giydirilen elbiseden kurtulmayı isteyin: "**Yahu ben biraz sinirliyimdir, ne yapalım biraz utangacız işte, ne yapayım abi unutuyorum...**" gibi mevcutlardan kurtulmayı istemelisiniz. Olduğunuz gibi kalmaya çalışmamalısınız. Artık siz bir profesyonel turist rehberisiniz; lideresiniz. İstemek ve inanmak temel koşuldur. Siz neye

inaniyorsanız, bedeniniz de ona göre davranacaktır.

Olumsuz yanlarınızı önce arkadaşlarınıza, sonra grup içinde samimiyet kurduğunuz misafirlere sorunuz. Sizin bildiğiniz ama başkalarının bilmediği davranışlarınız olabileceği gibi, sizin bilmediğiniz fakat başkalarının gördüğü tavırlarınız da vardır. Bunları tespit etmeli, olumsuz olanları düzeltmek için kendinize zaman ayırmalısınız.

Kendinizi kendinizle mukayese edin; başka bir rehberle değil. Başkasına benzemeye çalışmayın, kendinizde kalın.

Kendi ruhunda başarı kazanamayan, meslek yaşamında hiç başarılı olamaz.

Ruhunuzun bir ev olduğunu düşünün. İçinde o güne kadar kullandığınız eski eşyalar (fikir ve alışkanlıklarınız) var. Rehber olduktan sonra yenileri ile değiştirmeniz gerekiyor. Bu değişikliği sizden başka kim yapabilir ki?

Fırsat buldukça akşam yemeğinden sonra otel odanıza erken çıkın. Düşününüz alın, yatağa uzanın ve rahatlayın. Ertesi gün otobüste veya ören yerinde yapacağınız konu anlatımını düşünün. Detayları hayal edin, planlayın. Amacınızı unutmayın. Varsa konu hakkında

eksik bilgileriniz, bilgisayarınızdan bakın ve tamamlayın. Olmadı, bir bilen arkadaşınızı arayın, ona sorun. Dinleyiciler ile aranızdaki mesafeyi (dil ve tavır bakımından) kısa tutun. Kafanızı meşgul eden özel bir sonun varsa, onu tur sonuna kadar derin dondurucuya koyun.

Bildiğiniz halde anlatamadınız mı? Hafızanın en büyük düşmanı **gerginlik** ve gerginliğin sebep olacağı **stres**'tir. Stres, düşünce akışınızı engeller, **konsantrasyonunuzu** azaltır. Tahrir olan hafızanız, size bildiklerinizi de unutturur. Gerginliği atmanın yolu; düş almak ve şöyle bir uzanmaktır. Bir de enstrümantal veya klasik müzik dinleme imkanınız olursa, tamamdır.

İyi bir anlatım için, konuyu iyi **anlamış** olmak gerekir. Hatırlamak

istediğiniz kelimeleri veya tarihi **seçin** ve bir karta (iskambil oyunu kartı ebadında) yazın. Konunun ana fikrini çıkarın. Bildiklerinizle, yeni öğrendiklerinizi ilişkilendirin. **Çağırışım** yapacak şeylerle çeşitlendirin (örneğin MÖ 62; dedemin yaşından bir fazla). Birden çok duyuya hitap edecek şekilde otel odanızda anlatım provası yapın. Bir sonraki turda aynısını tekrar ederek **pekiştirin**. Ne söylemek istediğinizi ve neden söylemek istediğinizi bilin.

Bilgiler önce sizin kafanızda net olmalı ki misafirler de net anlasınlar. Konuya uygun sözcükleri kullanın. Kullandığınız mesleki sözcüklerin (Agora, Latrine, ...) anlamlarını araştırın. Ses tonunuzu konuya uygun yükseltin ve alçaltın. Ağzınızdan çıkan kelimeleri kulağınız duysun, gözünüz ve elleriniz de tasdik etsin. Sadece ağzınızı değil, vücudunuzu da konuşturun. Arada bir fırsat oldukça başka turlara misafir gibi katılın. O, arka koltuktan öne bir bakın, gözlemleyin.

Şarlatan bir rehber ile iyi bir rehber arasında bazen ince bir çizgi olur. O çizgiye de dikkat etmelisiniz.

Anlatımınızdan otobüsteki misafirler keyif almalı, etkilenmeli. Lider olduğunuz hissedilmeli. Din, siyaset, fanatizm içeren konular üzerine kişisel yorumlara girmeyiniz. Konuyu kontrolünüzde tutun ki dinleyenleri de kontrol altında tutabilin.

Mizah çok güçlü bir dildir. Çok da dikkat etmek gerekir. Aptal sarışın fıkralarını herkes komik bulmayacaktır.

Nasrettin Hoca'ya yabancı misafir gülmeyecektir. Mizah bir kültürdür ve o kültüre vakıf olmayanın espriyi anlaması beklenmemelidir.

Anlatım sırasında kendinizi değil, konuyu ön plana çıkarınız. Ancak dinleyenleri de cahil konumuna koymayınız.

Hatalarınızı fark ettiğinizde veya

uyarıldığınızda, özür dilemekten kaçınmayınız. Özür dilemek, sizi küçük düşürmez, aksine yüceltir.

Konu seçimi kadar, konunun anlatılacağı yerin ve zamanın seçimi de önemlidir. Her zaman her yerde her konu anlatılmamalıdır. Kalabalık bir kent merkezinden geçerken, Büyük İskender'in seferini anlatmaya devam etmenin hiçbir anlamı yoktur. Çünkü o anda herkesin dikkati dışarıdadır. Göreme Açık Hava Müzesi'nde bir kilise içinde Aziz Paulus'un yolculuklarını uzun uzun anlatmak

doğru değildir.

Yalnız kaldığınızda sesli okuyun. Sessiz okumak, konuşma organlarınızı çalıştırmadığından konuşma beceriniz gelişmez. Tur öncesinde iyi bir okuyucu ve araştırmacı, tur esnasında ise iyi bir gözlemci olmalısınız.

Birikim olmadan, konuşacak bir şey de olmaz.

Ne demiş Hz. Mevlana? "Fıçının içinde ne varsa, dışına o sızar."

Üzerinde konuşacağınız konuyu bölün: "Otobüste şu kısmını, ören yerine varınca bu kısmını anlatayim."

Anlatacağınız kısımda kendi içinde bir mantık sırasını takip etmelidir. **Giriş-Gelişme-Sonuç** gibi klasik kısımları unutmayın. Girişte konunun ana hatlarını söyleyin, gelişme kısmında konuyu detaylandırın ve sonuçta da özetleyin.

Bu üç kısım arasındaki geçişler yumuşak olmalı, kesin sınırlar olmamalı ve sizi dinleyen misafirin zihninde bir resim canlanmalıdır. O resim canlanmadıysa, anlatamamışsınız demektir. Anlatım aralarına **anı, alıntı, soru**, gibi unsurlara yer vermeyi ihmal etmeyin. Dinleyenlerin o konuda söyleyecekleri olabilir, buna da imkân verin. Kendinizi onların üstüne çıkarmayın. O konunun tek uzmanı sizmişsiniz gibi tavır içine girmeyin. Övgüye tenezzül etmeyin, başkasını da küçümsemeyin.

Mümkün olduğu kadar önceden tura katılan misafirleri tanımaya çalışın. Kaç kişi, hangi bölgeden, hangi dinden, hangi meslekten, hangi cinsiyetten, yaş ortalaması, özel ilgi alanları vb.

Hitap edeceğiniz grubu tanımak, konuşmanızı olumlu yönde etkileyecektir.

Konu seçimi tur programına bağlı görünse de, büyük oranda rehberin kendisine bağlıdır. Sevdiğiniz, bildiğiniz, benimsediğiniz konulara öncelik verin. Konu hakkında bildiğiniz her şeyi de anlatmak zorunda değilsiniz. Misafir ne kadar almak isterse, o kadarını anlatınız. Yeni gelişmeleri ilave edin, rehber ve dinleyenler arasındaki birliği bozmamaya özen gösterin.

Bir konuyu seçtikten sonra, önce malzemeleri, yani kaynağı (internet, kitap, gazete vb), sonra verileri (bölüm, sayfa) toplayın. Bunları sıraya koyun. Anlatım planınızı yapın. Anlatım yapacağınız şekilde yazın. Görsel malzeme veya çağrışım yapacak unsurları seçin. Yazdığınız sayfaları konuşma haline getirin. Provalar yapın ve sonra grup önünde anlatın.

Konuyu (gelişme kısmında) açın, genişletin ve yorumlayarak izah edin. Yorum bir rehberin en önemli malzemesidir ve her konuda kullanabilir. Kendisi kullanmasa da misafir görüşünü soracaktır. Birikim ve tecrübe olmadan yorum yapılabilir mi?

Varsa konu hakkında görsel malzeme, yanınızda bir klasörde veya bilgisayarda taşıyınız ki yeri geldiğinde açıp gösterebilirsiniz.

Grup önünde konuşurken kitap cümlelerinden kaçınınız. Sohbet eder gibi anlatımınızı yapınız. Dinleyenlere, her biri ile özel sohbet ediyormuş izlenimi veriniz. Konuşmanız insancıl olsun, somut kavram ve örnekler içersin. Atasözleri ve deyimleri de mutlaka aralara yerleştiriniz.

Anlatıma başlamadan önce kimse sizin birikiminizi bilemez, ama görünüşünüze bir hüküm verebilir. Yani dış görünümünüz grubun gözüne hoş gelirse; anlatımınız pozitif bir niyetle gelmezse, ön yargılı ve ilgisiz bir şekilde dinlemeye başlayacaklardır. İmajınız sizi dinlemeye değer bulup bulmamada önem taşıyacaktır. Yorgun, yavaş, tutuk veya donuk olmayınız.

Enerjik insanlar, konuya da gruba da hakim olur.

Bir rehberin dış görünüşü, iç görünüşünün aynasıdır. Giyim ve temizliğe her zaman önem göstermelidir. Rehber sadece dinlenen kişi değildir, aynı zamanda izlenen kişidir de...

Ön koltuğa oturup, arkanızdaki dinleyicilerden saklanmayınız. Hitap ettiğiniz insanların yüzüne bakınız. Sadece diliniz değil, gözleriniz de konuşsun. İletişim CD'leri alınız, fırsat buldukça izleyiniz. Jest ve mimiklerin anlamlarını öğreniniz. Aynı sesleri "ee", "a", "ı" tekrar ederek, dinleyenlerin koptıklarına sebep olmayınız.

Kendinize sabit bir dil veya tarz belirlemeyiniz, çünkü bunları her gruba göre değiştirmek zorunda kalabilirsiniz. "Ben anlatayım da onlar ister dinlesin, ister dinlemesin." tarzı sizin gelirinizi düşürecek bir yaklaşım olacaktır.

Rehberliğin sırrı; anlatımlarını dinlettirebilme becerisinde gizlidir.

Ölümünün 40. Yılında Balıkçı Aramızda...

Yavuz Ali SAKARYA, Rehber

ARO olarak ölümünün 40. yılında rehberlerin piri olarak bilinen, aynı zamanda en içten, en bilgili ve en coşkulu rehber olarak tanınan büyüğümüzü saygıyla anıyoruz.

**“Balıkçı”ya Göre
Dünya’nın İlkleri (*)**

(*) Aşağıdaki yazı, Halikarnas Balıkçısı Cevat Şakir Kabaağaçlı tarafından kaleme alınan ve turist rehberi arkadaşımız Şadan Gökovalı’nın yayına hazırladığı ve Bilgi Yayınevi tarafından basılan “Arşipel” adlı kitabın 174,175 ve 176. sayfalarında yer alan “Atların Evcilleştirilmesi” başlığı altında yayımlanmıştır. Balıkçı bu yazısında “At, binek hayvanı olarak ilk kez Anadolu’da kullanılmıştır” tezini savunmaktadır.

Atların Evcilleştirilmesi;

**At Binek Hayvanı Olarak
İlk Kez Anadolu’da
Kullanılmıştır.**

HALIKARNAS BALIKÇISI Cevat Şakir Kabaağaçlı

Yaban atları Asya’nın kuzeyinde ve hemen hemen Avrupa’nın her yerinde bulunuyordu. Ama başta atlar, başka av hayvanları gibi ancak avlanıp yenmek için tutuluyor veya öldürülüyordu. Atlar ilk önce Moğolistan’da evcilleştirilmeye başladı. Zaten şimdi bile var olan at cinslerinde yabancı Moğol atlarının kanı belli olmaktadır.

***Atlar, Moğolistan’dan
Bering Boğazı yolu ile
Amerika’ya geçmişlerdir.***

Klasik devirlerden ve tarih öncesi devirden atlar hakkında gerek taş üstüne kazılmış resim gerekse yazı şeklindeki belgeler çok azdır. Sümerlerin atı ender kullandıkları bilinmektedir.

Sümerler daha çok eşek kullanıyorlardı. At hakkında rastlanan ilk tarihsel belge, Hitit başkenti Pteriya’da (Boğazköy) çıkmıştır. Bu belgede Akha prenslerinin atla çekilen savaş arabalarını kullanmasını öğrenmek üzere Boğazköy’e geldikleri anlatılmaktadır.

Bu olay, Homeros tarafından aktarılan Troya Savaşı’ndan çok daha önce olmuştur. Troya Savaşı’nda kahraman Achilleus’un, Troya prensi Hektor’un cesedini savaş arabasına bağlayıp, şehir duvarları etrafında sürüklediği hakkındaki söylenti, Akhaların, Troya Savaşı’ndan çok önce Hititlerden savaş arabası kullanmayı öğrendiklerini gösterir.

The “Fisherman” is Amongst us in the Fortieth Year Since His Passing Away

Yavuz Ali SAKARYA, Tour Guide

As ARO, we respectfully commemorate our senior, the sage of tour guides, and who is also known as the most sincere, the most knowledgeable and the most enthusiastic tour guide, in the fortieth year since his passing away.

**The Firsts of the World
According to the Fisherman (*)**

(*) What follows is the article written by the Fisherman of Halicarnassus Cevat Sakir Kabaagacli, prepared for publication by our tourist guide and friend Sadan Gokovali, found on the pages 174-176 of the book entitled “Arsipel [Archipel]” which was published by Bilgi Publishing House, and named

“Domestication of Horses.”
In this article, the Fisherman defends the thesis that “The horse was used as a riding animal for the first time in Anatolia.”

Domestication of Horses:

The Horse was Used as a Riding Animal for the First Time in Anatolia

**The Fisherman of Halicarnassus
Cevat Sakir Kabaagacli**

Wild horses were present in the North of Asia and almost everywhere in Europe. However, in the beginning, horses were hunted and killed only to feed upon like the other animals preyed upon. Horses first began to be domesticated in Mongolia. In fact, even today the blood of the wild Mongolian horses is

Başkatarıhsel belgeler, Hyksosların Hazreti İsa'dan 1700 yıl önce Mısır'ı işgal ettiklerini yazıyor. Mısırlılar düşmanları ile yüz yüze ve karşı karşıya savaşmaya alışmışlardı. Hyksos süvarilerinin atları üzerinden attıkları oklar, Mısır piyadesini kırıp geçirmiştir. Oysa Hyksosların Orta Asya'dan geldikleri artık belirlenmiştir. Daha sonra İkinci Hattuşili ile Mısır firavnu İkinci Ramses arasındaki Kadeş Savaşı'nda Hititlerin Mısırlılara çok daha üstün binlerce savaş arabasıyla tozu dumana katarak savaşıkları aktarılır.

Bu belgelerden, atların ilk önce Anadolu'da evcilleştirildikleri, Asya'da atı ilk evcilleştiren ırkların ilk önce Anadolu'ya gelip yerleştikleri anlaşılar. Atların bu tarihlerden önce başka yerlerde evcilleştirilmiş olduğuna ilişkin bir belge yoktur.

Mitolojik öyküler, tümüyle gerçek dışı masallar değildir. Bu masallara göre, atları ilk kez binek hayvanı olarak kullanmış olanlar, kadın savaşçılar, yani Anadolulu Amazonlardır.

Bunlar, Anadolu, Trakya ve Makedonya'dan geçerek Yunanistan'a (Helenistan'a) saldırmışlardı. Herhalde Yunanlılarda (Helenlerde) büyük anılar bırakmışlardı ki hemen hemen her Yunan tapınağında Amazonlar ve Yunanlıların savaşını gösteren kabartmalar konmuştur.

Günümüzde Amazonların, savaşlara katılan Hitit kadın papazları olduklarına olasılık verilmektedir. Hititler ve bu arada Amazonlar ikinci Troya kentini (ki Homer'in altıncı Troya kentinden yüzlerce yıl önce kurulmuştu) zapt ve yağma etmişlerdi.

İzmirli Tantalos'un oğlu Pelops'un Mora Yarımadası'na gittiği ve orada bir araba yarışında Mora kralı Oynamaos'u yendiği ve öldürdüğü, bunun üzerine orayı yurt tutarak Mora'ya kendi adını (Peloponnesos) verdiği söylencesi dikkate değerdir. Bu söylentilere, tarihten çok önce Asya ortalarında kısırakların evcilleştirildiği ve kısırak sütü içildiği konusunda bilinenleri de ekleyebiliriz.

Klasik devrin başında at büyük bir lüks idi. Atların yetiştirilmesi çok pahalıya mal olduğu için, bu iş ancak pek zenginlerin işiydi. Ancak krallar ve soylular at yetiştirebiliyorlardı. Klasik Yunanistan'da soylulara "Hipobatae", Roma'da ise "ekites" yani "süvariler" veya "at sahipleri" deniliyordu. Bu deyimler daha sonra "şövalye" olarak modern Avrupa'ya geldi. "Civanmert" anlamında "sovaleresk" diye bir sıfat bile yakıştırıldı.

Klasik dünyada, yani Yunanis-

tan ve İtalya'da atların azlığı otlak kıtlığına yorulur. Atlıları bol olan uluslar, geniş otlaklara sahip olanlardı. Bundan dolayı eski tarihin en büyük savaşları, ancak süvarilerin iş görebilecekleri geniş ovalarda yapıldı. Maraton Savaşı'nda Yunanlıların ancak 150 kadar süvarisi vardı. Yunanlılar daha sonraları paralı asker olarak İskit süvarilerini istihdam etmişlerdi.

Evcilleştirilmiş atların ilk önce Anadolu'dan dünyaya yayılmış olmasının nedeni, Anadolu'nun otlaklara sahip olması ve kuzey ile güney, batı ile doğu arasında köprü işlevi gördüğü için, atı bu yönlerdeki uluslara tanıtmasıdır.

Not: Balıkçı'nın yazılarından oluşan bu köşe ve 2013 yılı boyunca çıkacak bütün ARO Dergi'lerde yer alacak yazılar, İngilizce Rehber Yavuz Ali Sakarya (YAS) tarafından Balıkçı'nın değişik kitaplarından alıntılarla düzenlenmektedir.

evident in the horse species present in the world.

The horses passed from Mongolia to America by way of the Bering Straits.

There are not many documents from the classical periods and the prehistoric period regarding horses either carved on stone or in inscription. It is known that the Sumerians rarely used horses. The Sumerians rather used the donkeys. The first historical document about the horse was found in the Hittite capital Pteria (Bogazkoy). In this document, it is reported that the Achaean Princes had come to Bogazkoy to learn how to use horse-drawn chariots. This event is much earlier than the Trojan War related by Homer. The rumor regarding Achilles, the hero, who tied the corpse of Hector, the prince of Troy, to a chariot and dragged the body around the city walls during the Trojan War, demonstrates the fact that the Achaeans had learned from the Hittites how to use chariots long before the start of the Trojan War.

In other historical documents, it is written that the Hyksos had invaded Egypt 1700 years before the Prophet Jesus. The Egyptians had become accustomed to fight with their enemies face to face. The arrows that the Hyksos cavalry fired while riding on their horses decimated the Egyptian infantry. However, today it is known that the Hyksos came from Central Asia. Later, it is related that the Hittites fought with the Egyptians with their thousands of chariots which were much superior to those of the Egyptians indicated by the rising clouds of dust at

the Battle of Kadesh between Hattusili II and the Egyptian Pharaoh Ramses II.

It is understood from these records that horses were first domesticated in Anatolia, and the races who domesticated horses first in Asia first came to and settled in Anatolia. There is no document indicating horses were domesticated anywhere else before these dates.

Mythological stories are not completely untrue stories. According to these stories, the first to use the horse as riding animals were the women warriors, i. e. the Anatolian Amazons. They had passed through Anatolia, Thrace and Macedonia, and attacked Greece. They must have left great memories in the Greeks' (Hellenians) minds, because there are reliefs depicting the war of the Amazons and Greeks in almost every Greek temple.

Today, it is considered probable that the Amazons were Hittite women priests involved in wars. The Hittites and meanwhile the Amazons had captured and looted the second city of Troy (which was established hundreds of years before Homer's sixth city of Troy).

The myth relating that Pelops, the son of Tantalus from Izmir, went to the Peninsula of Morea, defeated and killed the Morean King Oynamaos there in a chariot race, and then made the place his own country and gave his name (Peloponnese) to Morea, is remarkable. We can also add to these legends that the mares were domesticated in the Central Asia long before the historical

times, and the fact that mare's milk was drunk.

The horse was a great luxury at the beginning of the classical era. As horse breeding was very costly, it was the job of only the richest people. Only the kings and nobles could breed horses. In Classical Greece, the nobles were called "Hipobatae," and in Rome, they were called "equites," i. e. "cavalry" or "horse owners." These phrases later came into modern Europe as "knight." There was even the adjective, "chivalresque" meaning, "brave, bold, and magnanimous."

In the classical world, that is in Greece and Italy, the lack of horses is attributed to the scarcity of pasturage. Those nations with plenty of horsemen were those with large areas of pasture. Therefore, the greatest wars of ancient history were made on vast plains where only cavalry would do. In the Battle of Marathon, the Greeks had only 150 cavalry. The Greeks later employed the Scythian cavalry as mercenaries. The reason for the fact that domesticated horses have spread around the world first from Anatolia is that Anatolia has extensive pasture lands and fulfills the role of a bridge between the north and the south, and the east and the west, so it could introduce the horse to the nations in all these directions.

Note: This column consisting of the Fisherman's writings, and the forthcoming articles to be published in each of the ARO Quarterly issues in 2013, have quotations taken from the Fisherman's various books and arranged by Yavuz Ali Sakarya (YAS), the English speaking tour guide.

Ayasofya Müzesi

Ülkemiz Tarihinde Aynı Yerlerde İki Kez Yinelenen Savaşlar ve Trajediler

Süleyman DİNGİL, Rehber - Orman Yüksek Mühendisi

Ülkemizde tarihte aynı yerlerde iki kez yapılan savaşlar ve yaşanan trajedilerden en eskisi Troya Savaşı, en yenisi Sivas Madımak Oteli trajedisidir.

Savaşlar yenenler için de yenilenler için de birer trajedidir.

Troya Savaşı

Tarihin en eski belgeli savaşından yani Kadeş Savaşı'ndan 180 yıl sonra yapılmış bir savaştır. Kadeş Savaşı, Mısırlılarla Hititlerin MÖ 1285 yılında yaptığı tarihin en eski belgeli savaşı olarak bilinir. Mısır'da Abu Simbel'de, Karnak Tapınağı duvarlarında savaş ve antlaşma anlatılır. İstanbul Topkapı Sarayı Eski Şark Eserleri Müzesi'nde Kadeş Antlaşması Yazıtı bulunmaktadır.

Troya Savaşı ise 3000 yıldır anlatılır, Homer'in destanlarında da (İlyada ve Odissea) 2700 yıldır yazıya dökülmüş olarak görülür. Tüm Batı Dünyası bu savaşı ezbere bilir. Troya, Çanakkale Boğazı'nda bir eski kenttir. MÖ 1190-1180 yıllarında on yıl süren

bir savaş olarak tarihe geçmiştir. Yunanlıların kahramanı Akhilleus, Troyalıların kahramanı Hektor'dur.

Çanakkale (Gelibolu) Savaşı

Yıl 1915 Çanakkale'de bir başka Doğu-Batı Dünya Savaşı karşı-mızdadır. Bu savaşta 250.000 karşıdan, 250.000 bizden genç asker yaşamını yitirir. Savaş yenen için de yenilen için de bir trajedidir. Bu savaşta savaşın kahramanı Mustafa Kemal'dir. Çanakkale Savaşı kazandığımız bir savaştır. Ama Anadolu'da hiç bir aile yoktur ki orada bir evladını yitirmenin acısını duymamış olsun.

Çanakkale'de tarihte iki savaştan biri Troya Savaşı öbürü Çanakkale, Avrupalıların deyimiyle Gelibolu Savaşı'dır.

Kadeş Antlaşması Yazıtı

Yüce Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk

Birinci Halys (Kızılırmak) Savaşı

Perslerle (bugünkü İranlıların ataları) Lidyalıların Savaşları, Halys (Kızılırmak) Savaşları olarak tarihe geçmiştir. Yıl MÖ 585 Persler, Kyakseres komutasında, Lidyalılar Alyattes komutasında bir ordu ile Kızılırmak'ta karşılaşırlar. Savaş sürerken gündüz birden bire zifiri karanlık olur. Taraflar *"tanrılar bu savaşı istemiyor"* diye panik olurlar ve savaştan vazgeçerler. Tarihin en önemli

olaylarından birinin tarihe geçtiği bir gündür, o gün. Çünkü İonyalı Thales, Milet'te bu güneş tutulmasının yılını, ayını ve gününü hesap ederek yıllar önce bildirmiştir. Ama orduların, hükümdarların ve komutanların bundan haberi yoktur.

İkinci Halys Savaşı MÖ 546

Aradan 40 yıl geçmiştir. Perslerin ve Lidyalıların düşmanlıkları sürmektedir. Pers Kralı Kyros ve Lidya Kralı Kroisos (bizim zengin

Karun dediğimiz) MÖ 546 yılında Halys'te (Kızılırmak) karşı karşıyadırlar. Bu savaşın galipleri Perslerdir. Parayı ilk kez bulan Lidyalılar ve zenginliği ile dillere destan Kroisos (Karun) tarihin derinliklerinde kalır.

Ksanthos Savaşları

Lidya devleti yıkıldıktan sonra Batı Anadolu'yu Persler istila ederler. MÖ 545 yılında bir Pers komutanı olan Harpagos, Ksanthos'a (Fethiye yakınlarında Kınık) saldırır. Ksanthos Likya'nın başkenti gibidir. Ksanthoslular kadınlarını, çocuklarını kölelerini toplar, ateşe verirler ve kendileri de son nefesine kadar Perslerle savaşır kenti insansız olarak Perslere bırakırlar.

İkinci Ksanthos Katliamı

Yıl MÖ 42, bu kez Romalılar Ksanthos önündedirler. Komutanları, Sezar'ın öldürülüşünde *"Sen de mi Brütüs"* deyiimi ile tarihe geçen Brütüs'tür. Ksanthoslular, aynen Perslere karşı 500 yıl önce direndikleri gibi, önce ailelerini ateşe atarlar ve kendileri de son ferdine değin savaşarak ölürler,

Ksanthos Harpyler Anıtı

Bergama Sunağı

kenti Romalılara insansız olarak bırakırlar.

Söke Ovası'nda Lade Adası Savaşları

Persler Anadolu'da hükmederken işgalden 50 yıl kadar sonra Miletliler Perslere karşı İonya Ayaklanması'nı düzenlerler. Birçok İonya kenti, hatta Atina da bu ayaklanmada Miletlilere yardım eder. MÖ 499'da başlayan bu ayaklanma 6 yıl sürer. Persler kentte taş üstünde taş bırakmazlar. Kadınlar, kızlar İran'a götürülür. Erkek çocuklar iğdiş edilir. Atinalı tragedya yazarı Phryktos bu olayları dramatize edip, tiyatro oyunu olarak yazar. Tiyatro oyunlarında sahnelenirken Atinalı izleyiciler hüngür hüngür ağlarlar. Sonra bu tiyatro oyunu Atina'da yasaklanır (Bilge Umar, İlkçağ Tarihi Kitabı, Sayfa: 223).

İkinci Lade Adası Savaşı

Bu savaş MÖ 334 yılında Büyük İskender'in Milet'te Perslere karşı yaptığı savaştır. İskender, karadan gelip Pers birliklerini yenmiş, Milet'in iki limanının da ağzlarını kendi gemileriyle kapatmıştır.

Perslerin, Lade Adası tarafından gelen donanması Milet'teki Pers birliklerine yardıma yanaşamamıştır. Böylece Milet, Perslerin elinden alınmıştır.

Manisa Savaşları

Bergama Devleti, Büyük İskender'in ölümünden sonraki yıllarda kurulmuş bir devlettir. Suriye'de Seleukoslar, Mısır'da Ptolemaioslar Devletleri kurulmuştur. Bu, Büyük İskender'in ardılları Anadolu'da da birbirleriyle savaşır dururlar. Bu savaşlara "*Diadochlar Savaşları*" denir. MÖ 281 yılında Manisa'nın doğusunda yapılan Manisa (Oğlan Ovası) Savaşı'nda Bergama kralı Lysimakhos, Suriye kralı Seleukos'a yenilir ve yaşamını orada yitirir.

İkinci Manisa Savaşı

Lysimakhos'un ölümünden 100 yıl kadar sonra bir başka Bergama kralı II. Eumenes MÖ 190 yılında Seleukos kralı Antiokhos'a karşı Romalıların da yardımı ile Manisa Hyrkanis Ovası'nda savaşı kazanır. Apameia (Dinar) Antlaşması ile bugünkü Antalya yöresine değin yerleri topraklarına katar.

Konstantinopolis (İstanbul) Savaşları

Doğu Roma (Bizans) İmparatorluğu'nun başkenti Konstantinopolis (İstanbul), 1204 yılında IV. Haçlı Seferi sırasında Venediklilerce ele geçirilir. O yıllarda Anadolu'da Selçuklular, Avrupa'da Hristiyan olan devletler hüküm sürmektedir. Tarihte Haçlı Seferleri diye bilinen bir dönem yaşanmaktadır.

Haçlılar, üç haçlı seferini de Kudüs'e yönelik düzenlemişlerdir. Bu kez MS 1204 yılında Venedikli bir haçlı ordusu komutanı olan Enrico Dandalos İstanbul'u işgal eder. Katolik Hristiyanlar, Ortodoks Hristiyanları katleder ve kent yağmalanır. Bu süreç 57 yıl sürer. 57 yıl sonra 1261 yılında Doğu Roma İmparatorluğu olarak yeniden tarih sahnesine çıkar.

İkinci Konstantinopolis Savaşı

Osmanlılar, 200 yıl kadar sonra MS 1453 yılında Fatih Sultan Mehmet ile Konstantinopolis'i (İstanbul) alırlar ve Doğu Roma İmparatorluğu yani Bizans tarihine karışır.

İkinci Sultan Ahmet Meydanındaki Katliam

Yıl 1826 Osmanlı İmparatoru II. Mahmut isyanlardan bunalmıştı. Kendinden önceki padişah III. Selim isyanlarda öldürülmüştü. Yeni kurulan askeri birliklerle isyanların suçlusu görülen yeniçeriler yok edilmeliydi. Ord. Prof. Enver Ziya Karal, Büyük Osmanlı Tarihi I. Cilt sayfa 148-149 da "Topkapı'da toplanan devlete sadık asker ocaklarıyla halk ve devlet adamları başta sancağı şerif olduğu halde, tekbirler ve tehlillerle Sultan Ahmet Camisi'ne geldiler. Burada asilere karşı yürüyüş planları hazırlandı." "Sultan Ahmet Meydanı'ndaki ve kışlalarındaki yeniçerilere teslim olmaları teklif edildi; reddettiler. Divan yolu tarafından ve her taraftan gelen birliklerle ve topçu birliklerinin top atışlarıyla yeniçeriler katledildi. Yüz yıllarca Osmanlı İmparatorluğu'nun şan ve şevketini sağlamış olan fakat sonunda bir çete şekline girerek devleti çıkmaza sokan yeniçeri ocağı bu suretle hatalarının ve kabahatlerinin ağırlığı altında birkaç saat içinde ezilmiş oldu." diye Enver Ziya Karal, Osmanlı Tarihi adlı kitabında anlatır.

Bir gün nasıl ve ne zaman olacağını bilmeden Mustafa Kemal Atatürk'ün "Yurtta Barış, Dünyada Barış" ilkesi ve çağrısının gerçekleşeceğine kesinlikle inanarak trajedilerin ve savaşların bitmesini diliyorum.

Savaş Dışı Trajediler

Sivas'ta Birinci Trajedi

Hristiyanlıkta Sebaste kırk şehitler olayı Sivas'ta geçer. Sivas'ın eski adı Sebaste. 40 Romalı lejyon askeri yasak olan Hristiyanlığı benimserler, Hristiyan olurlar. Bunlar tutuklanır ve buz tutturularak ölüme mahkum edilirler. Sivas'ta kış günlerinde buz tutmuş bir dereye üç gün süre ile çıplak olarak buz tutturularak öldürülürler. Kapadokya'da kimi kiliselerde bu konu işlenir. Örneğin, İhlara Vadisi, Yılanlı Kilise girişte sol duvardaki freskler bu olayı betimler.

dora, "İmparator! Kaçmaya karar verdiyseniz, hazineler sizindir. İşte deniz, işte gemileriniz! Ama can kaygusunun sizi sefalet içinde bir yaşama ve aşağılık koşullarda bir ölüme uğratmasından korkunuz. Ben eskilerin özdeyişle tahtın şanlı bir mezar olduğuna inanıyorum." (Edward Gibbon, Bizans, Cilt I. Sayfa 61).

Bunun üzerine görüşmeler ve alınan kararlarla ünlü Bizans komutanı Belisarius komutasındaki birlikler Sultan Ahmet Meydanı'nda 30.000 kişiden çok insanı öldürerek isyanı bastırırlar.

Sivas'ta İkinci Trajedi

Yıl 1993. Sivas'ta 37 can Madımak Otel'de diri diri yakılır. Yakın tarihimizin bir yüz karasıdır bu katliam.

İstanbul'daki Trajediler

Yıl MS 532. Konstantinopolis'te Jüstinianus hüküm sürmektedir. Tarihe "Nika İsyanı" diye geçen bir isyan vardır. Öyle ki bu isyanda Justinianus başkentten kaçmayı bile planlar. Karısı Teo-

Madımak Otel'i Yangını

“Tarih ve Miras Yönünden Zengin Bir Ada”

Malta'nın Büyüsü

Spinola körfezindeki balıkçı tekneleri / Fishing boats in Spinola Bay.

T. M. P. Duggan, Sanat Tarihçisi
Fotoğraflar Michael Carbone

Eğer bir atlas alıp, Akdeniz'in haritasına bakarsanız, Malta'nın çok geniş bir denizde küçük ve daha küçük adalardan oluşan noktaların bir birleşimi olduğunu göreceksiniz. Haritadaki bu noktaların 7000 yıllık insan yerleşiminin ve yaklaşık 400.000 sakinin kanıtını desteklediğini düşünmek zordur ve bunları ziyaret etmeden, 16. ve 17. yüzyıllarda Malta'da Kudüslü St. John Hospitalier Şövalyeleri ve 19. yüzyılda İngilizler tarafından inşa edilen surların ölçeğini ve boyutunu ve her bir taşı taş ocağından taşçı kölesi, çırağı ya da ustası tarafından elle çıkartılmış olan manierist ve barok kireçtaşı binaların nitelik ve niceliğini düşünmek de eşit derecede zordur.

Nem ile kırılan güneş ışığı, kır manzarasının, şehir manzarasının ve deniz manzarasının renklerinin herhangi bir ressam, fotoğrafçı ya da film yapımcısı için zengin bir biçimde titreşmesini sağlar ve bu Casino Royale, Titanik'i Kurtarmak, Agora, Truva, Gladyatör, Münih, Da Vinci Şifresi ve Ge-

ceyarısı Ekspresi gibi sinema filmlerinin parçalarının çekildiği yerdir.

Malta Adası yaklaşık 27 km uzunluğundadır ve en geniş noktası 14 km'dir. 316 km²'lik bir alanı kaplar. Komşu ada Gozo ise yaklaşık 67 km²'dir ve düzenli feribot ve uçan-tekne hizmeti vardır. Ayrıca, daha küçük adalar olan Comino, Cominetta ve ıssız doğal koruma alanı Filfla Adası vardır ve bunlar birlikte orta Akdeniz'de Malta takımadalarını oluşturur. Malta adaları, doğuda Suriye kıyı şeridi ve batıda Cebelitarık Boğazı arasında ortada, kuzeyde Sicilya'dan 95 km ve güneyde Libya ve Tunus'tan 320 km uzaklıkta, iç denizin ortasında, kaya mostraları, minyatür bir adalar grubudur.

Ghar Dalam Mağarası'nın içindeki minyatür su aygırı da dahil olmak üzere Malta'daki tarih öncesi kalıntılar, Malta adalarının çok uzak geçmişte Kuzey Afrika'ya bir kara köprüsü ile bağlantılı olduğunu göstermektedir.

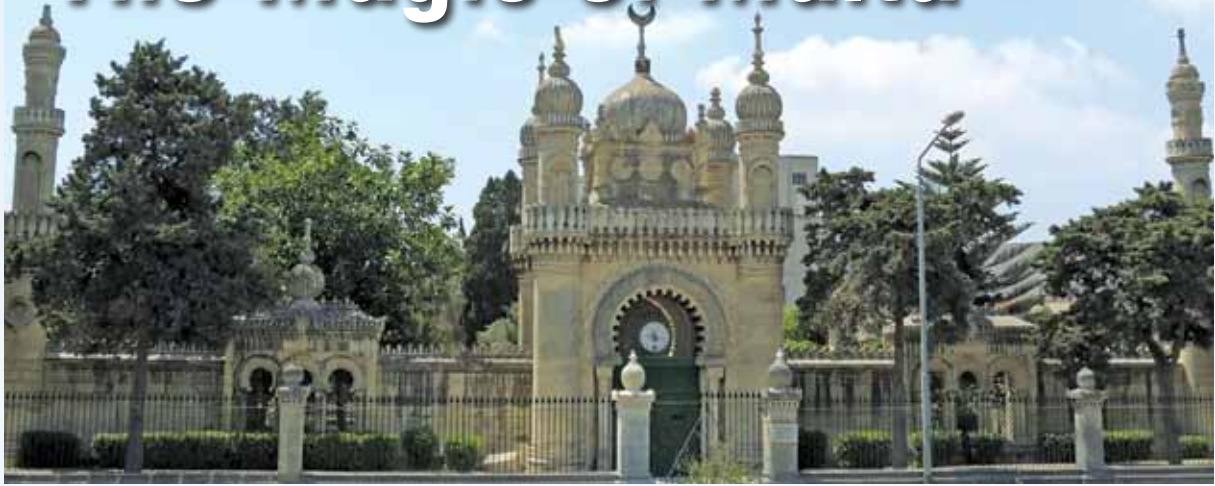
Malta üzerinde insan yerleşimi, Sicilya'daki çağdaş yerle-

şimlerle ilgisi olan çanak çömlek kalıntılarıyla, Zebbiegh'de Skorba tarih öncesi yerleşiminde MÖ 5000 yılına kadar gider. Diğer kalan tarih öncesi yapılar arasında şunlar vardır: Zurrieq yakınlarındaki Hagar Qim ve Mnajdra tapınakları ve Paola ve Tarxien arasındaki 4.400 yıllık yeraltı odası (günlük kabuller sınırlı olduğu için, yeraltı odasını ziyaret etmeden önce biletlerin Internet üzerinden rezervasyonu gereklidir). Ayrıca, Tarxien'de MÖ 4-3. binyıl kalıntıları da bulunurken, Gozo'daki Xaghra'da çağdaş Ggantija megalitik tapınakları ve buralarda bulunan ve Valletta Ulusal Arkeoloji Müzesi'nde sergilenen iri göğüslü kadınların ünlü heykelcikleri vardır.

Malta adalarının stratejik önemi, Finikeliler ve Mısırlıların orta Akdeniz deniz ticaret yolu üzerinde yer alan limanlarıyla, MÖ 9. yüzyıldan beri kabul edilmiştir. Kartacalılar ve Romalılar arasındaki sınırın üzerinde, Rabat'ta Roma villası ve katakomblar vardır. Malta, Doğu Romalılar ve Müslümanlar, Latin Katolikler ve Müslümanlar arasındaki sınırın üzerindeydi. Bugün AB ve

“An Island Rich in History and Heritage”

The Magic of Malta

Osmanlı Mezarlığı / The superb 19th c. Ottoman Cemetery in the Marsa.

T. M. P. Duggan, Art Historian,
Photographs by Michael Carbone

If you take an atlas and look at a map of the Mediterranean you will find Malta is a collection of dots, of small and smaller islands in a big expanse of sea. It is hard to imagine that these dots on the map support the evidence for 7000 years of human habitation and nearly 400,000 inhabitants, and, without visiting them, it is equally hard to imagine the scale and the extent of the fortifications constructed by the Hospitaller Knights of St. John of Jerusalem on Malta in the 16th and 17th centuries, and those constructed by the British in the 19th century, nor of the quality and quantity of the mannerist and baroque limestone buildings, each stone of which was quarried by hand by slave, apprentice or master-mason.

The sunlight with the refraction through the humidity makes the colours of the landscape cityscape and seascape vibrate with richness for any painter, photographer or film maker and this is where parts of feature films were shot such

as: Casino Royale, Raising the Titanic, Agora, Troy, Gladiator, Munich, The Da Vinci Code and Midnight Express.

The island of Malta is ~27 km. long and 14 km. at its widest point, covering an area of 316 sq. km, while the adjacent island of Gozo covers ~ 67 sq. km, and is served by a regular ferryboat and flying-boat service, and there are the smaller islands of Comino, Cominotto and the uninhabited nature reserve, the island of Filfla, which together form the Maltese archipelago in the central Mediterranean. The islands of Malta are midway in the Mediterranean between the Syrian coastline to the east and the straits of Gibraltar (Jebel Tariq) to the west, are 95 km from Sicily to the north and 320 km from Libya and Tunisia to the south, a miniature group of islands, outcrops of rock in the middle of the inner sea.

Prehistoric finds including miniature hippopotamus from inside the Ghar Dalam Cave on Malta indicate the Maltese islands were in the far distant past joined by a land bridge to

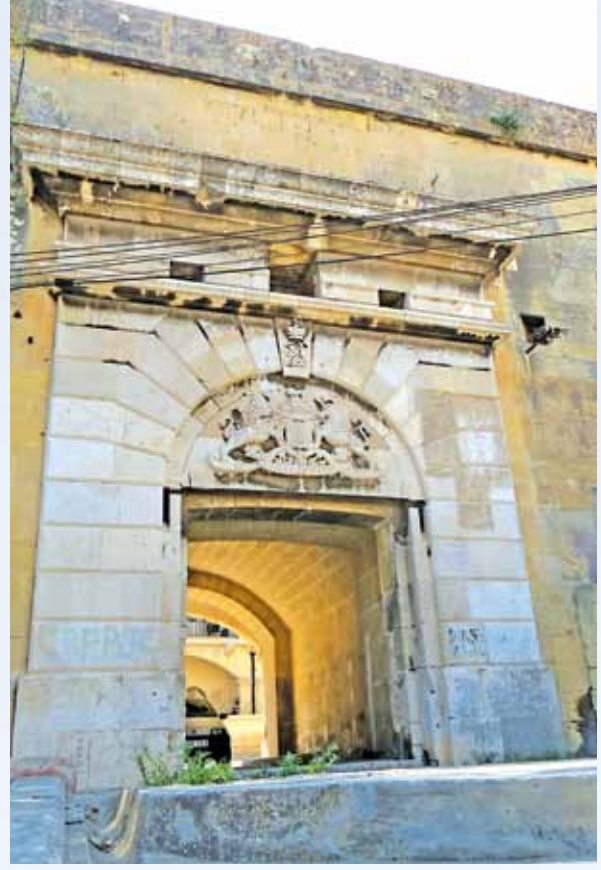
North Africa.

Human settlement on Malta dates back to about 5,000 B.C. to the prehistoric settlement of Skorba at Zebbiegh, with pottery finds relating to those of contemporary settlements in Sicily. Other surviving prehistoric structures include: the temples of Hagar Qim and Mnajdra near Zurrieq, and the 4,400 year old hypogeum between Paola and Tarxien (tickets need to be booked on the internet well in advance to visit the hypogeum as admissions per day are limited) and in Tarxien there are also the remains of a 4th - 3rd millennium B.C. temple, while there are the contemporary Ggantija megalithic temples at Xaghra on Gozo, and there are the famous statuettes of well-endowed women discovered at these sites that are on display in the National Archaeological Museum in Valletta.

The Maltese islands' strategic importance has been recognised since the 9th c. B.C. with its harbours situated on the central Mediterranean maritime trade route of Phoe-

One of Grand Master De Rohan's 18th c. fountains in Palace Square Valletta.

The entrance to the British Fort Verdala, Bormla, where Turkish and Egyptian Nationalist leaders were held in 1919.

Kuzey Afrika arasındaki sınırın üzerindedir. 19. yy'da Bighi burnundaki kazılarda iki Mısır mezar steli çıkarılmıştı. Bunlar bugün Londra'daki British Museum'da iken, Fenike yazısının deşifre edilmesini sağlayan, Fenike dilinde ve Yunanca iki dilli yazıtları olan ve 1697'de keşfedilen iki çotuktan biri de dahil olmak üzere çeşitli Finike kalıntıları Valletta Ulusal Arkeoloji Müzesi'nde sergilenmektedir. Çotuklardan diğeri bugün Paris, Louvre'dadır.

Bugün Malta adalarının nüfusunun etnik yapısı, hem konumunun hem de tarihinin bir sonucudur. Rivayete göre, Roma topraklarına bağlı olduğu MS 44. yy'da Edremit limanından Roma'ya giden bir mahkûmdan ayrıldıktan sonra gemi kazası nedeniyle St. Paul tarafından ziyaret edilmiştir. 870'de, Malta'nın Doğu Ortodoks Hristiyan Piskoposu ve nüfusu esir edilmiş ve Tunus'taki Sousse'a götürülürken

kaydedilen, eski başkent Mdi-na'daki Doğu Roma Ortodoks Katedrali'nden mimari öğelerle birlikte Malta'dan çıkarılmıştır. Malta, 10. yy sonlarından itibaren Sicilyalı Müslümanlar tarafından iskan edilmiştir. Malta, daha sonra, Müslüman ve Hristiyanların büyük ölçüde karşı çıkmasına rağmen, 1091'de Normandiyalılar, Sicilyalı Kont Roger tarafından sözde fethedilmiştir ve 13. yy ortalarında Malta'da Yahudiler yaşamıştır, ancak 1270'e kadar, birçok dönüştürülmemiş Müslüman esir edilmiş veya Lucera'ya sınır dışı edilmiş ve Malta'da Katolik bir Piskopos olmuştur. Gozo 1275'te bir Ceneviz filosu tarafından yağmalanmıştır. 1429'da Kuzey Afrika Kıyısı'ndan bir Hafsi filosu Malta'ya baskın düzenlemiş ve büyük ölçüde Hristiyan sakinlerinin yaklaşık üçte birini çıkarmıştır; 3500-4500 arasında kişi köle olarak alınmıştır. Doktorlar ve toprak sahiplerini de içeren Yahudi nüfus 1492'de

büyük ölçüde sınır dışı edilmiştir. Tüm İspanyol-Aragon topraklarında da durum aynı olmuştur.

300'den fazla Rodoslu ve diğer Yunan Ortodokslar 1530'da Rodoslu Şövalyelerle birlikte gelmiş ve Malta'ya yerleşmiştir. Gozo'nun nüfusunun çoğunluğu 1551'de Malta'daki Hospitalier Şövalyeleri'ne karşı Osmanlıların bir ilk güç denemesinde Turgut Reis tarafından esir edilmiştir ve Gozo daha sonra Sicilyalılar tarafından yeniden iskan edilmiştir. 18. yy'a kadar birçok kişi Malta korsanları ve St. John şövalyeleri tarafından esir edilmiş ve Kuzey Afrika ve Osmanlı sahillerinden getirilmiştir. Son zamanlardaki yasadışı göçmenler ve sığınmacılar da dahil olmak üzere, İngiltere ve başka yerlerle temaslar, MS 870'ten sonra herkesin bir göçmen olduğu bu yerdeki Levanten etnik kökenin bu zenginliğine daha da

Sali Pazarı / The Tuesday market

nicians and Egyptians, on the border between Carthaginians and Romans, there is the Roman villa and the catacombs at Rabat. Malta was on the border between East Romans and Muslims and Latin Catholics and Muslims, today on the border between the EU and North Africa. Two Egyptian burial stele were excavated from the Bighi headland in the 19th c. and are today in the British Museum, London; while a variety of Phoenician finds are on display in the National Archaeological Museum in Valletta including one of the two cippi discovered in 1697 with bilingual inscriptions in Phoenician and Greek, that enabled the deciphering of the Phoenician script, the other is today in the Louvre, Paris.

The ethnic composition of the population of the islands of Malta today is a consequence of both its location and its history. Reputedly visited by St. Paul due to shipwrecked after leaving a prisoner bound for Rome from the port of Adraymyttium (Edremit) in c. 44 A.D. when Malta was Roman territory, in 870 Malta's Eastern Orthodox Christian Bishop and population were enslaved and removed from Malta, with architectural elements from the East Roman Orthodox Cathedral in Mdina, the old capital, recorded as removed to

Sousse in Tunisia, and Malta was from the late 10th c. onwards resettled by Muslims from Sicily. Malta was then nominally conquered by the Norman, Count Roger of Sicily in 1091, although Muslims, Christians largely converted, and Jews were living on Malta in the mid 13th c., but by 1270 numbers of unconverted Muslims were enslaved or deported to Lucera and there was a Catholic Bishop on Malta.

Gozo was sacked by a Genoese fleet in 1275. In 1429 a Hafshid fleet from the North African coast stormed Malta and removed about one third of its largely Christian inhabitants; between 3,500 and 4,500 were taken into slavery. The Jewish population, including doctors and landowners were largely expelled in 1492, as was the case across all Spanish - Aragonese territory. More than 300 Rhodiotes and other Greek Orthodox came with the Knights from Rhodes and settled in Malta in 1530, while most of the population of Gozo was enslaved by Turgut Reis 'Dragut' in 1551 in a first Ottoman probe in strength against the Hospitaller Knights on Malta, and Gozo was then resettled by Sicilians. Many people were enslaved and brought from the North African and Ottoman coastlines by Maltese corsairs and by the Knights of St. John into the 18th c., while later contacts with Britain and elsewhere, including recent illegal immigrants and asylum seekers have added further variety to this richness of Levantine ethnicity, where everyone is an immigrant of post 870 A.D. date.

The two languages of the Maltese today are English and Maltese, a type of Arabic written in Latin letters with loan words brought into Maltese

from Italian, French, English and Spanish. To a lesser extent Italian is spoken. A permanent consequence of Muslim settlement in the late 10th c. has been the Maltese language. Under Catholic rule the written language employed by the educated from the 13th c. was Latin and then Italian, under British rule English and Italian, consequently the Maltese of the native inhabitants was for 600 years a spoken rather than a written language.

At the start of the 17th c. Hieronymus Megiser (1554-1618) published the first phonetic transcription of Maltese words into German. Maltese once again became a written language in the 19th c. and it replaced Italian in court cases as the alternative to English in 1933. Many place names and other words are Arabic, such as the name of the old capital Mdina, Ghajn Zejtuna-spring of the olive, Alla-God, qalb-heart, ghajn-eye/spring, nifs-breath, hu-he, bin-son, bint-daughter, dar-house, bini-building, sam-fast, bir-well, bahar-sea, xitarain, wied-valley, xemx-sun, nahla-bee, zebbug-olive, hobz-bread, halib-milk, ilma-water, melh-salt, fula-bean, tuffieha-apple, zokkor-sugar, zejt-oil, sapun-soap, sikkina-knife, ramel-sand, as also colours, abjad-white, iswed-black, ahdar-green, ahmar-red, isfar-yellow etc., and numbers, wiehed-one, tnejn-two, tlieta-three etc., as is Maltese grammar and sentence structure, and, as in other formerly Muslim areas such as Andalusia, Southern Italy and Sicily, there is considerable religious emphasis upon Miriam, the Virgin Mary, and Yusuf / Joseph.

The old walled capital of Malta for the Roman, East Roman (Byzantine), Muslim, Norman, Hohenstaufen, Angevin and

Paola Camii / The modern Paola Mosque

çeşitlilik katmıştır.

Maltalıların bugün kullandıkları iki dil İngilizce ve İtalyanca, Fransızca, İngilizce ve İspanyolca'dan ödünç alınan sözcüklerle Latin harfleri ile yazılan bir tür Arapça olan Maltacadır. Daha az oranda İtalyanca konuşulmaktadır. 10. yy'ın sonlarında Müslüman yerleşiminin kalıcı bir sonucu Maltaca dili olmuştur. Katolik yönetimi altında 13. yy'dan itibaren eğitimliler tarafından kullanılan yazı dili Latince ve daha sonra İtalyanca, İngiliz yönetimi altında İngilizce ve İtalyanca olmuştur. Dolayısıyla, yerli sakinlerin Maltacası 600 yıl boyunca yazı dilinden çok konuşma dili olmuştur. 17. yy'ın başında, Hieronymus Megiser (1554-1618) Maltaca sözcüklerin Almancaya ilk fonetik transkripsiyonunu yayımlamıştır.

Maltaca 19. yy'da yeniden bir yazı dili haline gelmiş ve 1933'te mahkemelerde İngilizcenin alternatifi olarak İtal-

yancanın yerini almıştır. Eski başkent Mdina'nın ismi, Ghajn Zejtuna-zeytin baharı, Allah-Tanrı, qalb-kalp, ghajn-göz/bahar, nifs-nefes, hu-o, bin-oğul, bint-kız evlat, dar-ev, bini-bina, sam-hızlı, bir-iyi, bahar-deniz, xita-yağmur, wied-vadi, xemx-güneş, nahla-arı, zebbug-zeytin, hobz-ekmek, halib-süt, ilma-su, melh-tuz, fula-fasulye, tuffieha-elma, zokkor-şeker, zejt-yağ, sapun-sabun, sikkinabıçak, ramel-kum ve ayrıca abjad-beyaz, iswed-siyah, ah-dar-yeşil, ahmar-kırmızı, isfar-sarı vb. gibi renkler ve wiehed-bir, tnejn-iki, tlieta-üç vb. gibi sayılar gibi pek çok yer ismi ve diğer sözcükler Arapçadır. Maltaca dilbilgisi ve cümle yapısı da öyledir ve Endülüs, Güney İtalya ve Sicilya gibi daha önceki diğer Müslüman alanlarda olduğu gibi, Meryem ve Yusuf'a önemli bir dini vurgu vardır.

Roma, Doğu Roma (Bizans), Müslüman, Normandiya, Hohenstaufen, Angevin ve Aragonlular tarafından atanan

valiler için Malta'nın eski duvarlı başkenti Mdina'da ülkenin iç kısmı idi. Bunu, Büyük Liman yakınında Birgu'da geçici başkentin kuruluşuyla Şövalyelerin gelişi takip etti, çünkü Tarikat'ın hacı seferine devam etmek için bir liman yerine ihtiyaç vardı. 1565'teki Osmanlı kuşatmasının ardından, 1566'da Birgu'dan Büyük Liman'ın karşı tarafındaki yarımada üzerinde, Büyük Usta La Valette-Parisot tarafından, yeni başkent, istihkamlı, ızgara planlı, manyerist-barok şehir Valletta kuruldu. Valletta bugün UNESCO Dünya Mirası bir şehirdir ve 2018 Avrupa Kültür Başkenti olacaktır. St. John Şövalyeleri Tarikatı'nın merkezi bugün yine Valletta'dadır.

Kudüslü St. John Şövalyelerinin Hacı Katolik Tarikatı 1522'de Osmanlı Sultanı Kanuni Sultan Süleyman'ın kuvvetleri tarafından Rodos'taki merkezi ve İstanköy ve Bodrum, Türkiye'den sınır dışı edildikten sonra, Şövalyelere

MOTİF

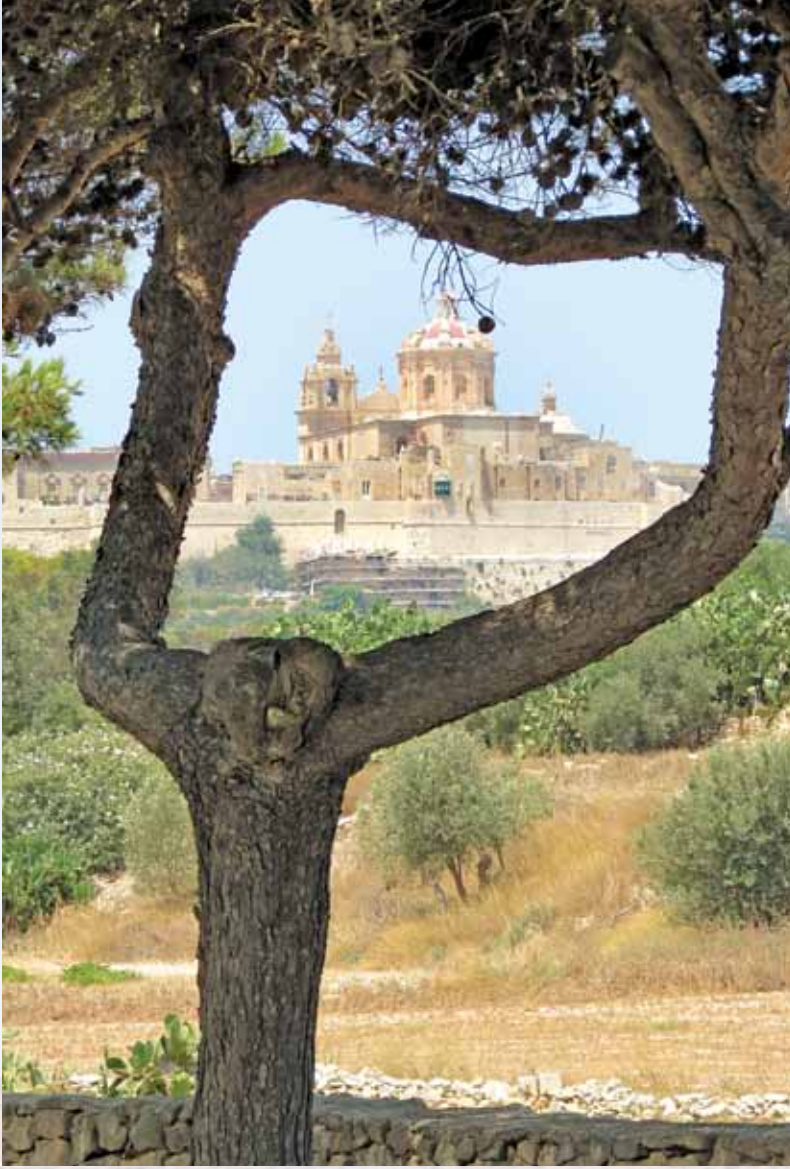
Kültür Merkezi

Tel: 0384 511 48 59 - 511 38 93

Yeni Mh. Ç.E.Ç Yolu No:1 AVANOS-NEVŞEHİR-KAPADOKYA

www.kapadokya-motif.com

View of the old capital Mдина and its Cathedral, stripping of the fortification walls of paint and surfacing in progress.

1530'da Sicilya'daki İspanyol topraklarından İmparator V. Charles tarafından her yıl bir Malta şahini karşılığında Malta adaları, 21 yıl sonra Turgut Reis'e teslim olan İspanyol işgali altındaki Tripoli limanı ile birlikte yönetmeleri için verildi. Şövalyelerin adalara geliş sonucunda, 1565'te Osmanlıların Malta işgali ve kuşatması meydana geldi. Osmanlıların Roma'yı Konstantinopolis-İstanbul yeni Roma'sı ile birleştirmek için Roma'yı fethetme hırsı, St. John Şövalyelerinin Rodos'tan sürülmesi ile birlikte, Fatih Sultan Mehmet'in ölümü ve Osmanlı kuvvetlerinin 1481'de Ortanto köprübaşı

mevziinden tahliyesi ile sona erdi. 1488'de bir Osmanlı baskınında Birgu'nun yağma edilmesi gibi, Katolikler tarafından Müslüman kıyı toprakları ve denizciliği üzerinde karşılıklı olarak uygulanan köle akını, korsanlar ve korsanlığa dair her zamanki iş dışında, eğer Malta 1530'dan itibaren St. John Hospitalier Şövalyelerinin Katolik Haçlılarının yeni üssü haline gelmemiş olsaydı, 1565 yılında kuşatılmış olmazdı.

Malta kuşatması, Osmanlıların daha sonraki Viyana kuşatmaları gibi, Osmanlıların batıya doğru genişlemelerinin dış sınırlarını işaretledi ve tanımladı,

ancak Malta'nın durumunda niyet farklı idi. Malta'nın sınırlı boyutu ve doğal kaynakları ve Sicilya ve Güney İtalya'daki imparatorluk kuvvetlerine yakınlığı göz önüne alındığında, Sultan Süleyman Malta adasını tutmak niyetinde değildi ve örneğin sefer sırasında yakındaki su kaynakları ile eski başkent Mдина'yı almak için hiçbir ciddi çaba yoktu. Birincil amaç, ada üzerinde St. John Şövalyelerinin yeni oluşmuş varlığını yok etmektir. Bu, Osmanlı toprakları, denizciliği ve ticaretine karşı Şövalyelerin haclı seferini durdurmak ve Müslümanları kendi köleleri yapmalarını sınırlamak için, Şövalyelerin 1522'de doğu Akdeniz'deki kendi üslerinden çıkarılmasına yol açan, aynı Sultan'ın politikasının bir devamıydı.

30.000 kişilik Osmanlı ordusu 20 Mayıs 1565'te Marsaxlokk'a çıktı ve Mayıs ayından 23 Haziran'a kadar, Marsamxett'i Büyük Liman'dan ayıran, Valletta'nın bugün üzerinde olduğu yarımada ucundaki yoğun savunulan St. Elmo Kalesi'ni kuşattı, topa tuttu ve sonunda ele geçirdi. Bu sırada, Turgut Reis ölümcül yaralandı. St. Elmo'nun ele geçirilmesi, Osmanlı donanmasının Marsamxett limanına güvenli bir biçimde demirlemesine izin verdi. Haziran ayının sonundan Eylül ayına kadar, Şövalyelerin başkenti Birgu, burnu Büyük Liman'a uzanan St. Angelo kalesi, komşu burun Senglea ve St. Michael Kalesi kuşatıldı, tünel kazıldı, silahla saldırıldı ve topa tutuldu. Osmanlı kuşatması 8 Eylül'de kaldırıldı ve Sicilya'dan ana destek kuvvetinin karaya çıkması ve sonbahar havasının yaklaşması nedeniyle, donanma 13 Eylül'de İstanbul'a doğru Malta'dan ayrıldı.

O zamanki askeriye açısından, müstahkem bir mevkiide 1

Başkent Valletta'nın Panoromik görünümü / Panorama of the Knights of St. Johns' walled capital Valletta, founded 1566 on its peninsular, from Marsamxett.

Aragonese appointed governors was inland at Mdina. This was followed on the Knights arrival by the establishment of the temporary capital at Birgu by Grand Harbour, as a harbour location was needed for the Order to prosecute their crusade and, following the Ottoman siege of 1565, the new capital, the fortified grid-iron planned mannerist-baroque city of Valletta was founded by Grand Master La Valette-Parisot on the peninsular on the opposite side of Grand Harbour from Birgu in 1566. Valletta is today a UNESCO World Heritage city and will be the 2018 European Capital of Culture. The headquarters of the Order of the Knights of St. John is again today in Valletta.

After the Crusading Catholic Order of the Knights of St. John of Jerusalem were expelled from their headquarters of Rhodes and from Cos (Lango-İstanköy) and Bodrum, Turkey, by the Ottoman Sultan Süleyman (Solomon) the Magnificent's forces in 1522, the Knights were given the Maltese islands to rule by Emperor Charles V in 1530, from the Spanish territory of Sicily in exchange for a Maltese falcon each year, together with rule over the Spanish occupied port of Tripoli, which was surrendered 21 years later

to Turgut Reis, and it was in consequence of the Knights' arrival on the islands that the Ottoman invasion and siege of Malta in 1565 was undertaken.

Ottoman ambition for the conquest of Rome, to join Rome to the new Rome of Constantinople-Istanbul, together with the expulsion of the Knights of St. John from Rhodes, ended with the death of Sultan Mehmet the Conqueror and the evacuation of Ottoman forces from their bridgehead of Otranto in 1481, and it is clear that excepting the usual business of slave raiding, corsairs and piracy by Muslims, such as the sack of Birgu in an Ottoman raid in 1488, and which was practiced reciprocally by Catholics upon Muslim coastal territories and shipping, Malta would not have been besieged in 1565, if it had not become the new base for the Catholic Crusaders of the Hospitaller Knights of St. John from 1530 onwards.

The siege of Malta, like the later Ottoman sieges of Vienna, marked and defined the outer limits of Ottoman westward expansion, but the intention in the case of Malta was different. It was not the intention of Sultan Süleyman to hold the island of Malta, given its limited size and natural resources

and its proximity to Imperial forces in Sicily and southern Italy and there was for example no serious attempt to take the old capital of Mdina with its nearby water resources during the campaign.

The primary intention was to destroy the newly established presence of the Knights of St. John on the island, a continuation of policy under the same Sultan that led to the Knights' expulsion from their bases in the eastern Mediterranean in 1522, to stop the Knights' crusade against Ottoman territory, shipping and trade and to limit their enslaving of Muslims.

The Ottoman army of 30,000 landed on the 20th of May 1565 at Marsaxlokk and from May to June 23rd besieged, bombarded and finally captured the heavily defended Fort St. Elmo on the tip of the peninsular on which Valletta stands today, dividing Marsamxett from Grand Harbour, during which Turgut Reis was mortally wounded.

The capture of St. Elmo allowed the Ottoman fleet to moor in safety in Marsamxett harbour. From the end of June to September the Knights' capital of Birgu and Fort St. Angelo on its promontory extending into Grand Harbour and the adjacent promontory of Seng-

A knights townhouse in Valletta with its characteristic traditional painted walls and wooden painted balconies.

savunucuya karşı 3 oranında bir atak gücü, 541 Şövalyeyi içeren 10.000'e karşı yaklaşık 30.000 asker, biraz savunucuların lehine oluyordu. Pek çok şey iletişim hatları, malzeme, yardım kuvvetlerinin gelişi ve morale bağlıydı. Osmanlıların morali Turgut Reis'in ölümü ve küçük St. Elmo kalesini ele geçirmek için geçen uzun zaman ile bozulmuştu.

Ancak, sonuçları açısından, 1565 kuşatmasının anıları Şövalyeleri, büyük miktarda hazine, gelir ve çabayı donanmalarını büyütme ve doğu Akdeniz'de haçlı deniz seferleri yapmak için harcamak yerine, bu kaynakları Malta üslerini beklenen başka bir Osmanlı saldırısına karşı savunmak için büyük istihkam planlarına harcamaya yöneltti. Malta kuşatması, sonraki iki yüzyıl boyunca sonuçları açısından, görece olarak ucuz bir fiyata satın alınan çok önemli bir Osmanlı zaferi olarak kabul edi-

lebilir, çünkü her bir Osmanlı işgali tehdidi olduğunda, Malta istihkamları, aksi takdirde çok sayıda ek kadirge ve deniz seferini finanse etmiş olacak ve St. John Şövalyeleri tarafından olduğundan çok daha fazla Osmanlı ticaret, iletişim ve topraklarına zarar verilmiş olmasına neden olacak kaynakları kullanarak, St. John Şövalyeleri tarafından güçlendiriliyor ve kapsamı artırılıyordu.

Kuşatmadan sonra, St. John Şövalyeleri 1566'dan itibaren, doğu Osmanlı Akdeniz'ine haçlı seferi düzenledikleri, akınlar yaptıkları ve Maltalı Corso korsanlarına yardım ettikleri 260 yıl boyunca, Büyük Liman'ın diğer tarafında yeni surlu Valletta kentinin inşasına başladı, beklenen ancak asla meydana gelmeyen sonraki Osmanlı kuşatmalarına dayanması için adaları istihkam etti ve kadirgeler ve 18. yy'da kendi yelken filoları için deniz tesislerini genişletti, ancak St.

John Tarikatı'nın 28 Büyük Usta'sının Malta'da hüküm sürmesinden sonra, sürgün edildiler ve adalar Osmanlı Mısır'ını işgalinden önce Napolyon'un Fransız Cumhuriyet güçleri tarafından 1789'da kısa bir süre işgal edildi.

1789-1798'de Fransız Cumhuriyet işgaline karşı Malta ayaklanmasının ardından, Malta İngiltere'nin himayesine girdi ve daha sonra 19. ve 20. yüzyıllarda bir sömürge haline geldi. Büyük Liman'ın İngiliz Akdeniz donanması için bir üs olmasıyla limanlar Tersane ve Kadirge Limanı'ndaki Deniz Kuvvetleri Komutanlığı tersanelerinde pek çok faaliyet ve işe sahne olurken, ada ve ilgili kale boyunca uzanan Victoria Hatları'nın yapımı ve Rinella Kalesi'nde bugün yerinde duran kıyı savunması için iki adet 100 tonluk silahın kurulumu gibi daha fazla istihkam yapıldı. Ada, II. Dünya Savaşı'nda İtalyan ve Alman uçakları ta-

lea and Fort St. Michael were besieged, mined, assaulted and bombarded. The Ottoman siege was lifted on the 8th of September and the fleet left Malta for Istanbul on the 13th of September, due to the landing of the main relief force from Sicily and the approach of autumn weather.

In military terms at that time, an attacking force ratio of 3 to 1 defender in a fortified stronghold, roughly 30,000 troops against 10,000 including 541 Knights, slightly favoured the defenders, much depended on the lines of communication, supplies, the arrival of relief forces and morale. Ottoman morale was damaged by the death of Turgut Reis 'Dragut' and by the length of time it took to capture the small fort of St. Elmo. However, in terms of its consequences, memories of the 1565 siege drove the Knights to expend vast amounts of treasure, income and effort on huge schemes of fortifications to defend their base of Malta from another expected Ottoman assault, rather than spending these resources on increasing their fleet and crusading naval operations in the eastern Mediterranean.

The siege of Malta can be understood to have been, in its consequences over the next two hundred years, a most considerable Ottoman victory, bought at a relatively cheap price, as every time there was the threat of an Ottoman invasion the fortifications of Malta were strengthened and increased in scope by the Knights of St. John, utilising resources that otherwise would have funded numerous additional galleys, naval operations and enabled much greater damage to Ottoman trade, communications and

territory inflicted by the Knights of St. John than was the case. After the siege the Knights of St. John from 1566 began construction of the new walled city of Valletta on the other side of Grand Harbour, strongly fortified the islands to withstand the expected subsequent Ottoman siege that never came and expanded naval facilities for galleys and in the 18th c. for their sailing squadron, during the course of 260 years of crusading and raiding in the eastern Ottoman Mediterranean and facilitating the corsairs of the Maltese Corso, but, after the reign of 28 Grand Masters of the Order of St. John on Malta, they were expelled and the islands were briefly occupied by Napoleon's French Republican forces in 1789 before his invasion of Ottoman Egypt.

Following the Maltese uprising against the French Republican occupation from 1789-1798, Malta became a British protectorate and then a colony in the 19th and 20th c. The harbours saw much activity and work in the Admiralty dockyards in Dockyard and Galley Creek with Grand Harbour the base for the British Mediterranean fleet, while further fortifications were undertaken including the construction of the Victoria Lines extending across the island and associated forts and the installation of two 100 ton guns for coastal defence, that at Fort Rinella remains in situ today.

The island was heavily bombed by Italian and German aircraft in World War Two, killing 1,540 and wounding 3,978 Maltese civilians and many buildings were destroyed and thousands were made homeless. With decolonisation, Malta became independent in 1964 and a Republic from 1974, the last British troops left Malta in 1979

and Malta became a member state of the EU in 2004.

Malta has one of the highest population densities per sq. km. in the world, but there are still superb areas of natural landscape, beaches and farmland. In the past cotton and cumin were grown as the main export crops and salt was collected from salt pans along the coastline, and the farming of grain and vegetables including beans, carrots, tomatoes and then potatoes introduced in the 19th c., figs, olives, vines, carob, varieties of oranges including blood oranges and lemons, the collection of capers, and there are cattle, including the famous Maltese goat, horses, and fishing, including today tuna fish farms, although much produce is imported from adjacent Sicily and elsewhere including Turkey.

Maltese bread is very tasty as is the local honey. Specialities include: pastizzi flaky pastry filled with rikotta cheese or peas, bigilla a broad bean spread, spiced olives and hobz biz-zejt, bread, tomatoes, rubbed into the bread with olive oil, sometime with tuna, capers, salt and pepper, as well as a range of pasta and rice based dishes. Kinnie is a refreshing Maltese bottled drink spiced with herbs.

Rainfall is between November and February and in March and April there is a profusion of greenery, blossom and wild flowers. Tourism has rapidly grown in importance and more than three times the number of Malta's inhabitants visit the islands each year and it has become an important centre of EFL education, of holiday flats and hotels and yacht tourism. There are twice weekly flights via Air Malta from Istanbul to Luqa airport in Malta. A legacy

A group of salt pans at Xghajra.

rafından yoğun bir biçimde bombalandı ve 1540 Maltalı sivil öldü, 3978'i yaralandı, birçok bina yok edildi ve binlerce kişi evsiz kaldı. 1964'te Malta sömürge olmaktan çıkarak bağımsız hale geldi ve 1974'ten sonra Cumhuriyet oldu. Son İngiliz birlikleri Malta'yı 1979'da terk etti ve Malta 2004 yılında AB üyesi devlet haline geldi.

Malta km² başına düşen yoğunluk bakımından dünyanın en yüksek nüfuslarından birine sahiptir, ancak yine de doğal peyzaj, plajlar ve tarım alanları olarak muhteşem alanlar vardır. Geçmişte pamuk ve kimyon ana ihrac bitkileri olarak yetiştiriliyordu ve kıyı şeridi boyunca tuzlalarla tuzla toplanıyordu. Tahıl ve fasulye, havuç, domates ve daha sonra 19. yy'da gelen patates gibi sebze yetiştiriciliği yapılmıyordu. İncir, zeytin, üzüm, keçiyoynuzu, kan portakal gibi portakal çeşitleri ve limon yetiştirilir, kapari toplanır, ünlü Malta keçisi gibi sığırlar, atlar vardır ve bugünkü tuna balığı çiftlikleri gibi balıkçılık yapılır. Ancak, ürünlerin çoğu komşu Sicilya'dan ve Türkiye gibi başka ülkelerden ithal edilir. Malta ekmeği, yerel bal gibi, çok lezzetlidir. Spesialiteleri arasında; rikotta peyniri veya bezelye ile doldurulmuş hamur olan pastizzi katmeri, geniş bir fasulye ezmesi olan bigilla, baharatlı zeytin, zeytinyağı ve bazen tuna ile ekmeğe sürül-

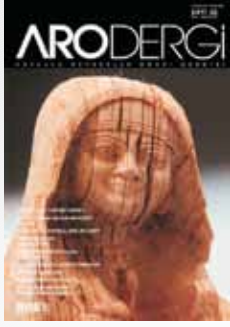
müş domates olan hobz biz-zejt, kapari, tuz ve biberin yanı sıra geniş çeşitlilikte makarna ve pirinç tabanlı yemekler vardır. Kinnie, otlar ile tatlandırılmış serinletici bir Malta şise içeceğidir.

Yağmur Kasım ile Şubat ayları arasında yağar ve Mart ve Nisan aylarında yeşillik, çiçeklenme ve kır çiçeklerinde bir bolluk vardır. Turizmin önemi hızla artmıştır ve her yıl Malta'nın sakinlerinin üç katından fazlası adaları ziyaret eder. Yabancı dil olarak İngilizce eğitiminin, tatil daire ve otellerinin ve yat turizminin önemli bir merkezi haline gelmiştir. İstanbul'dan Malta'daki Luqa havaalanına haftada iki kez uçak seferleri bulunmaktadır. İngilizlerin bir mirası, trafiğin Kıbrıs'taki gibi soldan olmasıdır ve İstanbul veya Antalya'daki gibi işe gidış-geliş saatlerinde sıkışık olabilir. Sakinlerin ve turistlerin sayısı, sınırlı yağış ve onun günümüzdeki sınırlı toplanması göz önüne alındığında, deniz suyunu içme suyuna dönüştüren osmoz tesisleri vardır ve fotoelektrik hücrelerinin kullanımı giderek artmaktadır.

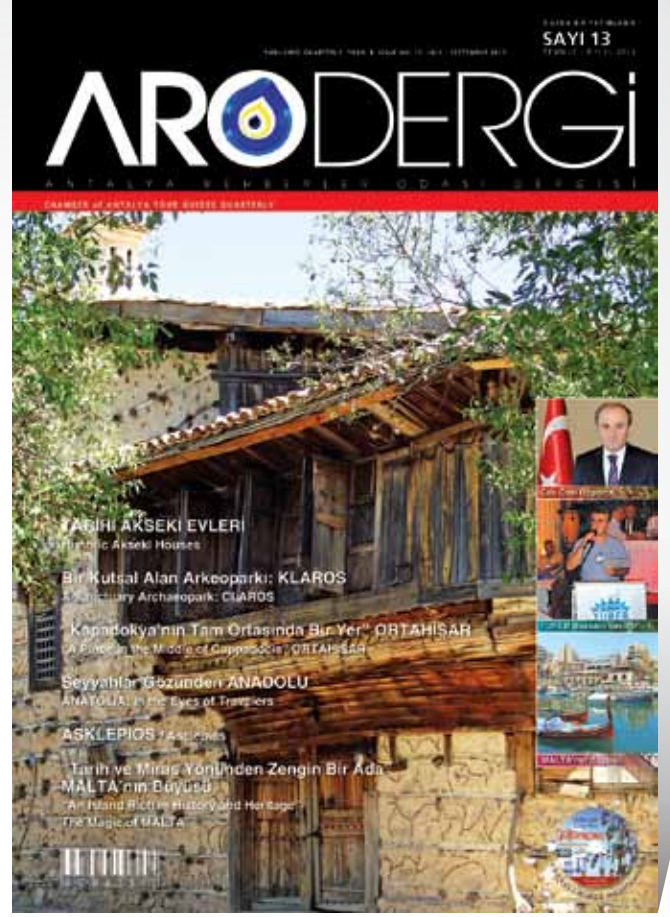
Malta nüfusunun çoğunluğu Romalı Katoliklerdir, ancak Protestan, Yahudi ve Latin Ortodoks cemaatler de vardır. 870'ten 13. yy'a kadar Müslüman varlığının çok az hayatta kalan fiziksel kanıtı vardır, bunlar Mdina surlarının bir bölü-

mü, bazı seramikler ve mezar taşlarıdır. Başkent Mdina'daki cami, Venedik'ten getirilen bir çanın 1370'te takıldığı minarenin Endülüs'te olduğu gibi çan kulesine dönüştürülmesiyle, kuşkusuz Ortaçağ Katolik katedraline dönüştürülmüştü. Ancak, bu katedral 1963'teki depremde büyük ölçüde harap oldu ve daha sonra yeniden inşa edildi. Yine de, Mdina'da son zamanlarda yapılan sınırlı kazılarda birçok İslami çanak çömlek çıkarıldı.

Bugün Paola'da Müslüman bir nüfus ve Müslüman halka hizmet eden ve Albay Muammer Kaddafi tarafından inşa edilen bir cami vardır. Ayrıca, Marsa'da, İngilizler tarafından yıkılan daha önceki bir cami ve mezarlığın yerini alan, 19. yy'da Osmanlı uluslararası tarzında, Osmanlı Sultanı-Halifesi Abdülmecid'in emriyle inşa edilen, kullanılmayan ancak muhteşem olan daha önceki bir cami ve 1565 şehitlerinin mezarlığı bulunmaktadır. Ayrıca, ne yazık ki bugün bir kedi barınağı olan, Bormla'daki Kaya Kapısı mezarlığında, 1565 Büyük Kuşatması'nda ölen Osmanlıların mezarlığı vardır ve yine Bormla'da, I. Dünya Savaşı'nda Osmanlı tutsakların tutulduğu ve 1919'da İttihat ve Terakki, Türk Milliyetçi Komitesi'nin önemli üyeleri olan 77 mahkumun işgal altındaki İstanbul'dan getirilip, İngilizler tarafından tutsak

ARO DERGI

13.SAYI

**ADNAN
SAYKI**

**GRAFİK TASARIM
WEB SİTESİ TASARIMI
ARAMA MOTORU KAYDI**

www.adnansayki.com - 0537 419 43 23 - adnan@adnansayki.com

Gözetleme Kulesi / One of the coastal watchtowers, Tal-Hamrija constructed by Grand Master de Redin in 1658-9.

edildiği Verdala Kalesi vardır. Bu kişiler arasında aşağıdakiler vardır: Ali İhsan Sabis Paşa 1882 - 1957, Hüseyin Rauf Orbay 1881 - 1964, Ali Fetih Okyar 1880-1943, Ahmet Şükrü Bey 1873 / 75 - 1926, Hasan Tahsin Uzer 1877-1939, Mithat Şükrü Bleda 1874 - 1956, Şükrü Kaya 1883-1959, Halil Menteşe 1874 - 1948, Mehmet Cavit Bey 1875-1926 ve Ziya Gökalp 1876-1924.

Valletta'daki Ulusal Arkeoloji Müzesi'ne ek olarak, eğer insan St. John Şövalyelerinin güç verdiği dini-kültürel iklimi anlamak isterse, Büyük Usta'nın Sarayı'nı, cephaneliği ziyaret etmeye ve ortaçağ sonrası batı resminin en büyük örneklerinden biri olan, sanrısız yakınlığıyla St. John (Vaftizci Yahya)'un infazı'nın Caravaggio'ya ait 1608 tarihli 3,5'a 5 m boyutlarındaki ünlü tablonun olduğu Valletta'daki St. John Küçük Katedral ve Tapınağı'nda vakit geçirmeye değer. Ayrıca, İspanyol şapelinde zenci ve yeniçeri kölelerin gerçek boyutlu heykelleri tarafından desteklenen Büyük

Usta Nicholas Cotoner'in mezarı, kayınbiraderi Cem Sultan'ı Osmanlı topraklarının dışında tutabilmeleri için Sultan II. Beyazıt tarafından Şövalyelere verilen St. John'un kolunu içeren kutsal emanetlerin saklandığı sandık (diğer kol İstanbul'daki Topkapı Sarayı Hazinesi'ndedir) ve St. John Tarikatı'nın tarihini tasvir eden tonozdaki Mattia Preti'ye ait 17. yy resimleri de görülmeye değerdir. Katedralin zemini Şövalyelerin kakma (işlemeli renkli mermer) mezar taşları ile kaplıdır. Valletta yakınlarında, atmosferi bakımından hem daha önceki katedral ve sarayla, hem de UNESCO Dünya Mirası Barok kenti olarak listelenmiş bir kentin içindeki Kent Kapısı yakınındaki bombalanmış eski opera binası kalıntıları arasında inşa edilen temelde saçma modernist tiyatroyla tezat oluşturan 18. yy Şövalyelerinin Manoel Tiyatrosu vardır.

Birgu'daki Ulusal Denizcilik Müzesi'nde önemli hazineler vardır ve Büyük Liman ve Valletta arasında seyahat için Venedik gondoluna benzer bir

şey olan dghajsa kiralayabilirsiniz. Bu seyahat sırasında, parlak boyalı ahşap balıkçı tekneleri olan luzzu'yu geçebilir ve belki de öğleden sonra geç saatlerde 8 Eylül'deki Zaffer Bayramı regatta'sı için pratik yapan regatta kulüplerinin üyelerini görebilirsiniz. Kendi şehirlerinin renklerini taşıyan el yapımı yarış tekneleri, bükülmüş kül yapraklardan ince bir tabaka ile kaplı ahşap çerçeveler, Büyük Liman'ın mavi sularına dalan ve içinde yarıp sönen kürekleri görmeye değer şeylerdir ve Bormla'da hala bulabileceğiniz eski boyalı cepheler gibi çok güzel bir manzarayla sonuçlanan beceri, işçilik, takım çalışması ve eğitimin bir hatırlatıcısıdır.

Gece hayatının merkezi St. Julians-Paceville alanıdır. Bazıları 2013 yılındaki Mattia Preti sergisi gibi uluslararası öneme sahip olan festivaller, sergiler, konserler ve tiyatro gösterileri çeşitli mekanlarda düzenlenir.

Daha fazla bilgi için bkz.:
www.maltaculture.com
www.heritagemalta.org

of the British is that the traffic, as on Cyprus, drives on the left and can be as congested in the rush hour as Istanbul or Antalya. Given the number of inhabitants and tourists, the limited rainfall and its limited collection today, there are osmosis plants converting sea water into drinking water, while there is increasing use of photoelectric cells.

The majority of the Maltese population are Roman Catholic, although there are Protestant, Jewish and Latin Orthodox congregations. There is very little surviving physical evidence of the Muslim presence from 870 into the 13th c., a part of the fortifications of Mdina, some ceramics and tombstones.

The mosque in the capital Mdina was doubtless converted into the Medieval Catholic cathedral, the minaret becoming the bell tower as was the case in Andalusia, with a bell brought from Venice installed in 1370, however this cathedral was largely destroyed in the earthquake of 1693 and it was then rebuilt, although recent limited excavations in Mdina have produced quantities of Islamic pottery.

There is today a Muslim population and a mosque in Paola serving the Muslim community built by Col. Muhammad Qaddafi. There is also a disused but superb earlier mosque and a 1565 martyrs graveyard constructed by order of the Ottoman Sultan-Caliph Abdul-Mejid in the 19th c. Ottoman international style standing in the Marsa, which replaced an earlier mosque and graveyard demolished by the British.

There is also the graveyard of the Ottoman fallen in the Great Siege of 1565 in the Rock

Gate cemetery, Bormla, which regrettably today is a cats sanctuary, and also in Bormla stands Fort Verdala where Ottoman prisoners were held during the First World War and where, in 1919, 77 prisoners, important members of the Turkish Nationalist Committee of Union and Progress were brought from occupied Istanbul and imprisoned by the British, before their return to Turkey, including: Ali Ihsan Sabis Pasha 1882-1957, Hussein Rauf Orbay 1881 - 1964, Ali Fetih Okyar 1880 - 1943, Ahmed Shukru Bey 1873 / 75 - 1926, Hasan Tahsin Uzer 1877 - 1939, Midhat Shukru Bleda 1874 - 1956, Shukru Kaya 1883 - 1959, Halil Mentese 1874 - 1948, Mehmed Javid Bey 1875 - 1926 and Ziya Gokalp 1876 - 1924.

In addition to the National Archaeological Museum in Valletta it is certainly worthwhile to visit, if one wishes to understand the religious-intellectual climate that powered the Knights of St. John, the Grand Master's Palace and the armoury and to spend sometime in St. John's Co-Cathedral and Oratory in Valletta which contains the famous 1608, 3.5 by 5m. painting by Caravaggio of the Beheading of St. John the Baptist with its hallucinatory immediacy and which is one of the greatest examples of post-medieval western painting; the tomb of Grand Master Nicholas Cottoner supported by life-sized sculptures of negro and janissary slaves in the Spanish chapel; the reliquary containing the arm of St. John the Baptist given to the Knights by Sultan Beyazit II so they could keep his brother in law Jem Sultan out of Ottoman territory, the other arm is in the Topkapi Palace Treasury, Istanbul, and the 17th c. paintings in the vault by Mattia Preti depicting the

history of the Order of St. John, while the floor of the cathedral is covered in the intarsia (inlaid coloured marble) tombstones of the Knights. Nearby in Valletta is the 18th c. Knights' Manoel Theatre which contrasts in its atmosphere both with the earlier cathedral and palace, and with the fundamentally absurd modernist theatre being constructed in the bombed out remains of the former opera house by City Gate within a UNESCO listed World Heritage Baroque city.

There are considerable treasures in the National Maritime Museum in Birgu, and you can hire a dghajsa, somewhat like a Venetian gondola, for the trip to and from Valletta across Grand Harbour, passing the luzzu the brightly painted wooden fishing boats and perhaps in the late afternoon seeing members of the regatta clubs practicing for the Victory Day regatta on the 8th of September.

The handmade regatta boats carrying the colours of their respective cities, the wooden frames covered in a thin layer of bent ash sheets, their oars dipping and flashing through the blue waters of Grand Harbour are one of the sights and are a reminder of the skill, craftsmanship, teamwork and training that, like the old painted facades that you can still find in Bormla, results in a beautiful sight.

The swirl of nightlife is centred on the St. Julians-Paceville area. Festivals, exhibitions, concerts and theatrical performances, some are of international importance such as the Mattia Preti exhibition in 2013, are held in a variety of venues.

See for further information the websites:

www.maltaculture.com
www.heritagemalta.org

Turist Rehberleri Birliği

TUREB Seçimleri Yapıldı.

A. Zeki APALI TUREB Başkanı seçildi.

TUREB-Turist Rehberleri Birliği'nin 18 Temmuz 2013 tarihinde yapılan 1. Olağan Genel Kurul Toplantısı sonucunda; resmi sonuçlar aşağıdaki gibidir.

Genel Kurul sonucunda ARO 2. Başkanı A. Zeki APALI, TUREB Başkanı seçilmiştir. Kendisini kutluyor ve başarılarının devamını diliyoruz.

TUREB BAŞKANI

A. Zeki Apalı: 83 Oy (ARO)

YÖNETİM KURULU

Hakan Eęinlioęlu: 81 Oy (İRO)

Sami Yılmaz: 72 Oy (NERO)

Cenk Cengiz: 69 Oy (İZRO)

Mehmet Ulusoy: 68 Oy (ARO)

DENETİM KURULU

Ahmet Mümtaz Maden: 88 Oy (İRO)

Hadi Tekay: 84 Oy (ÇARO)

İsa Levent Gürçavdı: 83 Oy (ATRO)

DİSİPLİN KURULU

Asmen Yalçın Kaya: 79 Oy (İRO)

Tolga Olay: 74 Oy (MURO)

Esmeray Akar: 62 Oy (İRO)

DİSİPLİN KURULU AVUKATLARI

Ali Çelik: 124 Oy

Özden Başak: 70 Oy

Ayrıca; Genel Kurul'da yapılan oylama sonucunda TUREB'in merkezinin Ankara olması kararlaştırıldı ve TUREB aidatları hakkında 100 kişiye kadar üyesi olan odalardan aidat toplanmamasına 100 ile 250 arasında üyesi olanların yüzde 5 oranında aidat vermesine karar verildi.

Haberler

ARO Söyleşileri Devam Ediyor...

Prof. Dr. Cemil BOYACI (05.06.2013)
Konu: Yurtiçi ve Yurtdışı Turizm Değerleri

Y. Ali SAKARYA (12.06.2013)
Konu: Anadolu'da Tıp ve Edirne
2. Beyazıt Darüşşifası

Eyüp ÇAĞLAYAN (26.06.2013)
Konu: Antalya ve Kaleiçi Ölçeğinde
bir Rehber Turiste neler anlatmalı?

Yoğun ilgi gören söyleşilerimiz artan katılım ve ilgi ile devam ediyor. Meslektaşlarımızın istek ve önerileri ile daha profesyonel bakış açısıyla önümüzdeki dönemlerde de hız kesmeden aynı bakış açısı ile devam etme gayreti içerisindeyiz.

Delege Toplantısı

1. Olağan TUREB genel kurul öncesi ARO Delegeleri olarak odamızda toplantı yapıldı. Genel anlamda birliğin oluşumu ve izlenecek yol haritası ile ilgili görüşler masaya yatırıldı.

05-06 Haziran 2013

TUREB Antalya alıştayı

İkincisi Antalya'da yapılan alıştaya Türkiye genelinden tüm oda başkan veya başkan yardımcıları düzeyinde katılımıla TUREB'in resmen kuruluşundan sonra yapılan en kapsamlı ve ilk resmi toplantısı gerçekleştirildi.

Ayrıca; kaçak rehberlik faaliyetlerinin önlenmesi için de yeni denetmenlerin eğitimi uygulamalı olarak verildi.

Türkiye genelinde mevcut 13 Meslek odasından 12 sinin başkanlarının katıldığı toplantının gündemini aşağıdaki konular oluşturdu:

1. Temmuz ayında yapılacak 1.TUREB Genel Kurulu,
2. Anayasa mahkemesinin kararı gereği TUREB tarafında hazırlanması gereken 6326 sayılı Kanuna dayalı Yönetmelik,
3. Mevcut yönetmeliğin uygulamadaki sıkıntıları ve eksiklikleri,
4. Yeni kurulan odaların yapılanması,
5. Ortak denetimler,
6. Vergi ve Sgk ile ilgili mevzuat,
7. Genel durum değerlendirmesi.

Denetimler

22.06.2012 tarihli ve 28331 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 6326 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu, 23.02.2013 tarihli ve 28568 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Turist Rehberliği Meslek Yönetmeliği ve ilgili mevzuat kapsamında turist rehberliği hizmetlerinin denetlenmesi, turist rehberlerinin 6326 sayılı Kanuna uygun olarak çalışmalarının sağlanması, belgesiz rehberlik faaliyetlerini engellenmesi amacıyla yapmakta olduğumuz denetimler aralıksız devam etmektedir.

Rehberlerimizin haklarını korumak, yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğini kontrol etmek amacıyla devam eden denetimlerde meslektaşlarımızın yardım ve desteklerinin her geçen gün artarak devam etmesinden dolayı teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Rehberlerimizin denetmen arkadaşlarımıza yardımlarına devam etmelerini bekliyor; çalışmaların turizm açısından olumlu dönüşlere sebep olmasını diliyoruz.

ÖZUMUT

OFSET & MATBAA

Hüseyin YAYAN

Kalite Ayrıntılarda Gizlidir.

Çözümü

Özumut'ta!

“Yılların deneyimi ile profesyonel hizmet...”

Son 20 yıldır yaptığı çalışmalarla müşterilerinin takdirini kazanan ve herbiri konusunda sektörün en iyileri personeliyle büyümesini hızla arttıran Öz Umut, matbaa sektöründe hizmet vermekte ve bunların dışında da her biri kendi konularında Türkiye'nin en iyileri olan yaklaşık 300'ü bulan kurum ve kuruluşlara matbaa hizmeti vermektedir...

ARO ÜYELERİNE % 30 İNDİRİM !....

Tel : 0 242 312 35 38 Fax : 0 242 312 55 90 Gsm : 0 532 431 92 90

Sinan Mah. 1258 Sok. Uğur Apt. 11/ 2

Ant. 2000 Plaza Arkası-İlhami Tankut İlköğretim Okulu Yanı A N T A L Y A

E-mail:husyay@hotmail.com

Basında ARO

erlere yacak

Hamit SECİL/HÜRRİYET

Yayınlar çıkması için verilen Turist Rehberliği Meslek Kanunu'na 2012 tarihinde yapılan uygulamaları yöneten yönetmeliklerin iptali için hareket edildi. Sorumluluk alanları sezon boyunca 10'un üzerinde farklı da tur otobüslerini denetleyecek olan Anıtlar Odası, kokartsız rehber çalıştırmakla ve sezon sonunda da 2 milyon 300 bin TL'ye ulaşan kayıtlı ekonominin de çözümlenecek.

EKONOMİYE ZARARI BÜYÜK

Yayınlar çıkması için verilen Turist Rehberliği Meslek Kanunu'na 2012 tarihinde yapılan uygulamaları yöneten yönetmeliklerin iptali için hareket edildi. Sorumluluk alanları sezon boyunca 10'un üzerinde farklı da tur otobüslerini denetleyecek olan Anıtlar Odası, kokartsız rehber çalıştırmakla ve sezon sonunda da 2 milyon 300 bin TL'ye ulaşan kayıtlı ekonominin de çözümlenecek.

ARO Başkanı Hasan Uysal

ARO Başkanı Hasan Uysal

Yeni yasayı tartıştılar

Antalya'da turizmin iki önemli ayağını oluşturan rehberler ve seyahat acentaları, yoğun sezon başlamadan bir araya gelerek, yeni çıkan Turist Rehberliği Meslek Yasası'nın uygulanmasında yaşanan sorunları konuştu

Antalya Rehberler Odası (ARO) tarafından organize edilen Yeni Yasal Düzenlemeler Işığında Sektör Buluşmaları'nda turizm sektörünün iki önemli paydaşı olan rehberler ile seyahat acentaları bir araya geldi. Toplantıya; Kültür ve Turizm Bakanlığı Araştırma ve Eğitim Genel Müdür Yardımcısı Nusret Tutan, Kültür ve Turizm İl Müdürü İbrahim Acar, Muratpaşa Sosyal Güvenlik Kurumu Müdürü Haluk Bilgiç, Türkiye Seyahat Acentaları Birliği (TURSAB) Antalya Bölgesel Yürütme Kurulu Başkanı Kerim Çavuşoğlu, ARO Yürütme Kurulu Başkanı Hasan Uysal, rehberler ve seyahat acentası temsilcileri katıldı.

İşbirliği çağrısı

Nusret Tutan, sorunların karşılıklı anlaşarak ve görüşerek çözüme ulaştırılması gerektiğini söyledi. Rehber ve acentaların turizm için hizmet veren meslek grupları olduğunu ifade eden Nusret Tutan, "2023 turizm stratejisinde 50 milyon turist, 50 milyar dolar gelir hedefi konulmuş. Bunu başarmak için de, iki birlik, sorun yaratarak değil, soruna çözüm bularak hareket etmelidir. Biz de her iki taraf için tampon görevini yapmak üzere görevimizi ifa ediyoruz. Bir araya geldiklerinde bu sorunların çözülebileceğinin mümkün olduğunu düşünüyorum" dedi.

Sözleşme sıkıntısı

Daha sonra yeni yasal düzenlemelerin uygulanması noktasında yaşanan sıkıntılar ile çözüm önerileri konuşuldu. ARO Başkanı Yardımcısı Zeki Apalı, özellikle rehber ve acenta arasında imzalanan sözleşmeler konusunda ciddi sorunlar ve sıkıntılar olduğunu belirtirken, her acentanın ayrı ayrı sözleşmeler düzenlediğini aktardı. Yeni çıkan Turist Rehberliği Meslek Yasası'na göre sözleşme imzalamanın yasal zorunluluk olduğunu anlatan Zeki Apalı, "Yasa, 'sözleşme örnekleri birlikler tarafından hazırlanır ve ilan edilir' diyor. Bu nedenle tek bir sözleşme örneği olmasının büyük avantajları var. Zaten yasal zemin bunu öngörüyor" diye konuştu. Zeki Apalı ayrıca, rehberlere ödenecek taban ücretler konusunda da belirsizlik olduğunu, ödenecek ücretten kesinti yapıp yapılmayacağı konusunun belirlenmesi gerektiğini vurguladı.

Tek sözleşme yok

Bir diğer ARO Başkanı Yardımcısı Hayati Korucu ise, son 1 ay içerisinde rehberlere yönelik yapılan denetimlerden bahsetti. Denetimlerde farklı farklı sözleşme örnekleriyle karşılaştıklarını ifade eden Hayati Korucu, "Burada ya Turist Rehberleri Birliği (TUREB) ya da rehber örgütü tanınmak istemiyor. Bu çok manidardır. TUREB'in sözleşmesi yapılırsa, bizim denetimlerimiz üç dakikayı geçmez. Ama farklı farklı sözleşmeler geldiği zaman, bunların hepsini okumak zorundayız. Bu da, hem süre kaybına, hem de turist grubunun mağdur olmasına neden olabilir" ifadelerini kullandı.

Ortak denetim talebi

yeni yasayla birlikte sadece ARO'nun değil, acentaların da denetimlerde yer alması gerektiğini vurgularken, "Amacımız, ortak denetimler yapmak. Asla gözdağı vermek, turist grubunu rahatsız etmek değil, yasaların yönetmeliklerin uygulanmasıdır. Belki bir iki ay sonra denetim yapmaya da çok ihtiyaç duyulmayacaktır. Çünkü her şey bir düzere girmiş olacaktır. O konuda yetkililer, seyahat acentaları birliği, bakanlığımız ve il müdürlüğümüzden daha duyarlı işbirliğine dahil olmalarını bekliyoruz" diye konuştu.

Acentalar da sıkıntılı

Seyahat acentalarının yaşadığı sıkıntıları anlatan Kerim Çavuşoğlu ise, yapılan denetimlerde biraz daha anlayışlı davranılması gerektiğini ifade etti. Özellikle diğer acenta temsilcilerinin şikayet ettiği dili yetersiz rehber konusuna vurgu yapan Çavuşoğlu, "1700 rehber varsa, illa ki içinden bunların bir bölümü işsiz kalacaktır. Nasıl benim acentam gerekli müeyyideleri yapamadığı için kendine yurt dışından tur operatörü bulamıyorsa, kendini yetiştiremeyen rehberler de iş bulamayacak. Rehberlerin içinden dili yeterli olmayanların ayıklanması gerekiyor" dedi. Diğer acenta temsilcileri de özellikle rehberlere ödenecek taban ücretlerle verginin kim tarafından ödeneceği ve dili yetersiz rehber konularına dikkati çekti.

Aksaklıklar çözülecek

Toplantının sonunda konuşan Kültür ve Turizm İl Müdürü İbrahim Acar da, yasa ve yönetmeliklerin uygulanmasında mutlaka birtakım aksaklıklar yaşandığını belirtirken, yeni düzenlemelerle uygulamadaki sorunların ortadan kaldırıldığını dile getirdi. Yaşanan sorunların çözüme kavuşturulmasının misafir memnuniyetinin sağlanması noktasında büyük önem arz ettiğine vurgu yapan İbrahim Acar, "Misafir memnuniyeti, hepimizin ortak noktası olmalı. Bakanlığımız Dünya Turizm Örgütü'nün standartlarına uygun yıldız veriyor. Burada 300'ün üzerinde 5 yıldızlı otel var. Bunlara yıldız verilirken misafir memnuniyetine göre verilmesi ve bu otellerin sınıflandırılması gerektiğini düşünüyorum" diye konuştu.

'Gerekirse şikayet edin'

Toplantı sonunda bir değerlendirmede bulunan Hasan Uysal, rehberlere ödenecek ücrette vergi dahil mi değil mi konusunu Maliye Bakanlığı'ndan yazılı görüş aldıktan sonra uygulamaya geçeceklerini aktardı. Bunun yanında vergi mükellefi olmak isteyen rehberleri bilgilendirme konusunda çalışacaklarını kaydeden Hasan Uysal, rehber- acenta sözleşmesi konusunda yayınlanan örneğe yeni maddeler eklenerek kullanılabileceğini ifade etti.

Acentaların etik çalışmayan, kurallara uymayan rehberleri kendilerine bildirmesini isteyen Hasan Uysal, "Haklarında biz işlem yapalım. Çünkü biz etik çalışmayan rehberin piyasada çalışmasını istemiyoruz. Yanlış yapan, kurallara uymayan rehberleri buldukça bildirmenizi bekliyoruz"

Şadan Gökovalı Tiyatrosu

Yayın Kurulu üyesi değerli hocamıza çok anlamlı bir hediye...

Cumhuriyet

89. YIL SAYI: 32054 / 1 TL (KDV içinde) (KRTG'de: 1,5 TL)

KURUCUSU: YUNUS NADİ (1924-1945) BAŞYAZARLARI: NADİR NADİ (1945-1991) İLHAN SELÇUK (1992-2010)

11 TEMMUZ 2013 PERŞEMBE

Halikarnas Balıkçısı'nın manevi oğluna doğduğu ilden en anlamlı ödül

Şadan Gökovalı Tiyatrosu

**UYGARLIKLARIN
İZİNDE**
Oktay EKİNCİ

TOKİ, Muğla projesi kapsamında yaptığı açık hava tiyatrosunu belediye devretti. Tiyatroya "Prof. Dr. Şadan Gökovalı" adının verilmesi ise kent için muhteşem bir kazanıma dönüştü.

İnsanın sorası geliyor... Acaba bu "armagan" yaşamını antik dünyanın uygarlıklar coğrafyasına adanmış "Anadolu bilgesi" Gökovalı'ya mıdır; yoksa aynı coğrafyanın en gizemli merkezlerinden "Mobolla" ya mı?

Öyle ya; tiyatroya adını vermek Gökovalı'ya ne denli anlamlı bir armağansa, tiyatronun onun adıyla anılması da Muğla'ya en büyük armağandır.

Tipki Ayhan Çıkan'ın şu taptaze dizeleri gibi: "Akşam güneşi bir yangını tutuşturur körfezde / Limanda kaybolurken amphoraların şarap tadı / Işıklı söylenen Muğlalı bir şırdır Gökovalı..." (İzmir-Haziran 2013)

53 yaşındaki Muğla-Devrim Gazetesi'nin haberlerini internetten büyük merakla okudum. 27 Haziran'daki açılış şenliğinde Milaşi ozanımız ve CHP Milletvekili Tolga Çandar ile TRT İzmir Radyosu sanatçılarından Makbule Kaya Ege'nin seslendirdikleri Ege türküsü, Gökovalı tiyatrosunu coşkuyla sarmalamış..

Ege'nin yazarı

1939'da Gökovalı'da doğan Gökovalı, eğitim yaşamını da Ula, Muğla ve İzmir'de, yani sadece Ege'de sürdürerek tamamladı; yükseköğrenim yıllarında da gazeteciliğe başlayarak 15 yıl TRT emektarı oldu.

Sayıpaz ödülleri arasında "yılın gaze-

Prof. Dr. Şadan Gökovalı Tiyatrosu.

Ege'nin gür sesi, CHP Milletvekili Tolga Çandar açılışta.

Şadan ve Tülay Gökovalı açılış töreninde.

Halikarnas Balıkçısı'yla.

Muğla Belediye Başkanı Dr. Osman Gürün'le..

Efeler açılışta.

tecilği", "Türk Dil Kurumu ödülü", Fethiye'den Bergama'ya tüm Ege'yi "En İyi Anlatan Yazar" unvanlarını aldı... Vefatı hemşerileri tarafından Gökovalı'da bir caddeye, Akyaka'da ise bir sokağa adı verilen; tüm araştırma ve gözlemlerini 30'a yakın kitabında derleyen Şadan Gökovalı, şimdi de 3 bin kişilik "tiyatrosu"nun açılışında eminim şöyle düşünmüştür:

"Keşke ilk büyük oyun Karya efsanelerinden derlenebilse... 'İnsan Karya'da yaşar' diyen Herodot'tan, bu güzel ülkeyi istilacılardan korumak için Mabolla'da karargâh kuran Halikarnas Kraliçesi Ada'ya, hatta Kuvayı Milliye'nin efelerinden Atatürk'e... tüm Anadolu kahramanlarının destanlarından..."

Balıkçının oğlu

Gökovalı bütün zamanların en sevdalı

Anadolu aşıklarından... Batı uygarlıklarının kökeninde Ege'nin Anadolu yakasından doğmuş kültür zenginliğinin bulunduğu yıllar önce savunan ve bir "Bodrum sürgünü" olduğu için edebiyat dünyamızın "Halikarnas Balıkçısı" olarak tarihe geçen, yürekli aydınımız Cevat Şakir Kabaağaçlı'nın da manevi oğlu.

Balıkçı'nın tüm yapıtlarını ölümünden sonra yayımlayan; yazdığı önsözlerde, onun bu tezini nasıl kanıtladığını anlatan Gökovalı, 1958'deki ilk tanışıklığını da bakın nasıl anlatır:

"Gazeteye gelirken kapıda gök gürültüsü gibi bir ses duydum. Bu, beresiyle gökyüzüne, iki ayağı ve bastonuyla yeryüzüne dayanmış bir insan irisiydi. Sabahattin Eyüboğlu'nun, 'Balıkçı'ya merhaba diyen ayakları üstünde sıkı durmalı' sözünü henüz duymamıştım..."

Peki, dağların tepeleri neden hep bulutlarla kuşatılmıştır, bilir misiniz? Yanıtı yine Gökovalı'dan;

"Mitolojiye göre ulu dağların vaktiyle kanatları vardı. Canları istediğinde havalandır, sonra tozu dumana katarak konarlardı. Bu durum Toprakana'nın bağırını ağrıttı, canını yakıyordu. Kim bilir kaç yüz yıl yalvardı Toprakana tanrılara... Sonunda tanrılar acıdı, dağların kanatlarını kesti. Şimdi bulutların tepelerden eksik olmaması, hep dağlara koşmaları da bundandır..."

Muğla Belediye Başkanı Osman Gürün, tiyatronun açılışında "Kentin kimliğini korumak için yüksek bina sınırlaması getirdik" demiş. Bir kültür insanının bir kültür mekânıyla kutsandığı törende, "Kentin imar rantına karşı korunması"na da değinmek, ne kadar hoş değil mi?

GAYRİMENKULDE ULUSLARARASI DENEYİM

Her türlü yurt içi ve yurt dışı emlak alım-satım işlemlerinizde en büyük yardımcınız.
Müşteriye özel çalışmalar; projelendirmeler, finansal analizler, yatırım raporları...
Hem de kendi dillerinde.

Yepyeni Bir Dünyaya Kapılarınızı Aralayın

estate-ant

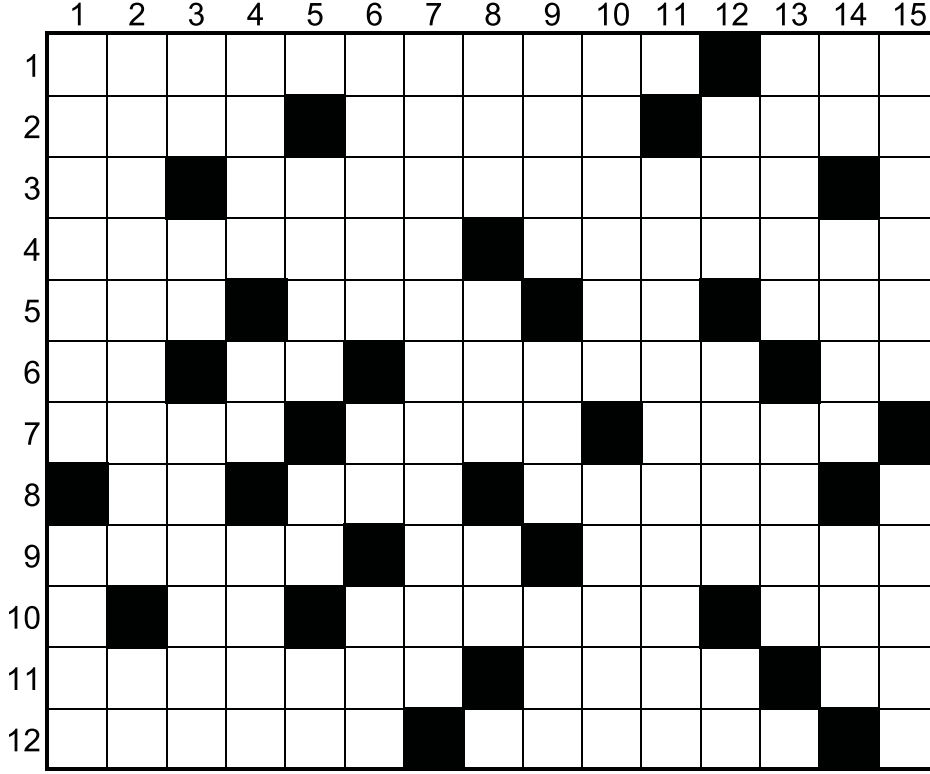
Property Investment & Construction Company

Tel: (0242) 322 52 50 - E-mail: info@estate-ant.com

www.estate-ant.com

ARO Dergi Bulmaca

Not: Bu bulmacayı doğru çözenler arasında çekilecek kurada kazanan bir kişiye kitap armağan edilecektir. Bulmacanın çözümü önümüzdeki sayıda yayımlanacaktır.

Hazırlayan: Hikmet Uğurlu, Rehber

Soldan Sağa:

- 1979 yılında ilk basımı yapılan "Osmanlılardan Önce Anadolu'da Türkler" adlı yapıtıyla ünlenen Sorbonne Üniversitesi İslam Tarihi profesörü ünlü Fransız araştırmacı, yazar. - Çanakkale yöresinde "esrar otu,afyon".
- Serbest İrlanda'ya verilen ad. - Beden. - Ağıt.
- Brıç'te sanzatu (kozsuz) teriminin kısaltması. - Bir termometre türü.
- Ş. Süreyya'nın Atatürk'ü anlattığı yapıtı. - Kastamonu'nun bir ilçesi.
- Bir etkinlikte dinlenme molası. - Halk dilinde "beyin". - Güney Fransa'da konuşulan Roman dili lehçeleri. - Eski dilde "ekmek".
- Ukrayna'nın plaka imi. - "Kapansın ... kapıları, bir daha açılmasın" (Nazım Hikmet). - Kuşatılmış, çevrilmiş. - "... Kitabı" (Ece Temelkuran'ın bir yapıtı)
- Radio, TV yayınlarını denetleyen kurumun kısa yazılışı. - Yırtıcı bir akvaryum balığı. - "Mal sahibi ... sahibi / Hani bunun ilk sahibi" (Yunus Emre).
- Şöhret, ad. - "... Şehir" (A. Hamdi Tanpınar'ın bir yapıtı). - Etili yemeği çok sevilen bir sebze.
- Yüksek bir makama yazılan dilekçe. - Derviş selamı. - Eski Mezopotamya inancında deniz tanrıcısı.
- Tantal'ın simgesi. - Bir ülkü uğruna feda edilen ya da kendini feda eden kimse. - Bir göz rengi.
- Elyafli çimento. - İzlenim, imaj. - İlgin ağacı.
- Antalya il merkezinin 40 km kuzey batısında arkeolojik bulgularıyla ünlü mağara. - Bir ilimiz.

Yukarıdan Aşağıya:

1. Yunan söylence biliminde yarı insan yarı at olan yaratık. - Kan pıhtısı.
2. Edebiyat. - Uzaklık bildiren sözcük.
3. Güzel sanat. - Kiloamper'in kısaltması. - Merkeziyetçi.
4. Avrupa futbol birliği. - İlave. - Sivas'ın bir ilçesi.
5. Doğruluktan ayrılmayan. - "Ohi" de denilen bir tropikal Afrika ağacı. - Nikel'in simgesi.
6. Kuruntular. - "Elif dedim ... dedim / Kız ben sana ne dedim (türkü). - "Biz kimseye ... tutmayız / Kamu alem birdir bize" (Yunus Emre).
7. Suçüstü.
8. Teniste servis atışında rakibin müdahale edemediği sayı. - Tabaka. - Tümör.
9. Halk dilinde "ağızlık". - Uyku. - Eski dilde "korku".
10. Yunan kabile topluluğu. - Tayin etme.
11. "Him", "Tom", "Şiirler" gibi yapıtları da üretmiş, 1894 - 1962 yılları arasında yaşamış, Amerikalı şair, yazar.
12. Elma. - Düş, hayal. - Bir seslenme sözü.
13. Kayak sopası. - Metal parlaklığı verilen deri.
14. Gümüş'ün simgesi. - Dini devlet işlerine karıştırmayan. - Karışık renkli.
15. Şiddetli omuz ve sırt ağrısı. - Çeşitli bitkilerle tedavi uygulayan kişilere halk arasında verilen ad.

Geçen Sayıdaki Bulmacanın Çözümü

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	K	I	L	I	Ç	K	Ö	K	T	E	N		A	N	U
2	A	S		K	A	İ	D	E		L	A	U	D	A	
3	R	I	Z	A		N	E	M	E	S	I	S		T	İ
4	A	D	A	L	E		M	A	S	A	L		C	U	D
5	H	A	R		S	K	E	N	E		İ	T	A	K	
6	A	M	A	L		U	K		N	D		R	N		O
7	N		R	A	K	S		A		E	T	İ	L	E	N
8	L	A	L	A	M	U	S	T	A	F	A	P	A	Ş	A
9	I	L	I	K		R	İ	T	O	N		T	N		Y
10	L	A		A	Y		N	İ		E	R	İ	M	E	
11	A	R	A	L	I	K		K	İ		A	K	A	L	A
12	R	A	Y		L	İ	M	A	S	O	L		K	A	Ş

Kelebekler

(Lepidoptera)

takımının 150.000

kadar türü olduğunu

biliyor muydunuz?

Geceye Boyanmış Umutlar

İbrahim ÖZ, Rehber

Fransa sınırında üç adam.
İleride sınır devriyeleri.
Hepsinin boynunda da
birer lanet halkası.
Ve hala sürüyor daha
Kırkı yılların yaşam kavgası..
Harputlu olanının anası
hiçbir zaman bilmedi
pershing füzelerinin ne olduğunu.
Ve ortanca oğlunun
Düsseldorf havaalanında vurulduğunu..
Adıyamanlı
seyyar satıcılıkla doldurmuş
ilk gençlik yıllarını.
Ve şimdilerde Fırat gibi kabarıyor
yüreğinin ayrıntı.
Asılmaya giden son kurban gibi
titriyor üçüncüsü.
Olsa da dünyayı bilen
uyanık bir Karşıyakalı.
Fransa sınırında üç adam.
Önlerinde ve arkalarında
sınır devriyeleri.
Tümünün yüreğinde de
kör talih diye vuruyor
yakalanma korkusu.
Adıyamanlının amcası oğlu
iki gün öncesinde yakalandı
Yugoslavin hekiminde.
Kapıyı kırarak girdi içeri
yabancılar polisi.
Ve sonra gülmese içlerinden birisi.
Bir avuç korku olup
katılıp gideceklerdi
Adıyamanlılardan ikisi.
Son Adıyamanlı
Urfalı Bekirin yanındaydı baskında.
Fırında tavuk yiyordu
aynı apartmanın en alt katında.
Harputlu
bir inşaatta çalışıyordu
saati yedi marka.
Bir saat erken çıktı alışverişe
ve anayoldaki kaza engel oldu
ispiyoncunun gönderdiği polise.
Sözüm ona hovardaydı Karşıyakalı.
Karşıyakalı olduğunu unutmuştu
bir kulağına küpe takalı.

Fransa sınırında üç adam.
Masmavi bir pazartesinde
yeşerdikleri toprak bile
ellerinden alınmış.
Yetim menevişler gibi
boyunlarını bırakıp
gizlilik tezgahlarına
yeni toprakların
umutlarını dokudular.
Ve böyle o mavi pazartesinde
Kudüsten kaçan
son güvercinlerin sessizliğinde
Fransa sınırına sokuldular.
Harputlunun cebinde
bir hemşehrisinin adresi.
Adıyamanlı kuş kadar hafif
astarında saklı muskadan.
Karşıyakalının cebinde dört ayrı resim.
Her biri güzel bir alman kızından.
Güvercin ürkeliğiyle
geceye boyuyor pazartesi
Fransa sınırında üç adam.
Ve seksenli yılların
uygarlık tuvallerinde
kırkların manzarasını çiziyor hâlâ.
İnsanlığın yüz karası
kara intikam...

Cenap Düzgün

Dershaneleri

NEDEN

BU KADAR HAYIR DUASI ALIYORUZ

EDİRNE, SİNOP, DİYARBAKIR, KONYA, AFYON, BURDUR, ISPARTA, vs...
TÜRKİYE'NİN DÖRT BİR YANINDAN

KPSS

hazırlığı için CENAP DÜZGÜN DERSHANESİNE
bir yıl için gelip, kurs sonunda tekrar memleketlerine dönüyorlar.

KPSS
MERKEZ

Şarampol Cd. Tahıl pazarı Mh. No: 86
Muratpaşa Camii Karşısı ANTALYA
Tel : 0242 244 36 26 - 0242 248 21 45

KPSS - AÖF - Y.DİL
SERİK ŞUBE

Hürriyet Cd. Yeni Mh. Mehmet İltar Apt.
Kat: 2 (TEB Bankası Üstü) SERİK
Tel : 0242 722 8 555

SBS - LYS
ANTALYA ŞUBE **AÇILDI**

Tahıl pazarı Md. 467 Sk.
No: 4 ANTALYA
Tel : 0242 244 33 77 Fax : 0242 244 63 72

[www.CenapDüzgün.com.tr](http://www.CenapDuzgun.com.tr)

Altınaova Sinan Mah.
Serik Cad. No: 441 Kepez, ANTALYA
Tel : 0242 341 40 40
Fax : 0242 - 342 00 10
www.lykia.com.tr
info@lykia.com.tr

